

Beslissing

(B)2409

20 oktober 2022

Beslissing tot vaststelling van de gedragscode houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, en tot goedkeuring in dat kader van het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures op het transmissienet

Artikelen 11, §2, 15, §1, eerste lid, en 23, §2, tweede lid, 46° tot 48°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	4
1. WETTELIJK KADER.....	5
2. ANTECEDENTEN.....	10
2.1. Algemeen.....	10
2.2. Raadpleging	10
3. CONTEXT OPDELING TEN AANZIEN VAN HET TECHNISCH REGLEMENT	11
4. TOELICHTING EN BEHANDELING VAN DE ONTVANGEN OPMERKINGEN.....	13
4.1. Boek 1 – Algemeen.....	18
4.1.1. Titel 1.1 - Definities en toepassingsgebied.....	18
4.1.2. Titel 1.2 - Basisbeginselen	25
4.1.3. Titel 1.3 - Informatie, voorzorgen met het oog op het bewaren van de vertrouwelijkheid, openbaarheid	30
4.1.4. Titel 1.4 - Uitvoering van de taken en opdrachten bedoeld in deze gedragscode op de uitrustingen, goederen en installaties.....	30
4.1.5. Titel 1.5 - Formaliteiten	30
4.1.6. Titel 1.6 - Brugbepalingen ten aanzien van het technisch reglement.....	31
4.2. Boeken 2 tot 7 – Voorstel van Elia van de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet.....	31
4.2.1. Vooraf.....	31
4.2.2. Analyse van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet	32
4.2.3. Conclusie betreffende het voorstel van Elia.....	86
4.3. Boek 8 – Voorwaarden voor het verstrekken van ondersteunende diensten	87
4.3.1. Vooraf	87
4.3.2. Voorwaarden voor het verstrekken van ondersteunende diensten in het algemeen..	88
4.3.3. Voorwaarden voor het verstrekken van balanceringsdiensten	92
4.3.4. Voorwaarden voor het verstrekken van blindvermogensdiensten.....	103
4.3.5. Voorwaarden voor het verstrekken van hersteldiensten	113
4.3.6. Voorwaarden voor het verstrekken van beschermingsdiensten	118
4.4. Boek 9 – Voorwaarden voor toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur met inbegrip van capaciteitstoewijzing en congestiebeheer	120
4.5. Boek 10 – Permanente dialoog met de marktoperatoren in het kader van de in deze gedragscode behandelde onderwerpen	125
4.6. Boek 11 - Slotbepalingen.....	128
5. CONCLUSIE	138
BIJLAGE 1	139

BIJLAGE 2 140
BIJLAGE 3 141

INLEIDING

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) stelt hierna de gedragscode vast bedoeld in artikel 11, §2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. Deze gedragscode bevat de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake het verstrekken van ondersteunende diensten en toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (hierna: de “gedragscode”).

De CREG onderzoekt in dat kader het voorstel van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet dat werd ingediend bij de CREG door Elia Transmission Belgium NV (“Elia”), en dit ter goedkeuring door de CREG wat betreft het deel “aansluitingsprocedures”.

De Nederlandstalige versie van het voorstel werd ingediend op 16 mei 2022; de Franstalige versie van het voorstel, samen met een aanpassing van de Nederlandstalige versie, werden ingediend per brief van 3 juni 2022.

De CREG heeft een openbare raadpleging georganiseerd over haar ontwerpbeslissing (B)2409¹ van 16 juni tot 28 juli 2022. De CREG heeft vijf reacties op deze raadpleging ontvangen, nl. van Elia, Febeg, Febeliec, BSTOR en ODE.

Elia heeft een aangepast voorstel van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet, meer bepaald van de aansluitingsprocedures en ter uitbreiding waar nodig van de bepalingen van haar initieel voorstel naar energieopslagfaciliteiten en verbruiksinstallaties, ingediend bij de CREG per brief van 11 oktober 2022.

De gedragscode wordt in bijlage 1 van deze beslissing toegevoegd. Het voorstel van Elia, zoals ingediend door Elia per brieven van 16 mei en 3 juni 2022 samen met een begeleidende nota, het aangepaste voorstel van Elia, zoals ingediend per brief van 11 oktober 2022, alsmede de gecoördineerde versie van het voorstel van Elia met wijzigingen vanwege de CREG (aangeduid via track changes), worden in bijlage 2 van deze beslissing toegevoegd. Bijlage 3 bevat tenslotte het resultaat van de openbare raadpleging die de CREG organiseerde (de niet-vertrouwelijke reacties).

Deze beslissing werd genomen door het directiecomité van de CREG op 20 oktober 2022.

¹ Ontwerpbeslissing (B)2409 van 16 juni 2022 tot vaststelling van de gedragscode houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, en tot goedkeuring in dat kader van het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures op het transmissienet.

1. WETTELIJK KADER

1. Bij arrest van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 werd België o.m. veroordeeld tot een niet-conforme omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG, onder andere wat betreft artikel 37, paragraaf 6, a) tot c), en paragraaf 9, van deze richtlijn. Dit brengt met zich mee dat een belangrijk aantal materies die op heden met toepassing van artikel 11 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: “de elektriciteitswet”) geregeld worden in het technisch reglement vastgesteld door de Koning tot de exclusieve bevoegdheden van de CREG behoren. De elektriciteitswet werd in dit kader aangepast door middel van de wet van 21 juli 2021 en deze laatstgenoemde wet geeft onder meer de bevoegdheid aan de CREG, per 1 september 2022, om een gedragscode vast te stellen.

2. Artikel 11 van de elektriciteitswet bepaalt meer bepaald het volgende met ingang vanaf 1 september 2022²:

“§ 1. De Koning stelt een technisch reglement op voor het beheer van het transmissienet.

Na overleg met de netbeheerder en na advies van de commissie, bepaalt de Koning in het technisch reglement, bedoeld in het eerste lid, minstens:

1° de technische veiligheidscriteria en technische voorschriften met de minimumeisen inzake het technische ontwerp, de bedrijfsvoering en de exploitatie van productie-installaties, de distributiesystemen, de apparatuur van direct aangesloten afnemers, de interconnector circuits en de directe lijnen, waaraan moet worden voldaan. Die technische voorschriften zijn objectief en niet-discriminerend.

2° de operationele regels waaraan de netbeheerder onderworpen is bij zijn technisch beheer van de elektriciteitsstromen en bij de maatregelen die hij dient te treffen om het hoofd te bieden aan problemen van overbelasting, technische mankementen en defecten van productie-eenheden met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden bedoeld in de bepalingen 1° en 2° van paragraaf 2, tweede lid;

3° in voorkomend geval, de prioriteit die in de mate van het mogelijke, rekening houdend met de noodzakelijke continuïteit van de voorziening, moet worden gegeven aan de productie-installaties die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen, of aan eenheden van warmtekrachtkoppeling;

4° de ondersteunende diensten die de netbeheerder moet inrichten;

5° [1 ...]

6° de informatie die door de netbeheerder moet worden verstrekt aan de beheerders van andere elektriciteitsnetten waaraan het transmissienet is gekoppeld, teneinde een veilige en efficiënte exploitatie, een gecoördineerde ontwikkeling en de interoperabiliteit van het koppelnet te waarborgen met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden bedoeld in de bepaling onder 2° van paragraaf 2, tweede lid.

7° de bepalingen op het gebied van informatie of van voorafgaande goedkeuring door de commissie van operationele regels, algemene voorwaarden, type-overeenkomsten, formulieren of procedures toepasbaar op de netbeheerder en, in voorkomend geval, op de

² Artikel 11 werd gewijzigd door artikel 6 van de wet van 21 juli 2021 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen. Deze wijzigingen treden in werking vanaf 1 september 2022 met toepassing van artikel 22 van de wet van 21 juli 2022.

gebruikers met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden bedoeld in de bepaling onder 1° van paragraaf 2, tweede lid;

8° de omstandigheden waarin de commissie kan beslissen dat de elektriciteitsproductie-eenheid, de verbruikersinstallatie, de installatie van een distributienet aangesloten op een transmissienet, het distributienet aangesloten op het transmissienet, het HVDC-systeem of DC-aangesloten power park module op het transmissienet, bedoeld door de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC en de Europese netcode HVDC, te beschouwen is als bestaand of nieuw, voor de toepassing van deze Europese netwerkcodes en het technisch reglement;

9° de bepalingen inzake voorafgaande goedkeuring van het systeembeschermingsplan, het herstelplan en het testplan, alsook de elementen die deze plannen moeten bevatten, onverminderd de elementen daarin op te nemen met toepassing van de Europese netwerkkode E&R; deze plannen bevatten onder meer de methodologie voor de dimensionering van de behoeften aan systeembeschermingsdiensten en hersteldiensten, alsmede deze voor de bepaling van de middelen om aan deze behoeften te voldoen;

10° de elementen die het risicoparaatheidsplan moet bevatten onverminderd de elementen daarin op te nemen met toepassing van Verordening (EU) 2019/941.

Overeenkomstig het technisch reglement, verduidelijken de contracten van de netbeheerder met betrekking tot de toegang tot het net de toepassingsmodaliteiten hiervan voor de gebruikers van het net, de distributeurs of de tussenpersonen op een niet discriminatoire manier.

Op voorstel van de netbeheerder, en na advies van de commissie, keurt de Koning de volgende onderdelen van het technisch reglement bedoeld in het eerste en tweede lid goed:

1° de maximumcapaciteitsdrempelwaarden van toepassing op elektriciteitsproductie-eenheden van de types A, B, C en D overeenkomstig artikel 5, lid 3, van de Europese netwerkkode RfG;

2° de eisen voor algemene toepassing.

In het technisch reglement bedoeld in het eerste lid wijst de Koning de bevoegde instantie aan bedoeld in artikel 3 van Verordening (EU) nr. 2019/941.

§ 2. De commissie legt een gedragscode vast. In die gedragscode bepaalt de commissie, op voorstel van de netbeheerder en na raadpleging van de netgebruikers, de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet.

In die gedragscode bepaalt de commissie, na raadpleging van de netgebruikers en van de netbeheerder, de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake:

1° de verstrekking van ondersteunende diensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers, om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en

2° toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

§ 3. De commissie en de Algemene Directie Energie informeren elkaar regelmatig en minstens twee maal per jaar over hun werkzaamheden betreffende de gedragscode en het technisch reglement.”

3. Artikel 15, § 1, eerste lid, van de elektriciteitswet bepaalt wat volgt met inwerkingtreding op 3 september 2021:

“De netbeheerder maakt aan de commissie een voorstel over met transparante en efficiënte procedures en voorwaarden voor de niet-discriminerende toegang tot en aansluiting op het transmissienet, met inbegrip van de te verstrekken gegevens, de aansluitingstermijnen, de criteria en de transmissienettarieven. Die procedures worden door de netbeheerder bekend gemaakt voor zover voornoemde aansluitingsprocedures werden goedgekeurd door de commissie.”

4. Artikel 23, §2, tweede lid, van de elektriciteitswet voorziet terzake volgende bevoegdheden voor de CREG met ingang vanaf 1 september 2022:

“46° de methoden goedkeuren voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden bedoeld in artikel 11, § 2, eerste lid, inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, inclusief de transmissietarieven of de methoden daarvoor; die tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen.

47° de methoden vastleggen voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten bedoeld in artikel 11, § 2, tweede lid, 1°, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria;

48° de voorwaarden vastleggen inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur bedoeld in artikel 11, § 2, tweede lid, 2°, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.”

5. Met deze beslissing wordt uitvoering gegeven aan de artikelen 11, §2, 15, §1, eerste lid, en 23, §2, tweede lid, 46° tot 48°, van de elektriciteitswet.

6. De CREG stelt vast dat de termen “vaststellen” en “goedkeuren” in deze wettelijke bepalingen die het kader scheppen voor vaststelling van de gedragscode door elkaar worden gebruikt alsof dit synoniemen zijn. Dit terwijl beide noties in de nationale context een juridisch eigen betekenis hebben. Een goedkeuringsprocedure van een voorstel van Elia noopt de CREG tot een afkeuring indien ze niet akkoord kan gaan met het voorstel van Elia, waarbij Elia een aangepast voorstel aan de CREG moet richten om haar goedkeuring te bekomen. Een vaststelbevoegdheid voor de CREG, al dan niet op voorstel van Elia, impliceert dat de CREG hetzij van bij het begin zelf de regeling opstelt, hetzij het voorstel van Elia zelf kan wijzigen³, weliswaar mits behoorlijke motivering en raadpleging van de netbeheerder en de marktpartijen.

³ Zie ook COMMISSION STAFF WORKING PAPER - INTERPRETATIVE NOTE ON DIRECTIVE 2009/72/EC CONCERNING COMMON RULES FOR THE INTERNAL MARKET IN ELECTRICITY AND DIRECTIVE 2009/73/EC CONCERNING COMMON RULES FOR THE INTERNAL MARKET IN NATURAL GAS dd. 22 January 2010 - THE REGULATORY AUTHORITIES, p. 14: “As a result, it is now up to the NRA alone to fix or approve either the network tariff or the network tariff methodology. These new provisions give Member States four options as regards the way tariffs for network access and balancing services are established: the NRA fixes the tariffs, the NRA fixes the methodology, the NRA approves the tariffs or the NRA approves the methodology. Recital 36 of the Electricity Directive and recital 32 of the Gas Directive mention that the NRA will fix or approve the tariff or the methodology on the basis of a proposal by the TSO or distribution system operator(s) or liquefied natural gas (LNG) system operator(s), or on the basis of a proposal agreed between those operator(s) and the users of the network. This means that the NRA also has the power to reject and amend such proposal. If the NRA is given the power over the methodology (fixing or approving), it is up to the TSOs to calculate the tariffs (which have to be in line with the methodology approved by the NRA)” (eigen nadruk).

Verder geven een aantal van de voornoemde wettelijke bepalingen de indruk dat de tarieven of methoden deel uitmaken van de gedragscode, terwijl dit uiteraard niet de bedoeling kan zijn. De wettelijke bepalingen inzake het vaststellen door de CREG van de tariefmethodologie en de goedkeuring van de tarieven zijn opgenomen in artikel 12 van de elektriciteitswet. De totstandkoming ervan is onderworpen aan eigen procedures en vormvereisten, die op zich al de nodige complexiteit hebben. De CREG meent de wettelijke bepalingen in die zin te kunnen lezen dat de tariefmaterie buiten de gedragscode geregeld blijft. De CREG meent verder dat de term “goedkeuring” in artikel 23, §2, tweede lid, 46°, van de elektriciteitswet hier niet in strikte betekenis kan worden gelezen, aangezien dit artikel in wezen strekt tot de herhaling/oplijsting van de bevoegdheden van de CREG reeds bepaald in andere artikelen van de elektriciteitswet, zoals *in casu* artikel 11, §2, waarin sprake is van “vaststellen”, en dit ook in strijd zou komen met andere bepalingen in de elektriciteitswet, bv. wat betreft de tariefmethodologie waar de CREG met toepassing van artikel 12 van de elektriciteitswet duidelijk een vaststelbevoegdheid heeft, en geen goedkeuringsbevoegdheid, en derhalve voorrang moet worden gegeven aan de term “vaststellen” in artikel 11, §2, van de elektriciteitswet.

Gezien echter artikel 15, §1, eerste lid, van de elektriciteitswet uitdrukkelijk in de context van de aansluitingsprocedures gewag maakt van een goedkeuring door de CREG, heeft de CREG geoordeeld de wettelijke bepalingen in die zin te moeten lezen dat het deel “aansluitingsprocedures” van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet, onderworpen is aan de goedkeuring van de CREG alvorens vaststelling daarvan in de gedragscode. Dit betekent concreet dat, als het deel “aansluitingsprocedures” aanpassing behoeft, de CREG het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures zal afkeuren, waarna Elia een aangepast voorstel aan de CREG moet bezorgen dat beantwoordt aan de opmerkingen van de CREG. Dit betekent ook dat, voor de andere delen van het voorstel van Elia, die niet onderworpen zijn aan de goedkeuring van de CREG, de CREG deze bepalingen zelf kan wijzigen, mits motivering daarvan in haar beslissing en na behoorlijke raadpleging van de netbeheerder en de marktpartijen.

7. Verder heeft de CREG de bepalingen omtrent de goedkeuringsbevoegdheid van de type-overeenkomsten die Elia hanteert voor de aansluiting op, de toegang tot het transmissienet en het verstrekken van ondersteunende diensten opgenomen in de gedragscode.

Hoewel de hiernavolgende artikelen van de elektriciteitswet (samen gelezen) het voorstel van de netbeheerder en de goedkeuring door de CREG van de type-overeenkomsten voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en voor het verstrekken van ondersteunende diensten (althans ten dele) nog als onderdeel van het technisch reglement lijken te beschouwen, is de CREG immers van mening dat de type-overeenkomsten voor de genoemde materies en de vaststelling van de voorwaarden daarvoor, waaronder ook de voorwaarden voor goedkeuring ervan, tot de exclusieve bevoegdheid van de CREG behoren gelet op het arrest van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 (zie paragraaf 1 van deze beslissing) en artikel 11, §2, van de elektriciteitswet. De CREG gaat er derhalve vanuit dat de verwijzingen in de hiernavolgende bepalingen naar het technisch reglement wat betreft de voornoemde type-overeenkomsten als verwijzingen naar de gedragscode te beschouwen zijn. In de bewoordingen van artikel 23, §2, tweede lid, 9°, van de elektriciteitswet leest de CREG bovendien de bevestiging dat zij inzake de type-overeenkomsten over een goedkeuringsbevoegdheid moet beschikken.

Ingevolge artikel 11, §1, eerste lid, 7°, van de elektriciteitswet bepaalt de Koning in het technisch reglement:

*“de bepalingen op het gebied van informatie of van voorafgaande goedkeuring door de commissie van operationele regels, algemene voorwaarden, type-overeenkomsten, formulieren of procedures toepasbaar op de netbeheerder en, in voorkomend geval, op de gebruikers *met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden bedoeld in de bepaling onder 1° van paragraaf 2, tweede lid;”*

*[*lees: “met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden voor de verstrekking van ondersteunende diensten”].*

Artikel 11, §1, tweede lid, van de elektriciteitswet bepaalt het volgende:

*“Overeenkomstig het **technisch reglement**, verduidelijken de contracten van de netbeheerder met betrekking tot de toegang tot het net de toepassingsmodaliteiten hiervan voor de gebruikers van het net, de distributeurs of de tussenpersonen op een niet discriminatoire manier”. (eigen nadruk)*

Met toepassing van artikel 23, §2, tweede lid, 9°, van de elektriciteitswet :

*“ controleert [de CREG] de toepassing van het **technisch reglement**, keurt de documenten goed die door **dit reglement** worden beoogd met name met betrekking tot de voorwaarden voor de aansluiting en de toegang tot het transmissienet evenals de voorwaarden voor de verantwoordelijkheid voor het evenwicht van de regelzone en evalueert de prestaties uit het verleden van de regels van het technisch reglement die de veiligheid en de betrouwbaarheid van het transmissienet regelen”. (eigen nadruk)*

Het wetsontwerp nr. 2831/004, aangenomen door de Kamer op 6 oktober 2022 (www.dekamer.be), voorziet⁴ de invoeging van een punt 35°bis in artikel 23, §2, tweede lid, van de elektriciteitswet, dat luidt als volgt:

*“35°bis Bij ontvangst van een voorstel van de netbeheerder op grond van **de bepaling onder 9°**, kan de commissie, mits behoorlijke motivatie, de netbeheerder verzoeken om een aangepast voorstel te bezorgen binnen 40 kalenderdagen. Na ontvangst van een nieuw voorstel beslist de commissie, mits behoorlijke motivatie, over de typecontracten voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet, de verstrekking van ondersteunende diensten en de methoden voor de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur.” (eigen nadruk)*

8. De CREG merkt tenslotte nog op dat het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: “het koninklijk besluit van 22 april 2019”) sinds 1 september 2022 niet langer rechtsgrond vindt in artikel 11, §1, van de elektriciteitswet in zoverre het de aan de CREG voorbehouden materies betreft bedoeld in artikel 11, §2, van de elektriciteitswet. De verwijzingen in deel 4 van deze beslissing naar het koninklijk besluit van 22 april 2019 dienen dan ook in die context te worden begrepen.

⁴ Zie artikel 25, 2°, f) van het aangenomen wetsontwerp.

2. ANTECEDENTEN

2.1. ALGEMEEN

9. Artikel 11, § 3, van de elektriciteitswet bepaalt dat de CREG en de Algemene Directie Energie elkaar regelmatig en minstens twee maal per jaar informeren over hun werkzaamheden betreffende de gedragscode en het technisch reglement.

10. De CREG en de Algemene Directie Energie hebben elkaar regelmatig geïnformeerd over hun werkzaamheden betreffende de gedragscode en het technisch reglement. De eerste twee overlegvergaderingen werden georganiseerd op 8 september 2021 en 18 oktober 2021, meer in het bijzonder om tot een opsplitsing te komen van het koninklijk besluit van 22 april 2019 en de gedragscode rekening houdend met de respectieve bevoegdheden van de CREG en de Koning (hierna “de opsplitsingsoefening”). Nadien vonden nog verdere overlegmomenten en e-mail uitwisselingen tussen de medewerkers van de CREG en de Algemene Directie Energie plaats.

11. In dezelfde periode vonden ook informele overlegvergaderingen plaats met medewerkers van Elia teneinde hen op de hoogte te houden van het resultaat van de opsplitsingsoefening met de Algemene Directie Energie en om het voorstel voor te bereiden dat Elia aan de CREG moet richten betreffende de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet met toepassing van artikel 11, §2, van de elektriciteitswet.

12. Binnen de werkgroep “Belgian Grid” van de Users’ Group van Elia werden de marktpartijen geïnformeerd van de opsplitsingsoefening die liep tussen CREG en de Algemene Directie Energie op 17 september 2021 en op 1 april 2022. De marktpartijen ontvingen van Elia een informele draft van het voorstel dat Elia aan de CREG moet richten betreffende de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet met de mogelijkheid om opmerkingen aan Elia te bezorgen van 19 april tot 3 mei 2022. Tijdens de bijeenkomst van de werkgroep “Belgian Grid” op 23 juni 2022 heeft de CREG een presentatie gegeven over de ontwerpbeslissing en de openbare raadpleging (zie sectie 2.2).

13. De CREG wenst te benadrukken dat de relatief korte tijdsspanne voor het tot stand brengen van de gedragscode, die zoals gezegd een opsplitsing inhoudt ten aanzien van het koninklijk besluit van 22 april 2019, waarbij de totstandkoming van de gedragscode in parallel met de wijziging van het technisch reglement plaatsvindt, onvermijdelijk tot gevolg zal hebben dat nog inconsistenties kunnen bestaan tussen beide teksten. De CREG zal ook nog een advies moeten uitbrengen over het ontwerp van gewijzigd technisch reglement. De CREG kan zich enkel baseren op de wettelijke bepalingen en de algemene principes inzake opdeling waarover de CREG en de Algemene Directie Energie overleg pleegden.

2.2. RAADPLEGING

14. Het directiecomité van de CREG besliste, op grond van artikel 23, §1, van zijn huishoudelijk reglement, in het kader van het vaststellen van de gedragscode, om, met toepassing van artikel 11, §2, van de elektriciteitswet en artikel 33, §1, van zijn huishoudelijk reglement, een openbare raadpleging te organiseren op de website van de CREG van 16 juni 2022 tot en met 28 juli 2022 over haar ontwerpbeslissing met als bijlagen het ontwerp van gedragscode van de CREG en het voorstel van Elia van de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet in dat kader, met de wijzigingen daarvan door de CREG aangeduid via markering (track changes).

De CREG heeft vijf reacties op deze raadpleging ontvangen, nl. van Elia, Febeg, Febeliec, BSTOR en ODE.

Het ontwerp van gedragscode van de CREG waarover zij de voornoemde openbare raadpleging hield, wordt in deze beslissing aangeduid als “de ontworpen gedragscode” of “haar ontwerp van gedragscode”.

3. CONTEXT OPDELING TEN AANZIEN VAN HET TECHNISCH REGLEMENT

15. Zoals aangegeven in deel 2 van deze beslissing vindt de totstandkoming van de gedragscode plaats in parallel met een wijziging van het technisch reglement. Beide documenten moeten tot stand gebracht worden tegen of zo snel als mogelijk na 1 september 2022, datum waarop artikel 11, §2, van de elektriciteitswet dat aan de CREG de bevoegdheid tot het vaststellen van een gedragscode geeft, in werking treedt. De gedragscode als bijlage bij deze beslissing gaat uit van de door de CREG verwachte wijziging van het technisch reglement op basis van de informele informatie-uitwisseling tussen de CREG en de Algemene Directie Energie vóór oktober 2022 in het kader van de totstandkoming van deze gedragscode. Aangezien de marktpartijen niet betrokken waren bij deze informele informatie-uitwisseling, voegde de CREG, ter informatie van de marktpartijen, de informele opdeling besproken met de Algemene Directie Energie, die het uitgangspunt vormt voor de gedragscode, als bijlage bij haar ontwerpbeslissing (B)2409.

De CREG beoogt uiteraard de maximale consistentie met de wijziging van het technisch reglement, voor zover de timing het toelaat, en zo nodig zal de CREG vrij snel nadien een evaluatie doen met het oog op een wijziging van de gedragscode om een betere consistentie met het gewijzigde technisch reglement te bereiken.

16. Verwijzingen naar specifieke artikelen van het technisch reglement worden vermeden in de gedragscode gezien de huidige nummering van artikelen wellicht zal veranderen. Indien de CREG tijdig zicht heeft op de nieuwe nummering van artikelen in het gewijzigde technisch reglement zal zij, waar nuttig, de algemene verwijzingen in de gedragscode nog vervangen door verwijzingen naar specifieke artikelen van het technisch reglement. Zo niet zal zij dit doen ter gelegenheid van de eerstvolgende wijziging van de gedragscode.

17. De gedragscode volgt een andere structuur dan het koninklijk besluit van 22 april 2019. De gedragscode bevat 11 boeken:

1. Algemeen
2. Aansluiting op het transmissienet (omvat aansluitingsprocedures, aansluitingsvoorwaarden en planningsgegevens)
3. Toegang tot het transmissienet (omvat toegang sensu stricto, evenwicht, programmaverantwoordelijkheid, verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning)
4. Meteropnames en metingen
5. Specifieke modaliteiten tussen de transmissienetbeheerder enerzijds en de lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders anderzijds, voor wat betreft de aansluiting van het lokaal transmissienet of het publiek distributienet op en de toegang tot het transmissienet
6. Regels van toepassing op de CDS-beheerders, aangesloten op het transmissienet en op hun relaties met de transmissienetbeheerder, met betrekking tot aansluiting op en toegang tot het transmissienet
7. Registratie van gegevens
8. Ondersteunende diensten
9. Toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer
10. Permanente dialoog met de marktoperatoren in het kader van de in deze gedragscode behandelde onderwerpen
11. Slotbepalingen.

4. TOELICHTING EN BEHANDELING VAN DE ONTVANGEN OPMERKINGEN

18. In dit deel geeft de CREG een toelichting bij de bepalingen van de gedragscode en behandelt zij de resultaten van de openbare raadpleging. De CREG geeft telkens de ontvangen opmerkingen weer in de linkerkolom⁵ en de reacties van de CREG in de rechterkolom. Indien de CREG, ingevolge de opmerkingen van marktpartijen ontvangen tijdens de openbare raadpleging, de betreffende bepaling in de gedragscode aanpast, wordt dit in de rechterkolom weergegeven (toevoegingen worden in vet aangeduid en schrappingen worden doorstreept).

19. De CREG ontving volgende algemene commentaren van marktpartijen:

Febeliec	Reactie CREG
<p>Als eerste maar zeer essentiële opmerking betreft Febeliec dat het de nieuwe versie van het federaal technisch reglement niet heeft ontvangen, aangezien het zeer moeilijk is zich uit te spreken over de gedragscode zonder te weten wat er in het federaal technisch reglement is behouden en hoe beide documenten op elkaar inwerken en elkaar mogelijk tegenwerken. Als zodanig zijn alle opmerkingen van Febeliec in dit stadium slechts voorlopig en zouden zij, na bestudering van het toekomstige federaal technisch reglement gewijzigd of aangepast kunnen worden met aanvullende opmerkingen.</p>	<p>De CREG begrijpt deze opmerking van Febeliec. Dit heeft alles te maken met het feit dat de opsplitsingsoefening van het koninklijk besluit van 22 april 2019 in een gedragscode en een herziening van dit technisch reglement parallel plaatsvinden. Beide teksten dienen zo snel als mogelijk tot stand te komen teneinde het arrest van het Europese Hof van Justitie alsook de wet van 21 juli 2021 te respecteren (Cf. onder deel 1 Wettelijk kader).</p> <p>De CREG benadrukt dat zij de gedragscode aan een regelmatige evaluatie zal onderwerpen en zal overgaan tot wijziging ervan telkens wanneer daartoe een legitieme nood bestaat. Elia geeft reeds zelf aan in haar begeleidend schrijven van 16 mei 2022 dat zij een aangepast voorstel inzake de regels inzake capaciteitsreservering in het vooruitzicht stelt. In deze oefening kunnen ook verbeteringen worden meegenomen teneinde beide teksten waar nodig beter op elkaar af te stemmen.</p>
<p>Als tweede belangrijke opmerking dringt Febeliec erop aan dat aan de netgebruikers voldoende tijd moeten krijgen om te voldoen aan eventuele wijzigingen in de gedragscode (en het nieuwe federaal technisch reglement) ten opzichte van het huidige federaal technisch reglement. Een zeer groot deel van het (huidige) federaal technisch reglement, de gedragscode en het (toekomstige) federaal technisch reglement hebben betrekking op de fysieke aansluitingen en de "hardware" van</p>	<p>De CREG is het eens met Febeliec dat waar nodig overgangsbepalingen moeten worden voorzien teneinde de impact van nieuwe maatregelen te mitigeren.</p> <p>De CREG is van mening dat de nieuwe maatregelen sowieso beperkt zijn aangezien de eerste versie van de gedragscode de bestaande regels uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 zoveel mogelijk beoogt over te nemen.</p>

⁵ In dit kader merkt de CREG graag op dat ze de opmerkingen van de marktpartijen heeft vertaald naar het Nederlands en/of het Frans ten behoeve van de opmaak van beide taalversies van deze beslissing. Het betreft derhalve vrije vertalingen van de CREG; voor de originele versie van de opmerkingen verwijst de CREG naar bijlage 3 van deze beslissing met het geheel van de ontvangen niet-vertrouwelijke reacties.

<p>installatienetgebruikers, met name industriële verbruikers, in tegenstelling tot sommige andere delen of andere regelgevende en juridische documenten die meer betrekking hebben op de werking en de "software" van deze installaties, en als zodanig kunnen plotse wijzigingen in de eisen een zeer belangrijke impact hebben op netgebruikers (die heel dure investeringen moeten doen of wijzigingen doorvoeren). Bijgevolg moeten netgebruikers voldoende tijd krijgen om aan de nieuwe eisen te voldoen. Hetzelfde geldt voor de wijziging van alle gerelateerde (regelgevende, wettelijke en andere) documenten, die alle zeer gedetailleerde en dus langdurige wijzigings- en goedkeuringsprocedures hebben ondergaan of nog ondergaan om ervoor te zorgen dat er geen ongewenste negatieve neveneffecten ontstaan. Febeliec dringt er dan ook met klem op aan dat bij de publicatie van een nieuwe gedragscode voldoende aandacht gaat naar deze aspecten om belangrijke kostenstijgingen en inefficiënties of zelfs erger te voorkomen. Zo lijkt een rechtstreekse inwerkingtreding op 1 september 2022 zonder overgangsbepalingen voor Febeliec onaanvaardbaar, omdat dit een ramp zou kunnen betekenen voor de netgebruikers. Febeliec verwelkomt de inspanningen die de CREG reeds heeft geleverd om dit effect te verzachten, maar dringt erop aan, vooral ook in het licht van de allereerste opmerking, dat terdege rekening wordt gehouden met dit punt om te voorkomen dat netgebruikers zich buiten hun eigen wil om niet aan de regels houden.</p>	<p>Bovendien blijven de technische eisen deel uitmaken van het technisch reglement.</p> <p>Wat betreft de aansluitingsaanvragen, de aanvragen tot het bekomen van het statuut van balanceringsverantwoordelijke en iedere toegangsaanvraag ingediend voor de inwerkingtreding van de gedragscode wordt bepaald dat deze behandeld worden overeenkomstig de regels van het koninklijk besluit van 22 april 2019 (art. 244).</p> <p>De aanpassingen die worden doorgevoerd in de regels inzake de substantiële modernisering van installaties van transmissienetgebruikers betreffen geen inhoudelijke wijzigingen. Deze aanpassingen betreffen daarentegen de procedure voor behandeling van dergelijke dossiers. Zo wordt een voorafgaande raadpleging door de transmissienetbeheerder van de transmissienetgebruiker voorzien en wordt een beslissingstermijn van 60 kalenderdagen voorzien voor de CREG (weliswaar met de mogelijkheid tot eenmalige verlenging indien bijkomende informatie nodig is of de complexiteit van het dossier dit vereist). Beide maatregelen zijn in het voordeel van de transmissienetgebruikers: zij hebben de zekerheid hun stem in het dossier te kunnen laten horen en kennen de doorlooptijd (in de regel) voor beslissing door de CREG. Volgens de CREG noodzaken deze wijzigingen geen overgangsbepalingen.</p> <p>Verder houden de wijzigingen in de regels voor gedeelde aansluitingen preciseringen in van de zeer algemene bepalingen in het koninklijk besluit van 22 april 2019. Volgens de CREG noodzaken deze evenmin enige bijkomende overgangsbepaling ten aanzien van hogervermelde.</p> <p>De aanpassingen inzake de voorwaarden voor ondersteunende diensten vragen eerder om wijzigingen in de betreffende type-overeenkomsten waarvoor overgangsbepalingen voorzien zijn (art. 240 en 242 van de gedragscode). Verder bevat de gedragscode een nieuwe informatieplicht voor de netgebruiker, te weten over blindvermogensdiensten aan de toegangshouder (art. 222, §2) en over</p>
--	---

	<p>hersteldiensten aan de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning (art. 227, §2). Deze informatieplicht heeft enkel een beperkte impact in de praktijk indien de betreffende rollen worden opgenomen door verschillende partijen. De CREG acht een overgangsbepaling hier niet nodig.</p> <p>Verder bevat de gedragscode, in tegenstelling tot het koninklijk besluit van 22 april 2019, ook bepalingen over de nadere regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer (art. 224). Deze houden echter eerder een formalisering in van het bestaande document, zonder deadline voor verdere wijzigingen die zullen besproken worden tussen de CREG en Elia.</p>
Febeg	Reactie CREG
<p>Over het algemeen is Febeg tevreden vast te stellen dat de opsplitsing van het huidige technisch reglement in een nieuw technisch reglement en een gedragscode aangegepen werd om de algemene kwaliteit en leesbaarheid te verhogen. Meer specifiek, waardeert Febeg de verbeterde afstemming op de Europese regels en richtsnoeren.</p>	<p>De CREG neemt nota van deze opmerking van Febeg en bevestigt dat het inderdaad één van de doelstellingen is dat de gedragscode afgestemd is en blijft op de Europese regelgeving terzake.</p>
<p>Febeg benadrukt dat het nieuwe technisch reglement nog niet beschikbaar is. Als gevolg daarvan kunnen marktpartijen de consistentie tussen beide documenten niet verifiëren, noch in vraag stellen. Aangezien ze niet alle informatie hebben kunnen de marktpartijen niet op beslissende wijze de voorstellen in de gedragscode beoordelen.</p>	<p>De CREG begrijpt de opmerking van Febeg en verwijst naar wat zij hoger uiteengezet heeft bij de gelijkaardige opmerking van Febeliec.</p>
<p>Bijgevolg is Febeg van mening dat sommige voorstellen de inhoud van de rechten en plichten van de betrokken partijen aanzienlijk wijzigen. Febeg betreurt dat deze wijzigingen worden voorgesteld zonder voorafgaande presentatie aan en bespreking met de marktpartijen. De achtergrond en de motivering van sommige wijzigingen worden niet goed begrepen. Febeg zou een diepgaandere discussie over de meest ingrijpende van de bovengenoemde punten (voornamelijk de door de CREG voorgestelde wijzigingen in "boeken" 8, 10 en 11) zeker op prijs stellen.</p>	<p>De CREG erkent dat de ontworpen gedragscode niet artikelsgewijze is toegelicht en besproken met de marktpartijen. Dit heeft alles te maken met de relatief korte periode voor de opstelling ervan, die een intensief overleg heeft geleverd met de Algemene Directie Energie om tot een correcte opsplitsing te komen met het technisch reglement. De CREG heeft de marktpartijen via twee presentaties ingelicht over de globale aanpak voor het tot stand brengen van de eerste versie van de gedragscode (in de regel overname van de bepalingen uit het technisch reglement) en over het waarom van de wijzigingen die ze desalniettemin wenst door te voeren ten opzichte van het koninklijk besluit van 22 april 2019. De openbare raadpleging van de marktpartijen is uiteraard bedoeld om de standpunten van de marktpartijen te vernemen bij alle aspecten van de ontworpen gedragscode.</p>

	<p>De CREG heeft de nodige zorg besteed aan de motivering van de ontworpen gedragscode in haar ontwerpbeslissing (B)2409 die daarmee gepaard ging.</p> <p>Febeg verwijst specifiek naar de boeken 8, 10 en 11 van de gedragscode.</p> <p>Wat betreft boek 8 heeft de CREG voornamelijk de structuur en de formulering van de bepalingen voor de verschillende ondersteunende diensten trachten te harmoniseren. De veranderingen waartoe de gedragscode leidt, acht de CREG beperkt. Het betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de verplaatsing van de verplichte aanbieder van balanceringsenergie van de gedragscode naar de type-overeenkomst voor balanceringsdiensten (wat niet per definitie leidt tot een verandering in praktijk); - de verduidelijking van de voorwaarden voor verplichte aanbieder van blindvermogensdiensten; - verplichte informatieverstrekking door de netgebruiker aan de toegangshouder over blindvermogensdiensten en aan de verantwoordelijke voor niet-beschikbaarheidsplanning over hersteldiensten; - de introductie van de verplichting voor de transmissienetbeheerder tot opstelling van nadere regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer; - de regels omtrent indiening van een voorstel van de type-overeenkomst voor herstel- of beschermingsdiensten volgend uit een goedgekeurd herstelplan of systeembeschermingsplan. <p>De meeste van deze punten hebben in de eerste plaats een impact op Elia en zijn met Elia besproken in aanloop van het ontwerp van de gedragscode. De CREG beschouwt de verduidelijking van de voorwaarden voor verplichte aanbieder van blindvermogensdiensten als het meest relevant voor de marktpartijen, maar oordeelt dat de veranderde formulering in praktijk hetzij geen impact heeft hetzij een positieve impact heeft op de marktpartijen die onderhevig zijn aan de verplichting. Deze wijziging brengt de</p>
--	---

	<p>formulering van de verplichting in de gedragscode ook beter in lijn met de bepalingen van de Europese richtsnoeren SOGL. De CREG begrijpt uit de reactie van Febeg ontvangen tijdens de openbare raadpleging dat ook andere bepalingen in de gedragscode door Febeg als wijziging worden geïnterpreteerd, zoals over de redelijkheid van de prijzen voor ondersteunende diensten in artikel 208, waarmee de CREG geen wijziging in de praktijk beoogt.</p> <p>Boek 10 houdt in grote mate de overname in van de bepalingen van het koninklijk besluit van 22 april 2019. De CREG heeft daaraan niets willen veranderen ten opzichte van de activiteiten van de Users' Group vandaag. Alleen heeft zij de scope van die permanente dialoog in de gedragscode afgestemd op de onderwerpen waarvoor de CREG bevoegd is, nl. aansluiting, toegang, ondersteunende diensten en toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur. Het technisch reglement zal ongetwijfeld een analoge bepaling behouden wat betreft andere onderwerpen die in de Users' Group aan bod komen.</p> <p>De CREG wenst enkel de idee toe te voegen dat Elia ook een dialoog met de publieke distributienetbeheerders moet aanhouden, gezien het toenemend belang van onderlinge samenwerking tussen hen.</p> <p>Voor boek 11 heeft de CREG de reeds bestaande overgangsbepalingen in het huidige technische reglement onder de loep genomen en deze geactualiseerd. Verder heeft zij een tweetal overgangsbepalingen toegevoegd, waarvoor zij verwijst naar de uiteenzetting onder boek 11 van de gedragscode.</p>
Elia	Reactie CREG
<p>Verwijzing naar energieopslagfaciliteiten en verbruikseenheden</p> <p>Elia merkt op dat in bepaalde artikels van de gedragscode, ook in artikels voorgesteld door Elia, specifieke verwijzingen naar energieopslagfaciliteiten en/of verbruikseenheden ontbreekt. Zo heeft Elia volgende artikels (niet-exhaustieve lijst) geïdentificeerd waarin de uitbreiding naar energieopslagfaciliteiten of naar verbruikseenheden voorzien moet worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor energieopslagfaciliteiten: 61 [170] , 82 [26], 138 [267], 180 [316] , 201 [355], bijlage 1 	<p>De CREG gaat akkoord met Elia dat de verschillende technologieën zoveel mogelijk op gelijke voet moeten worden behandeld.</p> <p>In haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022 heeft Elia het toepassingsgebied van de bepalingen in :</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>artikel 136, §1, 4°,</i> - <i>artikel 137, tweede lid,</i> - <i>artikel 145, 6°,</i> - <i>artikel 149, tweede lid,</i> - <i>artikel 160, §2,</i> - <i>artikel 71, derde en vierde lid,</i> - <i>artikel 170, §§1 en 2,</i> - <i>artikel 26,</i>

<p>- Voor verbruikseenheden: 44§2 [160], 61[170] , 131 [249]</p>	<p>- <i>artikel 267, §1, 1°</i>, - <i>artikel 316, eerste lid, 6° en</i> - <i>artikel 355</i></p> <p>van haar voorstel uitgebreid met energieopslagfaciliteiten en/of verbruiksinstallaties.</p> <p>De CREG gaat daarmee akkoord. Deze aanpassingen zijn terug te vinden in artikelen 17, 18, 26, 30, 46, 56, 61, 82, 138, 180 en 201 van de gedragscode.</p>
--	---

4.1. BOEK 1 – ALGEMEEN

4.1.1. Titel 1.1 - Definities en toepassingsgebied

20. Artikel 1 van de gedragscode bepaalt dat de definities vervat in artikel 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in de Europese netcodes en richtsnoeren bedoeld in artikel 2, § 1, 1°, van de gedragscode van toepassing zijn op deze gedragscode, naar analogie met wat bepaald wordt in artikel 1 van het koninklijk besluit van 22 april 2019.

De CREG heeft ervoor geopteerd om de definities in het koninklijk besluit van 22 april 2019 in belangrijke mate ongewijzigd over te nemen in artikel 2 van de gedragscode.

Een aantal louter redactionele verbeteringen worden daarin doorgevoerd. Zo wordt in de definities betreffende de Europese netcodes en richtsnoeren in artikel 2, §1, telkens de term “netwerkcode” vervangen door “netcode”. De termen “een gesloten industrieel net, een gesloten distributienet” worden in opsommingen in definities vervangen door de term “CDS” die beide voorgaande termen omvat. De term “publiek distributienet” wordt verduidelijkt, teneinde het lokaal transmissienet daarvan expliciet uit te sluiten. De verwijzingen naar specifieke artikelen in het koninklijk besluit van 22 april 2019 worden geschrapt, aangezien de nieuwe nummering van artikelen niet gekend is en een dergelijke verwijzing bovendien niet nodig is.

Daarnaast wordt de definitie van “asynchroon opslagpark” geschrapt. Waar nodig, is voortaan sprake van de term “energieopslagfaciliteit” die gedefinieerd wordt in artikel 2, 102°, van de elektriciteitswet. De definitie van “lokale elektriciteitsproductie” wordt behouden, maar het gedefinieerde begrip wordt vervangen door “lokale elektriciteitsproductie-eenheid” en er wordt een analoge definitie toegevoegd voor het begrip “lokale energieopslagfaciliteit”.

Verder worden een aantal nieuwe definities toegevoegd, nl. voor de termen “CREG”, “register van toegangspunten”, “publieke distributienetbeheerder”, “lokale transmissienetbeheerder”, “publieke distributienetgebruiker”, “lokale transmissienetgebruiker”, “grensoverschrijdende infrastructuur”, “derde land”, “aanbieder van blindvermogensdiensten”, “blindvermogenscapaciteit”, “CDS-beheerder”, “netbeheerder”, “balanceringsverantwoordelijke” en “nominatie”. Op vraag van Elia ontvangen tijdens de openbare raadpleging bevat de gedragscode ook een definitie voor “diensten voor coördinatie en congestiebeheer” (zie verder). De term “balanceringsverantwoordelijke” in de Nederlandstalige versie van de gedragscode vervangt de term “evenwichtsverantwoordelijke” in het koninklijk besluit van 22 april 2019. Hoewel een definitie van “balanceringsverantwoordelijke” opgenomen is in de Europese richtsnoeren EBGL en het derhalve strikt genomen niet nodig is om deze op te nemen in de definitielijst van de gedragscode, heeft de CREG ervoor geopteerd dit toch te doen, althans in een overgangsfase, aangezien nog de term “evenwichtsverantwoordelijke” gehanteerd

wordt in de elektriciteitswet en zodoende duidelijk is dat daarmee dezelfde persoon wordt bedoeld. De CREG maakt in de Nederlandstalige versie van de gedragscode echter nog uitsluitend gebruik van de term “balanceringsverantwoordelijke” aangezien de terminologie uit Europese regelgeving zoveel mogelijk moet worden gehanteerd, ook in de documenten die opgesteld worden in uitvoering van de gedragscode.

De definities voorgesteld door Elia worden samengevoegd met de definities opgesteld door de CREG. Waar nodig ondergingen de definities voorgesteld door Elia aanpassingen om met de voormelde opmerkingen rekening te houden. De door Elia voorgestelde definities voor de begrippen “aanbieder van balanceringsdiensten”, “aanbieder van hersteldiensten” en “aanbieder van beschermingsdiensten” worden niet overgenomen, enerzijds omdat deze te maken hebben met het deel “ondersteunende diensten” van de gedragscode dat op initiatief van de CREG wordt vastgesteld en anderzijds omdat deze overbodig zijn aangezien deze begrippen reeds worden gedefinieerd in de Europese richtsnoeren EBGL resp. de Europese netcode E&R. De CREG definieert daarentegen wel het begrip “aanbieder van blindvermogensdiensten” aangezien voor dit begrip geen definitie bestaat in de Europese netcodes en richtsnoeren (en niet het begrip “aanbieder van reactief vermogen” bovenop het begrip “aanbieder van blindvermogensdiensten” zoals in het voorstel van Elia). Het begrip “register der meetuitrustingen” uit het voorstel van Elia (en overgenomen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019) wordt niet opgenomen in de gedragscode, aangezien de term geen enkele keer daarin gebruikt wordt. De definitie van het begrip “nominatie” in het voorstel van Elia wordt aangepast; de CREG neemt de definitie over die vervat zit in artikel 210, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019.

De CREG heeft de definities niet langer alfabetisch gerangschikt zoals het geval is in het koninklijk besluit van 22 april 2019, maar volgens onderwerp (wetgeving, infrastructuur, actoren, ...). Deze “onderwerpen” worden benoemd en weergegeven in de definitielijst. De CREG heeft na de openbare raadpleging beslist om deze in de gedragscode te behouden zoals zij ook deed in de gedragscode voor gas. De CREG heeft thans de definities binnen deze “onderwerpen” alfabetisch gerangschikt.

21. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen bij de definities (artikel 2, §1, van de gedragscode).

Definities 30° en 31°: “lokale elektriciteitsproductie-eenheid” en “lokale energieopslagfaciliteit” (definities 33° en 34° van de ontworpen gedragscode)	
<p>Elia: Voor de duidelijkheid zou, naast de termen “elektriciteitsproductie-eenheid” en “energieopslagfaciliteit” kunnen verwezen worden naar de hogerliggende wetgeving die deze begrippen definieert.</p>	<p>Reactie CREG: De CREG kan akkoord gaan met de door Elia gevraagde verduidelijking en past de definities als volgt aan:</p> <p>“30° "lokale elektriciteitsproductie-eenheid": een elektriciteitsproductie-eenheid in de zin van artikel 2, tweede lid, 5., van de Europese netcode RfG waarvan het injectiepunt identiek is aan het afnamepunt van één of meerdere in het technisch reglement bedoelde verbruiksinstallaties van een transmissienetgebruiker of, in het geval van een CDS, van een CDS-gebruiker, en die zich op dezelfde geografische site bevindt als deze verbruiksinstallaties;”</p> <p>“31° “lokale energieopslagfaciliteit” : een energieopslagfaciliteit in de zin van artikel 2, 102°, van de wet waarvan het afname- en</p>

	<p>injectiepunt identiek is aan het afnamepunt van één of meerdere in het technisch reglement bedoelde verbruiksinstallaties van een transmissienetgebruiker of, in het geval van een CDS, van een CDS-gebruiker, en die zich op dezelfde geografische site bevindt als deze verbruiksinstallaties ;”</p>
<p>ODE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valt een productie-eenheid die op een ander kadastraal perceel bevindt ook als lokale elektriciteitsproductie beschouwd worden zolang het injectiepunt identiek is? Wat is de definitie van een geografische site? Soms zijn er op een bedrijfssite meerdere percelen. Soms is er ook een directe lijn die de eigen site overschrijdt, dit wordt idealiter ook als lokale elektriciteitsproductie-eenheid beschouwd. - Wat met de combinatie van lokale productie met lokale opslag. Valt dit ook onder deze definitie? Kan de definitie verduidelijkt worden? 	<ul style="list-style-type: none"> - In het begrip “lokale elektriciteitsproductie-eenheid” is sprake van de woorden “die zich op dezelfde geografische site bevindt als de verbruiksinstallatie”. De CREG heeft deze definitie overgenomen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019. Het is duidelijk dat hier naar een zinvolle interpretatie moet worden gezocht van het begrip “geografische site” onverminderd de regelgeving inzake gesloten distributienetten. Uit gesprekken met Elia is gebleken dat het hanteren van het criterium van één en hetzelfde kadastraal perceel als determinerend criterium te beperkend zou zijn in de praktijk en dat volgens de huidige praktijk de hypothesen zoals vermeld door ODE ook kwalificeren als lokale elektriciteitsproductie-eenheid. In elk geval is het zo dat het begrip “lokale elektriciteitsproductie-eenheid” enkel wordt gehanteerd in afdeling 2.2.2.3 inzake de controle van technische eisen, hoofdstuk 3.6.2 inzake de geïntegreerde coördinatie van elektrische installaties voor de planning, de programmering en het beheer van congesties en boek 7 inzake de registratie van gegevens, en dat de relevantie van dit begrip derhalve in deze context moet worden geplaatst. De definities van lokale elektriciteitsproductie-eenheid en lokale energieopslagfaciliteit zijn van toepassing ongeacht of er één dan wel meerdere elektriciteitsproductie-eenheden en/of energieopslagfaciliteiten zijn met een injectiepunt identiek aan hetzelfde afnamepunt van één of meerdere verbruiksinstallaties. De combinatie waarnaar ODE verwijst, vraagt bijgevolg volgens de CREG geen verduidelijking van de definitie.
<p>ODE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valt een opslagfaciliteit die op een ander kadastraal perceel bevindt ook als lokale elektriciteitsproductie beschouwd worden zolang het injectiepunt identiek is? Wat is de definitie van een geografische site? Soms zijn er 	<p>De CREG verwijst naar wat zij uiteengezet heeft bij de vorige opmerking van ODE.</p>

<p>op een bedrijfssite meerdere percelen. Soms is er ook een directe lijn die de eigen site overschrijdt, dit wordt idealiter ook als lokale elektriciteitsproductie-eenheid beschouwd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat met de combinatie van lokale energieopslag met lokale productie en lokale afname. Valt dit ook onder deze definitie? Kan de definitie verduidelijkt worden? - Moet er hiervoor iets aan de definitie van energieopslagfaciliteit zoals gedefinieerd in artikel 2, 102° van de elektriciteitswet gewijzigd worden? 	<p>De eventuele wijziging van de definitie van energieopslagfaciliteit in de elektriciteitswet valt buiten de bevoegdheid van de CREG. De CREG meent echter dat een wijziging niet nodig is aangezien deze definitie conform is met de definitie van dit begrip in Richtlijn 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (hierna: "Richtlijn 2019/944").</p>
--	--

Definitie 45°: "toegangscontract" (definitie 36° van de ontworpen gedragscode)	
<p>Elia: Deze definitie werd door de CREG voorgesteld en ook opgenomen in het voorstel van Elia. Bij nader inzien lijkt ons de definitie van toegangscontract die opgenomen is het Federaal Technisch Reglement een betere definitie gezien dit het begrip van HVDC uitsluit. Dit wordt anders nergens bepaald. Elia vraagt aan de CREG om de volgende definitie in de gedragscode te hanteren:</p> <p>Art. 2 §1 36° "toegangscontract": de overeenkomst tussen de transmissienetbeheerder en een transmissienetgebruiker die geen eigenaar van een HVDC-systeem is, of tussen de transmissienetbeheerder en de toegangshouder die door de transmissienetgebruiker overeenkomstig dit besluit aangeduid wordt;</p>	<p>Reactie CREG: De CREG gaat akkoord om in deze eerste versie van de gedragscode de definitie van "toegangscontract" uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 te behouden. In het kader van een volgende versie van de gedragscode zal weliswaar een analyse nodig zijn om na te gaan of en welke specifieke bepalingen nodig zijn om de toegang tot het transmissienet voor een HVDC-systeem te regelen.</p> <p>De CREG past de definitie dus aan als volgt: "45° "toegangscontract": de overeenkomst tussen de transmissienetbeheerder en een toegangshouder overeenkomstig deze gedragscode een transmissienetgebruiker die geen eigenaar van een HVDC-systeem is, of tussen de transmissienetbeheerder en de toegangshouder die door de transmissienetgebruiker overeenkomstig deze gedragscode aangeduid wordt;"</p>

Definitie 47°: "toegangspunt in het CDS" (definitie 39° van de ontworpen gedragscode)	
<p>Febeliec: De definitie 39 "toegangspunt in het CDS": CREG maakt melding van "meetconfiguraties": Febeliec vraagt de CREG om te valideren dat dit ook de huidige praktijk van "berekende waarden</p>	<p>Reactie CREG: De definitie is dezelfde als deze in het koninklijk besluit van 22 april 2019. De CREG bevestigt dat de huidige regels van toepassing blijven.</p>

overeenkomstig de huidige toepasselijke regels daarvoor” omvat.	De CREG heeft bovendien navraag gedaan bij Elia: Elia bevestigt eveneens dat er geen wijzigingen gepland zijn in de praktijk en wijst erop dat Elia geen zicht heeft op de bepaling door de CDS-beheerder van de toegangspunten in een CDS.
---	---

Definitie 39°: “nominatie” (definitie 45° van de ontworpen gedragscode)	
<p>Elia: Elia stelt de verwijzing naar een “voorlopig” programma in vraag. Op het moment van de nominatie is dit programma de referentie voor de verdere contractuele handelingen en bepalingen.</p>	<p>Reactie CREG: De CREG kan akkoord gaan met de schrapping van de term “voorlopig” in de definitie en past de definitie derhalve als volgt aan: 39° “nominatie”: kennisgeving aan de transmissienetbeheerder van een voorlopig programma van injectie en/of afname;</p>

Nieuwe definitie 36°: “diensten voor coördinatie en congestiebeheer”	
<p>Elia: omdat het begrip “dienst voor congestiebeheer” niet meer onder de noemer van ondersteunende diensten valt, stelt Elia zich de vraag of het nuttig zou zijn om een definitie voor dit begrip toe te voegen in de gedragscode, desgevallend met een specifieke verwijzing naar de hogerliggende wetgeving. Gelet op de definitie van OD die congestiebeheer nu niet meer omvat vraagt Elia de CREG om waar nodig de verwijzing naar ondersteunende diensten uit te breiden door de verwijzing naar de diensten voor congestiebeheer expliciet toe te voegen. Zo heeft Elia reeds een aantal artikels (niet-exhaustieve lijst) geïdentificeerd waar deze verwijzing ontbreekt: 2 §2, 60 [169], 136 [265], 138, [267], 157 [290], 187 [340], 188 [342], 191 [345], 196 [350], 209.</p>	<p>Reactie CREG: Het begrip “diensten voor congestiebeheer” komt niet voor in Richtlijn 2019/944 en Verordening 2019/943. Er is daarentegen sprake van congestiebeheersprocedures of regels inzake congestie of maatregelen inzake congestie. De CREG begrijpt wel dat door de wijziging van de definitie van “ondersteunende diensten”, bij het gebruik van deze term doorheen de gedragscode moet worden gecontroleerd of de bepaling ook van toepassing is in het kader van de programmaverantwoordelijkheid en/of de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning. In dit geval, dient de tekst inderdaad te worden aangevuld. De CREG verkiest om te spreken van “diensten voor coördinatie en congestiebeheer” in dezelfde geest als de regels van Elia voor coördinatie en congestiebeheer aangezien de maatregelen die volgen uit de uitvoering van de contracten met de programma-agent of de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning niet altijd kaderen in congestiebeheer, maar breder kaderen in coördinatie ten bate van de veilige uitbating van het net. De CREG voegt bijgevolg de volgende definitie toe in artikel 2, §1: 36° “diensten voor coördinatie en congestiebeheer”: elke verplichting in hoofde van de verantwoordelijke voor de niet-</p>

	<p>beschikbaarheidsplanning en van de programma-agent ten aanzien van de transmissienetbeheerder zoals opgenomen in de type-overeenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning of de type-overeenkomst van de programma-agent”.</p> <p>De CREG voegt bijgevolg ook de term “diensten voor coördinatie en congestiebeheer” of een verwijzing naar de type-overeenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning en de type-overeenkomst van de programma-agent toe in de volgende artikelen van de gedragscode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 2, §2 - art. 60, §2, 13° - art. 130, nieuwe §5 - art. 136 - art. 138 §§1 en 2 - art. 145 - art. 151 - art. 157 - art. 165 - art. 168 - art. 181 - art. 187, §3, 1° - art. 188, §3, 3° - art. 191, §2, 3° - art. 196 - art. 198, §3
--	---

22. De definitie van “netbeheerder”, een begrip dat ook in het deel aansluitingsprocedures van het voorstel van Elia wordt gehanteerd (artikel 17), heeft Elia in haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022 opnieuw uitgebreid met de beheerder van het gewestelijk tractienet spoor, in de praktijk MIVB, vanuit het oogpunt van volledigheid. De CREG schrapte dit element ten onrechte uit het initiële voorstel van Elia in haar ontworpen gedragscode. Voor het overige heeft Elia in dit begrip “netbeheerder” “distributienet” vervangen door “publiek distributienet” en “gesloten distributienet, gesloten industrieel net” door “CDS” in lijn met de tekst van de ontworpen gedragscode. Gezien de begrippen “netbeheerder” en “transmissienetbeheerder” alsmede de begrippen “netgebruiker” en “transmissienetgebruiker” voor de toepassing van de gedragscode verschillend gedefinieerd zijn, heeft de CREG op een paar plaatsen de term “netbeheerder” nog vervangen door “transmissienetbeheerder” en “netgebruiker” door “transmissienetgebruiker” omdat duidelijk die laatste bedoeld worden en om op die manier zo correct mogelijk gebruik te maken van de gedefinieerde begrippen, nl. in artikel 60, §1, 4°, en artikel 63, derde lid.

De definities voor de begrippen “FCR”, “systeembeschermingsplan” en “herstelplan” in artikel 2, §1, 55°, 74° en 75°, van de ontworpen gedragscode worden thans geschrapt, aangezien deze begrippen, bij nader inzicht, reeds worden gedefinieerd in artikel 3, lid 2, (6) en (63) van de Europese richtsnoeren SOGL resp. artikel 3, lid 2, 5), van de Europese netcode E&R. Deze definities zijn van toepassing op de gedragscode met toepassing van artikel 1 van de gedragscode. De definities van “black-startdienst”,

“dag D-1”, “dag D”, “railstel”, “FRR” en “elektrisch systeem” in artikel 2, §1, 10°, 26°, 52°, 56°, 69° en 70° van de ontworpen gedragscode worden eveneens geschrapt, omdat deze begrippen bij nader inzicht niet worden gehanteerd in de gedragscode.

In de definitie van “gesloten industrieel net” wordt het cijfer “2” in de Nederlandstalige versie geschrapt in “in artikel 2, tweede alinea, 5., van de Europese netcode DCC” (zie doorstreept) en worden de woorden “du 29 avril 1999” in de Franstalige versie geschrapt na het woord “loi” teneinde op die manier redactionele onzorgvuldigheden te corrigeren.

In de marge van haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022 stelt Elia voor om bij het begin van artikel 2 de woorden “in afwijking van artikel 1” toe te voegen. Elia motiveert dit voorstel als volgt in haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022: *“Na bespreking van het ontwerp KB Federaal Technisch Reglement m.b.t. hiërarchie van definities stelt Elia de CREG voor om deze zinslede als volgt te herformuleren: “In afwijking van artikel 1, wordt voor de toepassing van deze gedragscode verstaan onder:” Op die manier wordt de hiërarchie tussen paragraaf 1 en 2 duidelijk en coherent. Definities die voor de toepassing van de gedragscode afwijken van de definities in hogere wetgeving worden opgenomen in art. 2”*. De CREG is van mening dat deze redenering, althans in grote mate, niet opgaat. De gedragscode definieert in artikel 2 nieuwe begrippen (bv. de begrippen “Europese netcodes en richtsnoeren”, “hersteldiensten”, “grensoverschrijdende infrastructuur”, ...) of preciseert bepaalde begrippen voor de toepassing van de gedragscode zonder inhoudelijk af te wijken van de definities in de hogere wetgeving genoemd in artikel 1 (bv. het begrip “ondersteunende diensten”, “gesloten industrieel net”, ...). Die precisering gebeurt vaak noodgedwongen, bv. omdat de Europese regelgeving enkel het begrip “gesloten distributiesysteem” kent, terwijl er op nationaal niveau verschillende noties bestaan voor dergelijke netten afhankelijk of deze onder federale dan wel regionale bevoegdheid ressorteren. Een enkele keer wijkt de definitie af van de hogere wetgeving; zo wordt het begrip “netbeheerder” anders gedefinieerd dan in de elektriciteitswet en dit om in de gedragscode (net zoals reeds het geval was in het koninklijk besluit van 22 april 2019) een overkoepelende term te hebben die de daarin bedoelde netbeheerders omvat, in tegenstelling tot het begrip “transmissienetbeheerder” dat uitsluitend de beheerder van het transmissienet (Elia) beoogt. De CREG verkiest derhalve om de formulering bij het begin van artikel 2, §1, die overgenomen werd uit het koninklijk besluit van 22 april 2019, te behouden en bij de eerstvolgende gelegenheid tot wijziging van de gedragscode nader te evalueren of en op welke manier de formulering eventueel kan worden verbeterd, desgevallend om zoveel mogelijk ook af te stemmen op het tegen die tijd nieuwe of gewijzigde technisch reglement.

4.1.2. Titel 1.2 - Basisbeginselen

23. In titel 1.2 worden een aantal algemene bepalingen opgenomen betreffende de type-overeenkomsten die de transmissienetbeheerder moet hanteren.

24. Artikel 3, §1, van de gedragscode is gebaseerd op artikel 4, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019. Ten opzichte van dit laatste artikel wordt het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL als een onderdeel beschouwd van de type-overeenkomst voor de samenwerking met de lokale transmissienetbeheerders en de publieke distributienetbeheerders en niet als een afzonderlijke type-overeenkomst. Dit spreekt voor zich aangezien de informatie-uitwisseling bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL een belangrijk onderdeel vormt en moet vormen van deze type-samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 182 [*art. 317bis in het voorstel van Elia*] van de gedragscode voorziet weliswaar dat er geen samenwerkingsovereenkomst wordt gesloten tussen de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder, als de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder aan wiens net hij gekoppeld is, dezelfde rechtspersoon zijn.

De in artikel 3, §1, van de gedragscode opgesomde type-overeenkomsten worden verderop in de gedragscode aangeduid als volgt:

- a) voor de aansluiting op het transmissienet, de “type-aansluitingsovereenkomst”,
- b) voor de toegang tot het transmissienet, de “type-toegangsovereenkomst”,
- c) voor de balanceringsverantwoordelijkheid, de “type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke”,
- d) voor het verstrekken van ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder, respectievelijk de “type-overeenkomst voor ondersteunende diensten”, de “type-overeenkomst voor balanceringsdiensten/de respectieve balanceringsdienst”, de “type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten”, de “type-overeenkomst voor beschermingsdiensten” en de “type-overeenkomst voor hersteldiensten”,
- e) voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet, de “type-overeenkomst van de programma-agent”,
- f) voor de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet, de “type-overeenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning”,
- g) de informatie-uitwisseling met de aanbieders van ondersteunende diensten en de leveranciers op het transmissienet,
- h) de samenwerking met de lokale transmissienetbeheerders en de publieke distributienetbeheerders, met inbegrip van het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL, de “type-samenwerkingsovereenkomst”.

25. Artikel 3, §2, van de gedragscode bepaalt bijkomend ook dat de ontwerpen van de type-overeenkomsten en de hieraan aangebrachte wijzigingen ter goedkeuring bij de CREG worden ingediend na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder, georganiseerd op zijn website en dat de transmissienetbeheerder de goedgekeurde type-overeenkomsten zo snel mogelijk moet publiceren op zijn website. Ten opzichte van artikel 4, §2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 wordt derhalve voornamelijk een algemene verplichting tot openbare raadpleging door de transmissienetbeheerder alsook een verplichting tot publicatie van de goedgekeurde type-overeenkomsten in hoofde van de transmissienetbeheerder toegevoegd, wat overigens geen wijziging inhoudt ten opzichte van wat reeds in de praktijk gebeurt en al voor bepaalde aangelegenheden

voorzien wordt in de Europese netcodes en richtsnoeren en zelfs in het koninklijk besluit van 22 april 2019. De procedure in artikel 3, §2, geldt onverminderd de Europese netcodes en richtsnoeren en de daarin bepaalde procedures voor de goedkeuring van modaliteiten en voorwaarden ("T&C"s) uiteraard (cf. de precisering in die zin in artikel 3, §§1 en 2).

26. Artikel 3, §3, van de gedragscode neemt artikel 4, §3, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 over. Het betreft hier een verplichting voor Elia om de formulieren bedoeld in deze gedragscode (formulieren voor een aanvraag voor oriëntatiestudie enz.) aan de CREG te bezorgen, waarbij de CREG haar opmerkingen bij deze formulieren aan de transmissienetbeheerder bezorgt.

27. Artikel 3, §4, neemt artikel 4, §4, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 over i.v.m. de ingangsdatum van goedgekeurde type-overeenkomsten en van wijzigingen daarvan.

28. In artikel 4, §1, van de gedragscode wordt de algemene inhoud van de type-overeenkomsten bepaald alsook de structuur waaraan deze minimaal moeten beantwoorden.

Zo wordt bepaald dat de transmissienetbeheerder, op transparante en niet-discriminerende wijze, in de type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3, de wederzijdse rechten en verplichtingen bepaalt van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant betreffende het voorwerp van de betrokken type-overeenkomst.

De type-overeenkomsten dienen ten minste te beantwoorden aan de volgende structuur:

1° het voorwerp van de overeenkomst;

2° de algemene voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant;

3° de specifieke voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant;

4° de bijlagen.

29. In artikel 4, §2, van de gedragscode wordt de algemene verplichting voorzien voor de medecontractanten van de transmissienetbeheerder om een contract te sluiten overeenkomstig de goedgekeurde type-overeenkomst en wordt de algemene relatie tussen een type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG en het contract tussen twee partijen verduidelijkt. Meer bepaald wordt voorzien dat een contract tussen Elia en de medecontractant bestaat uit de door de CREG goedgekeurde type-overeenkomst aangevuld met de elementen die individueel kunnen of moeten worden bepaald door de transmissienetbeheerder en de medecontractant in de modelbijlagen. Op die manier wordt uitdrukkelijk bevestigd dat de type-overeenkomsten toetredingsovereenkomsten zijn en daarvan bilateraal niet kan worden afgeweken. Een aantal zaken moeten of kunnen bilateraal worden afgesproken, maar binnen het kader van de door de CREG goedgekeurde modelbijlagen bij de type-overeenkomsten.

30. Artikel 4, §3, stelt dat de transmissienetbeheerder informatie verkregen van een medecontractant mag aanwenden ten bate van de uitvoering van een ander contract met een andere medecontractant, mits de informatie op geaggregeerde of op zijn minst geanonimiseerde wijze wordt behandeld. Voorbeelden waarvoor dit nuttig is, betreffen het gebruik van informatie ontvangen van de ene medecontractant voor controle van kwaliteit van gegevens ontvangen van een andere medecontractant (controle van coherentie over beschikbaarheid van een elektriciteitsproductie-eenheid en de aanbidding van energie voor redispatching of balancering) of het gebruik van niet-beschikbaarheidsplanning voor de bepaling van de vergoeding van hersteldiensten.

31. In artikel 4, §4, van de gedragscode wordt voorzien dat de transmissienetbeheerder de medecontractanten op de hoogte stelt van het systeembeschermingsplan, herstelplan en testplan zowel bij ondertekening van het betreffende contract alsook nadien in geval van wijzigingen aan deze plannen. Deze bepaling vangt bijgevolg de huidige bepalingen op die terug te vinden zijn in artikel 261

§2, laatste lid (aangaande het systeembeschermingsplan), en in artikel 262, §1, laatste lid (aangaande het herstelplan), van het koninklijk besluit van 22 april 2019 en voegt een zelfde verplichting voor de transmissienetbeheerder toe aangaande het testplan.

Deze paragraaf vervangt eveneens de *artikelen 261, 262 en 262bis* van het voorstel van Elia met betrekking tot deze materie. Elia stelt voor dat het systeembeschermingsplan, herstelplan en testplan “wordt opgenomen in het aansluitingscontract, het toegangscontract, of ieder ander contract of overeenkomst gesloten met de transmissienetbeheerder met toepassing van deze gedragscode”. Een opname in een contract veronderstelt de handtekening van de medecontractant. Aangezien Elia rechtstreeks op grond van de Europese netcode E&R (cf. artikelen 13.3 en 25.3) instructies kan geven aan medecontractanten op grond van het systeembeschermingsplan en herstelplan, is de aanvaarding van deze plannen vanwege de medecontractant niet nodig. Bijgevolg stelt de CREG een kennisgeving voor in plaats van een opname in de contracten. Eventuele bijkomende bepalingen kunnen zo nodig nog worden opgenomen in de type-overeenkomsten.

32. Artikel 4, §5, van de gedragscode bepaalt tenslotte dat de algemene voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant bedoeld in §1, 2°, ten minste volgende zaken bevatten:

- 1° de bepalingen inzake de behandeling van vertrouwelijke informatie,
- 2° de bepalingen inzake de wederzijdse aansprakelijkheid,
- 3° de bepalingen inzake het toepasselijk recht en de behandeling van geschillen,
- 4° de bepalingen inzake de inwerkingtreding en duur van het contract.

33. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen bij de basisbeginselen.

Artikel 3 van de gedragscode	
<p>Elia (met betrekking tot §1): In dit artikel somt de CREG de type-overeenkomsten op, waaronder ook deze voor “de balanceringsverantwoordelijkheid op het transmissienet”.</p> <p>Elia heeft uiteraard geen bezwaar tegen het opnemen van de zogenaamde T&C BRP in dit artikel, wel tegen het begrip van “balanceringsverantwoordelijkheid op het transmissienet”. De balanceringsverantwoordelijkheid wordt namelijk opgenomen over de volledige Belgische regelzone en is niet beperkt tot het transmissienet. Hetzelfde geldt dus ook voor punt d) van deze paragraaf: het verstrekken van ondersteunende diensten is voor wat betreft balanceringsdiensten niet beperkt tot het transmissienet.</p>	<p>Reactie CREG: De CREG kan zich vinden in deze opmerking van Elia. De CREG herformuleert artikel 3, §1, als volgt:</p> <p>“Art. 3. § 1. Worden aan de goedkeuring van de CREG onderworpen, volgens de procedure van paragraaf 2 en onverminderd de Europese netcodes en richtsnoeren, de ontwerpen van type-overeenkomsten, evenals de wijzigingen ervan, voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de aansluiting op het transmissienet; b) de toegang tot het transmissienet; c) de balanceringsverantwoordelijkheid op het transmissienet; d) het verstrekken van ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder op het transmissienet; e) de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet; f) de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet;

	<p>g) de informatie-uitwisseling met de aanbieders van ondersteunende diensten en de leveranciers op het transmissienet;</p> <p>h) de samenwerking met de lokale transmissienetbeheerders en de publieke distributienetbeheerders, met inbegrip van het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL.”</p>
<p>Elia (met betrekking tot §2): Elia merkt op dat de CREG geen maximumtermijn definieert voor het nemen van beslissingen over de type-overeenkomsten. Elia vraagt de CREG echter om zeker vermelding te maken van een maximumtermijn van 6 maanden, zoals ook voorgeschreven in het Europees kader. Daarnaast merkt Elia ook op dat de CREG ofwel kan goedkeuren, ofwel afkeuren, maar ook een verzoek om herziening van bepaalde clausules kan nemen. Dit laatste is enkel mogelijk voor bepaalde type-overeenkomsten voor zover voorzien door de Europese wetgeving. Elia vraagt dat deze voorwaarde wordt toegevoegd.</p> <p>De CREG vraagt ook dat Elia de goedgekeurde documenten ‘onverwijld’ of ‘sans délai’ op haar website publiceert. We moeten echter vaststellen dat dit soms niet mogelijk is, indien bijvoorbeeld de beslissing net voor het weekend of verlof aan Elia wordt gecommuniceerd. Elia vraagt aan de CREG om dit te vervangen door ‘zo snel mogelijk’ (‘dans les plus brefs délais’). Hetzelfde geldt voor §4 van ditzelfde artikel en voor alle andere artikelen die dit vermelden (zoals 213 en 214).</p>	<p>Reactie CREG: Indien een wettelijke termijn reeds voorzien is in de Europese regelgeving, is herhaling in de gedragscode ervan niet aangewezen. Indien geen wettelijke termijn wordt voorzien in de Europese regelgeving, is het niet vereist dat de CREG een termijn opneemt in de gedragscode. De CREG verkiest de vereiste om haar beslissingen binnen een redelijke termijn te nemen, te behouden.</p> <p>De CREG opteert ervoor om de bepaling die voorziet in de mogelijkheid tot goedkeuring, afkeuring, of verzoek tot herziening van bepaalde clausules te behouden. Een dergelijke bepaling bestond reeds in het technisch reglement, vastgelegd bij koninklijk besluit van 19 december 2002, vooraleer er sprake was van Europese netcodes en richtsnoeren. Uiteraard doet deze bepaling geen afbreuk aan de bevoegdheden die de CREG bezit op grond van de Europese netcodes en richtsnoeren. De CREG kan akkoord gaan om die idee uitdrukkelijk toe te voegen in de tekst door toevoeging van de woorden “onverminderd de bevoegdheden voor de CREG in de Europese netcodes en richtsnoeren” bovenop de algemene verwijzing naar de Europese netcodes en richtsnoeren die reeds is vervat in artikel 3, §1.</p> <p>De CREG gaat bovendien akkoord om de vermelding “onverwijld” hier in artikel 3 en in de artikelen 4, 16, 73, 76, 150, 214, 235 en 241 aan te passen naar “zo snel als mogelijk”, behalve in artikel 133 waar het gaat over de opvolging van een vraag van de transmissienetbeheerder om het laatst voorgelegde programma te volgen wanneer deze merkt dat de installatie van het programma afwijkt.</p> <p>De CREG heeft de formulering van §2 derhalve aangepast als volgt: “De transmissienetbeheerder geeft zo vlug mogelijk kennis aan de CREG van de ontwerpen van overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1 en</p>

	<p>de hieraan aangebrachte wijzigingen. De ontwerpen van de type-overeenkomsten en de hieraan aangebrachte wijzigingen worden ingediend na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder, georganiseerd op zijn website. Onverminderd de bevoegdheden voor de CREG in de Europese netcodes en richtsnoeren, neemt de CREG neemt haar beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van bepaalde clausules of tot weigering van de goedkeuring, binnen een redelijke termijn. De transmissienetbeheerder publiceert de goedgekeurde type-overeenkomsten en verwijdt zo snel mogelijk op zijn website.”</p>
--	---

Artikel 4 van de gedragscode	
<p>Febeliec: Febeliec betreurt sterk dat de voormalige titel 3.6.3 in verband met het systeembeschermingsplan, het herstelplan en het testplan volledig werd verwijderd, gezien het belangrijk is voor netgebruikers dat er een wettelijk of regulatorisch kader is om te verzekeren dat ze tijdig en volledig geïnformeerd worden over deze plannen, met inbegrip specifiek van de (vertrouwelijke) elementen die toepasselijk zijn op hun specifieke installaties. Een meer dan substantieel gedeelte van voornoemde plannen is immers niet publiek beschikbaar en op zich zou het erg moeilijk zijn voor netgebruikers om in regel te zijn indien ze niet tijdig toegang krijgen tot deze elementen die op hen van toepassing zijn. Febeliec verkiest een wettelijk of regulatorisch kader dat dit element verzekert, met inbegrip van de toepasselijke timing.</p>	<p>Reactie CREG: De bepalingen over het systeembeschermingsplan, het herstelplan en het testplan horen thuis in het technisch reglement, gelet op artikel 11, §1, 9°, van de elektriciteitswet. Echter, de opmerking van Febeliec betreft vooral de kennisgeving van de plannen met de vertrouwelijke elementen van belang voor de netgebruiker. Daaromtrent bevat de gedragscode wel degelijk nog een bepaling met inbegrip van de toepasselijke timing die luidt als volgt (de term “onverwijld” in artikel 4 van de ontworpen gedragscode werd vervangen door “zo snel mogelijk”, zie onder artikel 3): “Art. 4. § 4. De transmissienetbeheerder brengt de medecontractanten met wie hij een contract sluit bedoeld in paragraaf 2 in kennis van de op zijn website bekendgemaakte versie van het systeembeschermingsplan, herstelplan en testplan, met inbegrip in voorkomend geval van de vertrouwelijke maatregelen voor de betrokken medecontractant, en dit bij ondertekening van het contract alsook onverwijld zo snel mogelijk in geval van goedgekeurde wijzigingen aan de voornoemde plannen.” Volgens de CREG komt deze bepaling aan de bezorgdheid van Febeliec tegemoet.</p>

4.1.3. Titel 1.3 - Informatie, voorzorgen met het oog op het bewaren van de vertrouwelijkheid, openbaarheid

34. De artikelen 5 tot 7 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 worden in de gedragscode overgenomen maar de draagwijdte ervan wordt beperkt tot de communicatie van informatie en/of gegevens bedoeld in deze gedragscode.

4.1.4. Titel 1.4 - Uitvoering van de taken en opdrachten bedoeld in deze gedragscode op de uitrustingen, goederen en installaties

35. Artikel 8 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 wordt in de gedragscode overgenomen maar de verwijzing naar het technisch reglement wordt logischerwijze vervangen door een verwijzing naar de gedragscode. Het voorstel van Elia wordt in die zin aangepast.

4.1.5. Titel 1.5 - Formaliteiten

36. Artikelen 15 tot 20 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 worden in de gedragscode overgenomen in artikelen 9 tot 14 maar de draagwijdte ervan wordt beperkt tot de kennisgevingen bedoeld in deze gedragscode en het houden van registers en publicaties bedoeld in deze gedragscode.

37. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen bij deze titel.

Artikelen 9 tot 14 van de gedragscode	
Febeliec	Reactie CREG
In artikel 10, maar ook in meerdere andere artikelen (bv. 11, 12, 13, ...), verwijst de CREG naar alle toepasselijke wetgeving, met uitzondering van de gedragscode en/of het federaal technisch reglement. Aangezien de tekst van het (toekomstige) federaal technisch reglement niet beschikbaar is, is het erg moeilijk voor Febeliec om dergelijke artikelen te valideren, en zodoende, ook verwijzend naar de hoger gemaakte algemene opmerkingen. Daardoor kunnen de opmerkingen van Febeliec op deze gedragscode hoogstens preliminair zijn en niet-exhaustief.	De artikelen 9 tot 14 van de gedragscode zijn sterk analoog met de artikelen 15 tot 20 van het koninklijk besluit van 22 april 2019. De bedoeling van deze bepalingen is dat ze zowel in de gedragscode als in het technisch reglement worden opgenomen, doch ieder voor wat betreft de formaliteiten bedoeld in de gedragscode resp. het technisch reglement. Daarbij willen we dus ook vermijden dat een hiërarchie wordt gecreëerd tussen de gedragscode en het technisch reglement. Met andere woorden, concreet wat betreft de gedragscode, zijn de formaliteiten in titel 1.5 van toepassing op de kennisgevingen bedoeld in de gedragscode en het houden van registers bedoeld in de gedragscode, behoudens: 1) indien anders bepaald in andere bepalingen van de gedragscode of 2) indien anders bepaald in de toepasselijke wetgeving uitgezonderd het technisch reglement (bv. in de elektriciteitswet).

4.1.6. Titel 1.6 - Brugbepalingen ten aanzien van het technisch reglement

38. De CREG heeft de artikelen 52 en 53 van de ontworpen gedragscode ondergebracht in een nieuwe titel 1.6. van de gedragscode, getiteld “Brugbepalingen ten aanzien van het technisch reglement” ingevolge de opmerkingen gemaakt door Elia tijdens de openbare raadpleging. De CREG verwijst naar wat zij daarover uiteenzet in de beslissing onder punt 4.2.2.3.

4.2. BOEKEN 2 TOT 7 – VOORSTEL VAN ELIA VAN DE VOORWAARDEN VOOR AANSLUITING OP EN TOEGANG TOT HET TRANSMISSIENET⁶

4.2.1. Vooraf

39. Artikel 11, §2, eerste lid, van de elektriciteitswet, dat in werking treedt op 1 september 2022, bepaalt vooreerst dat de CREG een gedragscode vastlegt. In dit eerste lid wordt bovendien bepaald dat in die gedragscode de CREG, op voorstel van de netbeheerder en na raadpleging van de netgebruikers, de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet bepaalt.

De CREG heeft een dergelijk eerste voorstel met de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet ontvangen van Elia op 16 mei 2022 in het Nederlands en op 3 juni 2022 in het Frans (hierna: “het voorstel van Elia van 16 mei 2022”). Samen met de Franstalige versie gaf Elia kennis van een wijziging die ze wenste door te voeren in de Nederlandstalige versie. Per brief van 11 oktober 2022 heeft Elia vervolgens een aangepast voorstel ingediend, te weten een aangepast voorstel van aansluitingsprocedures geïntegreerd in het oorspronkelijke voorstel van voorwaarden inzake aansluiting en toegang tot het transmissienet, en een uitbreiding van haar oorspronkelijke voorstel waar nodig tot energieopslagfaciliteiten en verbruiksinstallaties (hierna: “het aangepaste voorstel van Elia van 11 oktober 2022”). In dit schrijven van 11 oktober 2022 geeft Elia aan dat ze dit doet ingevolge de bespreking met de diensten van de CREG na afloop van de publieke consultatie van de door de CREG voorgelegde wijzigingen in het ontwerp van gedragscode en de opmerkingen van de marktpartijen op het voorstel van Elia over aansluitingsprocedures. De uiteindelijke, geconsolideerde tekst van dit voorstel (in het Nederlands en Frans) wordt hierna aangeduid als “het voorstel van Elia”.

40. Verder bepaalt artikel 15, § 1, eerste lid, van de elektriciteitswet dat de netbeheerder aan de CREG een voorstel overmaakt met transparante en efficiënte procedures en voorwaarden voor de niet-discriminerende toegang tot en aansluiting op het transmissienet, met inbegrip van de te verstrekken gegevens, de aansluitingstermijnen, de criteria en de transmissienettarieven. Die procedures worden door de netbeheerder bekend gemaakt voor zover voornoemde aansluitingsprocedures werden goedgekeurd door de commissie.

41. De CREG besluit uit de gecombineerde lezing van beide voornoemde artikelen dat het deel aansluitingsprocedures van het voorstel van de netbeheerder inzake de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet onderworpen wordt aan de goedkeuring van de CREG. Dit betekent dat dit deel aansluitingsprocedures (*Deel 2, Boek 2.1*, van het voorstel van Elia) in geval van goedkeuring door de CREG vervolgens in de gedragscode wordt opgenomen/vastgesteld door de CREG. Bij afkeuring door de CREG van dit deel aansluitingsprocedures dient de netbeheerder eerst een aangepast voorstel ter goedkeuring bij de CREG in te dienen dat rekening houdt met de opmerkingen van de CREG.

⁶ Verwijzingen naar delen, boeken, artikelen in het voorstel van Elia worden schuingedrukt weergegeven in deze beslissing.

4.2.2. Analyse van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet

4.2.2.1. Structuur van het voorstel van Elia

42. Het voorstel van Elia bestaat uit zeven delen en is verder onderverdeeld in Boeken, Titels enz. Elia heeft de volgende zeven delen opgenomen in dit voorstel:

- 1) Algemeen
- 2) Aansluiting
- 3) Toegang tot het transmissienet en het toegangscontract
- 4) Meteropnames en metingen
- 5) Specifieke modaliteiten tussen de transmissienetbeheerder en de publieke distributienetbeheerders, voor wat betreft de aansluiting van het publiek distributienet op en de toegang tot het transmissienet
- 6) Regels van toepassing op de CDS-beheerders, aangesloten op het transmissienet en op hun relaties met de transmissienetbeheerder, met betrekking tot aansluiting op en toegang tot het transmissienet
- 7) Registratie van gegevens

43. Elia heeft daarbij de nummering van artikelen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 voorlopig behouden, zodat voor de CREG gemakkelijk zichtbaar is welke artikelen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 worden overgenomen. De CREG heeft in haar ontwerp van gedragscode waarover zij een openbare raadpleging hield een nieuwe nummering gehanteerd, maar tussen vierkante haken ook de nummering uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 toegevoegd om ook duidelijkheidshalve de traceerbaarheid te bewaren voor de marktpartijen. De nummering tussen vierkante haken wordt weggelaten in de bijgevoegde gedragscode.

Indien de CREG in deze beslissing verwijst naar een artikel uit het voorstel van Elia, zal de CREG de artikelnummering van het voorstel van Elia overnemen en schuingedrukt weergeven.

44. Hoewel het voorstel van Elia, gezien de opname daarin van delen die niet de titel “aansluiting” of “toegang” dragen, op het eerste gezicht ruimer gaat dan de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet, kan de CREG akkoord gaan dat de zeven delen van het voorstel van Elia globaal genomen inhoudelijk voorwaarden betreffen voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet. Een aantal keren bevat het voorstel van Elia bepalingen die van toepassing zijn op aansluiting en toegang alsook op ondersteunende diensten. Dit is het geval in het deel over “Meteropnames en metingen” aangezien de regels dezelfde zijn voor de drie voornoemde onderwerpen. Dit stelt geen problemen aangezien de CREG akkoord gaat met zowel de inhoud van de regels als de plaats ervan in de gedragscode. Wanneer het voorstel van Elia een bepaling bevat die thuishoort in het deel van de gedragscode betreffende de ondersteunende diensten, dat de CREG op eigen initiatief opstelt en onderbrengt onder boek 8, gaat de CREG er hierna verder op in.

45. De CREG heeft geen opmerkingen bij de structuur van het voorstel van Elia. Alleen past zij de opsplitsing in delen, boeken, titels enz. aan in functie van de benodigde niveaus in de gedragscode. Er zijn uiteindelijk vijf niveaus, wat betekent dat de ontworpen gedragscode boeken, titels, hoofdstukken, afdelingen en onderafdelingen bevat.

4.2.2.2. *In de regel: overname door Elia van de bepalingen inzake aansluiting op en toegang tot het transmissienet uit het koninklijk besluit van 22 april 2019*

46. Ten opzichte van het koninklijk besluit van 22 april 2019 ondergingen de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet in het voorstel van Elia inhoudelijk geen grondige wijzigingen, behalve in verband met de topics “gedeelde aansluitingen”, “substantiële modernisering van installaties van transmissienetgebruikers”, en de “eenzijdige beëindiging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling”.

Daarnaast werd Deel 3, Boek 1 “Technische aansluitingseisen”, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 niet overgenomen in het voorstel van Elia aangezien de “maximumcapaciteitsdrempelwaarden” en de “eisen voor algemene toepassing” (voor nieuwe installaties) bedoeld in artikel 11, §1, vierde lid, van de elektriciteitswet alsmede “de technische veiligheidscriteria en technische voorschriften met de minimumeisen inzake het technische ontwerp, de bedrijfsvoering en de exploitatie van productie-installaties, de distributiesystemen, de apparatuur van direct aangesloten afnemers, de interconnector circuits en de directe lijnen, waaraan moet worden voldaan” bedoeld in artikel 11, §1, 1°, van de elektriciteitswet tot de bevoegdheid van de Koning blijven behoren. Er worden in het voorstel van Elia een aantal bepalingen gewijd (in het bijzonder *art. XX en art. XY*) aan de op grond van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC of het technisch reglement bilateraal af te spreken technische eisen tussen Elia en de transmissienetgebruiker (waar die moeten of kunnen worden gemaakt met toepassing van de voornoemde wetgeving) en aan de gevallen waar Elia gerechtigd is om lokale eisen op te leggen die gepreciseerd worden in het relevante contract tussen Elia en de medecontractant. Dit maakt deel uit van het voorstel van Elia voor de gedragscode omdat de bepaling dat iets in het aansluitingscontract, het relevante contract voor het verstrekken van ondersteunende diensten, het contract van de programma-agenten/of het contract van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning thuishoort, een voorwaarde inhoudt voor de aansluiting op of de toegang tot het transmissienet of het verstrekken van ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder en derhalve tot de bevoegdheid van de CREG behoort.

47. De CREG gaat in het algemeen akkoord dat dit voorstel van Elia in grote mate een overname inhoudt van de bepalingen inzake aansluiting op en toegang tot het transmissienet uit het koninklijk besluit van 22 april 2019, met uitzondering echter van:

- de maximumcapaciteitsdrempelwaarden, de eisen voor algemene toepassing en de andere technische eisen die met toepassing van artikel 11, §1, van de elektriciteitswet in het technisch reglement moeten blijven en
- de topics “gedeelde aansluitingen”, “substantiële modernisering van installaties van transmissienetgebruiker” en de “eenzijdige beëindiging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling” die rijp zijn voor een update in de gedragscode.

Hier en daar worden bij de overname van bepalingen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 in het voorstel van Elia weliswaar een aantal louter redactionele verbeteringen door Elia doorgevoerd, hetzij om de Nederlandstalige en Franstalige versies beter op elkaar af te stemmen, hetzij puur taalkundig, hetzij om een consequent gebruik te maken van de gedefinieerde begrippen. Hier en daar wordt bij de overname van bepalingen in het voorstel van Elia bovendien geherstructureerd. Zo worden de bepalingen van de artikelen 321 tot 338 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, voor zover deze niet blijven thuishoren in het technisch reglement, bij de overbrenging ervan naar de gedragscode ondergebracht in *artikel 316, punten 5° tot 15° in het voorstel van Elia*, dat de verplichte minimuminhoud van de type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia, de lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders bepaalt.

Een aantal keer wordt in het voorstel van Elia een nieuw artikel ten opzichte van het koninklijk besluit van 22 april 2019 toegevoegd, zoals *artikel 317bis* “Er wordt geen samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder, als de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder aan wiens net hij gekoppeld is, dezelfde rechtspersoon zijn.”

48. Dit strookt met het opzet van de eerste gedragscode en de voorziene wijziging van het technisch reglement zoals besproken met de Algemene Directie Energie, teneinde voor zover mogelijk een eerste gedragscode te kunnen hebben op 1 september 2022 of zo snel mogelijk daarna zodat een einde wordt gemaakt aan de schending van bevoegdheden van de CREG en rechtszekerheid wordt verschaft. Deze strakke timing laat niet toe een algehele herziening van de bepalingen omtrent aansluiting, toegang en ondersteunende diensten in het koninklijk besluit van 22 april 2019 uit te voeren met de nodige raadpleging van de marktpartijen. Om die reden wordt ervoor geopteerd om de bestaande bepalingen in een eerste fase over te nemen, met uitzondering van de bepalingen betreffende de hiervoor genoemde thema’s omdat reeds op grond van opgedane ervaring met deze dossiers is gebleken dat deze niet meer up-to-date zijn. De CREG benadrukt dat zij de gedragscode aan een regelmatige evaluatie zal onderwerpen en zal overgaan tot wijziging ervan telkens wanneer daartoe een legitieme nood bestaat. Elia geeft reeds zelf aan in haar begeleidend schrijven van 16 mei 2022 dat zij een aangepast voorstel inzake de regels inzake capaciteitsreservering in het vooruitzicht stelt.

49. De CREG heeft volgende algemene opmerkingen ontvangen betreffende de aansluitingsprocedures voorgesteld door Elia :

BSTOR	Reactie CREG
<p>Noch in het Federaal Technisch Reglement noch in het ontwerp van gedragscode is er sprake van gevolgen in geval van niet-inachtneming door Elia van de verschillende termijnen die zijn vastgesteld voor het aansluitingsproces (termijnen voor indiening van offertes en uitvoering van de oriënterende studie en de detailstudie). Voor de kandidaat-netgebruiker is het nochtans essentieel om te weten over welke verhaalmiddelen hij beschikt in geval van eventuele overschrijding van deze termijnen. Algemener lijkt het ons uiterst belangrijk dat het regelgevingskader voldoende stimulansen biedt opdat Elia over genoeg middelen zou beschikken om deze studies uit te voeren binnen de opgelegde termijnen. Dit kan de vorm aannemen van een alternatief voor een boete: bijvoorbeeld een geleidelijke vermindering van de kostprijs van de studies naargelang de door Elia opgelopen vertraging, of een tariefstimulans. BSTOR neemt op dit punt geen standpunt in, maar stelt enkel vast dat het duidelijk ontbreekt aan expliciete stimulansen om deze termijnen na te leven.</p>	<p>De CREG acht deze vragen interessant; zij verdienen verdere analyse. Indien tarifaire incentives of een aanpassing van tarieven zich zouden opdringen ingevolge deze analyse, zal dit moeten worden geregeld binnen de tarifaire dossiers die de CREG behandelt (en dus buiten de gedragscode moeten worden geregeld).</p>
Elia	Reactie CREG
<p>In randnummers 29 en 51 van haar ontwerpbeslissing maakt de CREG een analyse van haar bevoegdheid volgens artikels 11 en 15 van de Elektriciteitswet. Zo besluit de CREG dat</p>	<p>De CREG heeft de kritiek van Elia geanalyseerd en is zich ervan bewust dat een aantal wijzigingen door de CREG in de ontworpen gedragscode ten aanzien van het voorstel van</p>

“uit de gecombineerde lezing van beide voornoemde artikelen dat het deel aansluitingsprocedures van het voorstel van de netbeheerder inzake de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet onderworpen wordt aan de goedkeuring van de CREG. Dit betekent dat dit deel aansluitingsprocedures (Deel 2, Boek 2.1, van het voorstel van Elia) in geval van goedkeuring door de CREG vervolgens in de gedragscode wordt opgenomen/vastgesteld door de CREG.” Vervolgens stelt de CREG akkoord te gaan met het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures maar wenst de CREG een aantal bepalingen vanuit redactioneel oogpunt te verbeteren of bepaalde zaken te verduidelijken zonder inhoudelijke impact op het voorstel van Elia. Tenslotte stelt de CREG dat deze aanpassingen de goedkeuring van het deel aansluitingsprocedures niet in de weg staan en vergen deze aanpassingen met andere woorden geen aangepast voorstel vanwege Elia, gezien deze, zoals reeds gezegd, louter strekken tot redactionele verbetering of verduidelijking van de tekst zonder inhoudelijke wijziging van het voorstel van Elia.

Reactie Elia: zoals de CREG ook aangeeft in haar ontwerpbeslissing, kan er door de CREG geen enkele aanpassing aan het voorstel gemaakt worden, wanneer dit gereguleerd document op voorstel van Elia door de CREG goedgekeurd dient te worden. Wij hebben bezwaar tegen de door de CREG gehanteerde aanpak gezien het door de CREG aanbrengen van wijzigingen aan een voorstel van Elia een duidelijke inbreuk op de goedkeuringsprocedures en –bevoegdheid van de CREG vormt.

Elia stelt zich de vraag waarom de CREG in haar ontwerpbeslissing ervoor kiest om de toepasselijke procedures niet te volgen, voor wijzigingen die de CREG als louter redactioneel bestempeld. In hoeverre zijn deze redactionele aanpassingen absoluut noodzakelijk voor het goedkeuren van het voorstel in de gedragscode? Elia identificeert echter inhoudelijke wijzigingen (de nummering verwijst naar de gebruikte artikelnummering van het voorstel van Elia):

- In artikel 141, §1, 9°: de woorden “aangesloten op verbruiksinstallaties” verwijderd.

aansluitingsprocedures van Elia niet louter taalkundig zijn, maar de verduidelijking voor ogen hadden van de tekst of de correctie inhielden van foutieve verwijzingen. Hoewel deze verduidelijkingen en correcties volgens de CREG geen inhoudelijke impact hadden op het voorstel van Elia, is uit de gesprekken die medewerkers van Elia en van de CREG met elkaar hadden na afloop van de openbare raadpleging gebleken dat toch enige inhoudelijke afstemming noodzakelijk was.

Ingevolge de voornoemde informele gesprekken en analyse door Elia van het resultaat van de openbare raadpleging georganiseerd door de CREG, heeft Elia per brief van 11 oktober 2022 aanpassingen voorgesteld ten opzichte van haar voorstel van 16 mei, zoals gecorrigeerd per brief van 3 juni 2022.

Elia heeft bij die gelegenheid derhalve ook een aantal aanpassingen doorgevoerd ingevolge de opmerkingen van marktpartijen en de louter taalkundige wijzigingen die de CREG aanbracht in de ontworpen gedragscode meegenomen.

De door Elia als inhoudelijk aangemerkte wijzigingen door de CREG worden als volgt behandeld in het aangepaste voorstel van Elia van 11 oktober 2022:

- In artikel 141, §1, 9°, worden de woorden “aangesloten op verbruiksinstallaties” verwijderd: de CREG is inderdaad van mening dat deze woorden een onterechte beperking inhielden.
- In artikel 141, §4, worden de woorden “om redenen van gebrek aan capaciteit” opnieuw toegevoegd; de verwijzing naar artikel 15, §1, tweede lid, wordt geüpdatet naar “artikel 15, §1, derde lid”: de CREG kan akkoord gaan omdat de woorden “om redenen van gebrek aan capaciteit” eerst overbodig leken, maar wel degelijk correct zijn en behouden kunnen blijven. De verwijzing naar artikel 15, §1, tweede lid, van de elektriciteitswet wordt terecht aangepast naar artikel 15, §1, derde lid (het tweede lid werd het derde lid ingevolge de wet van 21 juli 2021).
- In de artikelen 153 en 160 worden de referenties naar de B, C, D drempelwaarden geschrapt, zodat het toepassingsgebied van

<ul style="list-style-type: none"> - In artikel 141, §4, worden de woorden “om redenen van gebrek aan capaciteit” verwijderd. - In artikel 153 en 160 worden de referenties naar de A, B, C, D drempelwaarden vervangen door een loutere verwijzing naar het minimale vermogen - In artikel 154 wordt een referentie naar de regionale wetgeving toegevoegd. - In artikel 159 worden de termen ‘installatie’ vervuld door ‘van de transmissienetgebruiker’ en wordt de verwijzing naar de wijziging aangevuld met de precisering ‘van de aansluiting’. <p>Elia vraagt daarom aan de CREG om haar beslissing te nemen over het oorspronkelijke voorstel van Elia. Enkel de wijzigingen aan artikel 159 die reeds met de CREG werden besproken en waarvoor Elia haar akkoord had gegeven, met name het vervullen van de termen ‘installatie’ door het toevoegen van ‘van de transmissienetgebruiker’, kunnen worden meegenomen in de beslissing.</p>	<p>deze bepalingen alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet betreft zonder onderscheid: de CREG achtte die verwijzing naar de drempelwaarden B, C en D verwarrend in deze context. In deze artikelen worden alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet bedoeld, ongeacht het vermogen. In die zin was ook de wijziging die de CREG had aangebracht in haar ontworpen gedragscode onjuist, aangezien Elia niet de intentie had met de referentie naar de B, C, D drempelwaarden om de elektriciteitsproductie-eenheden bedoeld in deze artikelen te beperken tot deze met een maximaal vermogen van 1MW of meer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In artikel 154 wordt de referentie naar de regionale wetgeving uit de ontworpen gedragscode geschrapt: bij nader inzien kan de CREG hiermee akkoord gaan, aangezien de regionale wetgeving steeds moet worden nageleefd naast de federale wetgeving, en de CREG kan aannemen dat de toevoeging van een dergelijke precisering op één plaats en niet op andere voor verwarring kan zorgen, - In artikel 159 worden de termen ‘installatie’ vervuld door ‘van de transmissienetgebruiker’ en wordt de verwijzing naar de geringe wijziging aangevuld met de precisering ‘van de aansluiting, al dan niet als gevolg van de wijziging van een installatie van de transmissienetgebruiker’: de CREG kan hiermee akkoord gaan omdat deze wijzigingen correcte verduidelijkingen inhouden van de tekst. <p>De CREG verwijst voor een meer uitgebreide motivering van voormelde punten naar de bespreking verderop in de beslissing.</p>
--	--

50. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze aanpak en derhalve het voorstel van Elia in zoverre het bepalingen van het koninklijk besluit van 22 april 2019 overneemt, behalve de hiernavolgende. Hieronder wordt de lijst van opmerkingen van de CREG opgenomen in haar ontwerpbeslissing (B)2409 weergegeven, samen met (en geactualiseerd ingevolge) de behandeling van de reacties die ze daarbij ontvangen heeft tijdens de openbare raadpleging:

- in zoverre een aantal van die bepalingen gewag maken van elektriciteitsproductie-eenheden van het type A, B en/of C.

Aangezien alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet van het type D zijn met toepassing van artikel 5.2.d), van de huidige Europese netcode RfG, aangezien deze allemaal aangesloten zijn op een spanningsniveau op of hoger dan 110 kV, is uit de opgedane ervaring met het technisch reglement reeds gebleken dat het reële verwarring zaait om te spreken van types B, C en D. Er zijn namelijk geen elektriciteitsproductie-eenheden van het type B of C aangesloten op het transmissienet. Het is correct dat afwijkingen werden goedgekeurd door de CREG voor eenheden met een maximaal vermogen <25 MW en een spanning op het aansluitingspunt hoger dan of gelijk aan 110 kV om te voldoen aan bepaalde vereisten die gelden voor type D-installaties, maar dit maakt van deze eenheden geen type A of type B- eenheden.

De CREG was derhalve van mening dat *artikel 153, artikel 160, §§2 en 5, artikel 170, §1, artikel 32, artikel 316, 6°*, aanpassing vergden, teneinde de verwijzingen naar “types” voor wat betreft elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet te vervangen door de corresponderende maximale vermogens van deze installaties, in de veronderstelling dat Elia met de verwijzing naar de types B, C en D, de maximale vermogens van het type A beoogde uit te sluiten van het toepassingsgebied.

De verwijzingen naar types A, B, C en/of D kunnen wel behouden blijven voor energieopslagfaciliteiten aangesloten op het transmissienet omdat deze niet onder het toepassingsgebied van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC vallen (en voor zover het technisch reglement in die opdeling blijft voorzien) en voor elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op een CDS aangezien deze aansluitingen vaak plaatsvinden op een spanningsniveau < 110 kV, zoals bv. in *artikel 242, §2*.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikelen 34, 46, 61 en 180 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Elia maakt de opmerking dat in artikel 153 en 160 de referenties naar de A, B, C, D drempelwaarden vervangen worden door de CREG door een loutere verwijzing naar het minimale vermogen en dat dit een inhoudelijke wijziging uitmaakt van het voorstel van Elia wat niet kan.</p> <p>De CREG rechtvaardigt haar wijziging door het feit dat er afwijkingen werden toegepast voor installaties met een vermogen < 25 MW die aangesloten zijn op het transmissienet (> 110kV) en dat de verwijzing naar type A/B/C/D zoals gedefinieerd in de Europese netcode RfG bijgevolg niet langer volledig correct is . Dit zou tot verwarring kunnen leiden.</p> <p>Reactie Elia: Volgens Elia zijn de installaties aangesloten > 110 kV en met P <25 MW, rekening houdende met de derogaties die op nationaal niveau door de netbeheerder zijn vastgesteld, nog steeds installaties van het type D , maar zijn de vereiste technische specificaties deze van het type A of B. De</p>	<p>Uit gesprekken met Elia na afloop van de openbare raadpleging is gebleken dat de verwijzingen in de artikelen 153 (capaciteitsreservering) en 160 (met verwijzing naar artikel 170 over flexibele toegang) van haar voorstel van aansluitingsprocedures naar de types B, C en D, niet bedoeld zijn om de installaties met een vermogen van <1 MW van het toepassingsgebied uit te sluiten.</p> <p>Bij nader inzien kan dit ook niet de bedoeling zijn aangezien deze artikelen anders een verschillende behandeling zouden invoeren voor elektriciteitsproductie-eenheden op het vlak van capaciteitsreservaties waarvoor geen objectieve verantwoording voorligt.</p> <p>De CREG blijft niettemin van oordeel dat deze verwijzingen naar de types B, C en D verwarrend zijn. Vooreerst omdat er geen installaties van het type B en C zijn op het transmissienet. Alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het</p>

<p>verwijzing naar het type installatie is dus nog steeds belangrijk. De vervanging van deze verwijzing door vermogenswaarden zou het risico inhouden dat er meer verwarring ontstaat, zoals bijvoorbeeld</p> <ul style="list-style-type: none"> - inconsistenties in de tijd indien de nationale implementatie van de Netwerkcodes zou veranderen ; - inconsistenties in de inhoud van documenten indien verschillende aanduidingen worden gebruikt om de eenheden te categoriseren . <p>ELIA is van mening dat het de voorkeur geniet de verwijzing naar de types A/B/C/D te behouden en in de gedragscode duidelijk te stellen dat het type van een installatie moet worden vastgesteld na toepassing van de derogatie die op nationaal niveau geldt .</p>	<p>transmissienet zijn immers van het type D met toepassing van artikel 5.2.d), van de huidige Europese netcode RfG, aangezien deze allemaal aangesloten zijn op een spanningsniveau op of hoger dan 110 kV. Bovendien, door het type A niet te vermelden wordt de indruk gewekt dat men kleine vermogens van het toepassingsgebied wil uitsluiten, terwijl de verwijzing naar type D deze kleine vermogens toch omvat. De CREG gaat akkoord met Elia dat de installaties aangesloten > 110 kV en met een maximaal vermogen <25 MW, waarvoor derogaties op nationaal niveau zijn vastgesteld door de CREG op voorstel van de netbeheerder nog steeds installaties van het type D zijn, maar de vereiste technische specificaties deze zijn van het type A of B.</p> <p>Elia heeft dit in haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022, deel aansluitingsprocedures, meegenomen en zodoende de verwijzingen naar de types B, C en D in de artikelen 153 en 160 van haar initieel voorstel geschrapt zodat het toepassingsgebied van deze artikelen duidelijk geldt voor alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet (zie ook reeds in paragraaf 49).</p> <p>Ten aanzien van de tekst van de ontworpen gedragscode, schrapt de CREG, ingevolge de bovenstaande redenering, ook de woorden “met een maximaal vermogen groter dan of gelijk aan 1 MW” in de artikelen 61, §1, en 180, eerste lid, 6°, (en derhalve ook de verwijzingen naar de types eenheden in de artikelen 170, §1, en 316, eerste lid, 6°, van het voorstel van Elia).</p>
---	---

- De formulering van *artikel 31* wordt verduidelijkt. De woorden “*de respectievelijke data van indienstneming*” worden vervangen door de woorden “*de beoogde data van indienstneming van de installaties van de transmissienetgebruiker*” aangezien niet duidelijk was over welke indienstneming het gaat.
- De formulering in *artikel 71, tweede lid*, verdient wat verduidelijking. De CREG vervangt de zin “*Wanneer binnen deze termijn geen overeenstemming is bereikt, is lid 1 van toepassing*” door de twee volgende zinnen: “*Wanneer binnen deze termijn geen overeenstemming is bereikt, kan elke partij de CREG verzoeken om binnen een tijdsbestek van zes maanden een beslissing*”

te nemen daarover. Indien een partij de CREG een dergelijk verzoek bezorgt, worden de in de aansluitingsprocedure bedoelde termijnen opgeschort totdat de partijen in kennis worden gesteld van de beslissing van de CREG.". Dit vormt volgens de CREG geen inhoudelijke verandering; deze is enkel bedoeld om te verzekeren dat de bedoeling correct wordt weergegeven aangezien de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC als dusdanig geen toepassing vinden op energieopslagfaciliteiten.

- In artikel 141, §4, had de CREG de woorden "om redenen van gebrek aan capaciteit" vóór de woorden "overeenkomstig artikel 15, §1, tweede lid, van de wet" in de ontworpen gedragscode verwijderd omdat ze deze overbodig achtte, doch bij nader inzien kunnen deze worden behouden (naar analogie met artikel 160, §2). Echter, de verwijzing naar artikel 15, §1, tweede lid, van de wet vergt correctie aangezien dit het derde lid is geworden ingevolge de wet van 21 juli 2021. Het aangepaste voorstel van Elia van 11 oktober 2022 komt daaraan tegemoet.
- In artikel 172 van het voorstel van Elia betreffende testen en simulaties worden de woorden "uit te voeren bij toepassing van de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC en de Europese netcode HVDC of van deze gedragscode", geschrapt aangezien deze onnodig zijn volgens de CREG en de zin bovendien moeilijk leesbaar maken.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 63 van de gedragscode	
Febeliec	Reactie CREG
Febeliec betreft dat alle bepalingen betreffende testen en simulaties teneinde de conformiteit van de installaties te valideren warden verwijderd in de gedragscode, waardoor het minder duidelijk wordt voor netgebruiker welke elementen ze moeten naleven. Bovendien is onduidelijk waar dergelijke bepalingen nu zullen worden voorzien, wat ook een probleem creëert inzake de stabiliteit van deze bepalingen.	Alle bepalingen in verband met testen en simulaties zijn wel degelijk opgenomen in de artikelen 62 tot 77 van de gedragscode.

- De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij artikel 174 van het voorstel van Elia.

Artikel 65 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
§1: Laten deze technische eisen de implementatie van provisie 15 van het Europese Electricity Market Design (EMD) toe om dubbele nettarieven te vermijden?	Artikel 65, §1, van de gedragscode handelt over het testen van conformiteit met de technische vereisten in het technisch reglement. Het artikel handelt bijgevolg niet over de technische eisen zelf, die in het technisch reglement blijven. Deze opmerking valt derhalve buiten het kader van de gedragscode. De CREG raadt ODE aan de komende wijziging van het technisch reglement op te volgen en in dat kader desgewenst contact te nemen met de Algemene Directie Energie.

- De verwijzing *in artikel 176* naar de gedragscode is op één plaats niet correct volgens de CREG aangezien de technische eisen worden vastgesteld in het technisch reglement, niet in de gedragscode. De CREG voert derhalve deze aanpassing door.
- Elia heeft in haar voorstel *in artikel 195*, in vergelijking met het koninklijk besluit van 22 april 2019, de bepaling geschrapt dat de toevoeging van een toegangspunt aan de portefeuille van een toegangshouder een aanvang neemt op de eerste dag van de kalendermaand die bepaald is in het ontwerp van aanduiding. De CREG gaat akkoord met deze schrapping aangezien de concrete aanvang bepaald wordt in het contract. De CREG wenst bijgevolg de volgende zin toe te voegen om dit te benadrukken: *“De type-toegangsovereenkomst bepaalt wanneer de aanduiding een aanvang neemt.”*
- De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij hoofdstuk 3.2.2. (*artikelen 192-195* in het voorstel van Elia).

Artikelen 96 tot 99 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
Laat dit hoofdstuk de implementatie van provisie 15 van het Europese Electricity Market Design (EMD) toe om dubbele nettarieven te vermijden? Wat als de batterij een apart toegangspunt is?	Hoofdstuk 3.2.2. handelt over de toevoeging van één of meerdere toegangspunten in de portefeuille van een toegangshouder. De bepalingen in dit hoofdstuk zijn van toepassing ongeacht het type installaties achter een toegangspunt en dus eveneens in geval van een batterij met een individuele toegang tot het net. Bijgevolg vormen deze bepalingen geen drempel in het kader van de implementatie van artikel 15.5.b) van Richtlijn 2019/944.

- Elia heeft artikel 199 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 opgenomen in haar voorstel. Aangezien het handelt over de maatregelen die de transmissienetbeheerder treft tijdens de uitbating van het net, specifiek de middelen en volgorde waarin de middelen worden gebruikt voor het behouden van het evenwicht in het systeem, heeft de CREG dit artikel opgenomen in het deel over balanceringsdiensten (zie paragraaf 87 van deze beslissing) en wordt het dus geschrapt in het voorstel van Elia.
- Elia heeft artikel 200 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 opgenomen in haar voorstel. Paragrafen 1 en 2 handelen over de balanceringsregels die, zoals Elia aanhaalt in de begeleidende nota, zowel BRP- als BSP-materie omhelzen (zie de uiteenzetting in paragraaf 88 van deze beslissing). Dit artikel wordt dan ook geschrapt uit het voorstel van Elia.
- De CREG acht het behoud van *artikel 201, 7°*, niet relevant. Deze bepaling diende historisch om te wijzen op de rol van de balanceringsverantwoordelijke in de neerlegging van de dagelijkse coördinatieprogramma's en de inschakeling van elektriciteitsproductie-eenheden volgens de overeenkomst voor de coördinatie van de inschakeling van de productie-eenheden (zijnde het voormalig CIPU-contract). Deze verantwoordelijkheden zijn nu echter toebedeeld aan de programma-agent en aan de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning. De CREG behoudt bijgevolg *artikel 201, 7°*, van het voorstel van Elia niet in de gedragscode. De CREG voorziet weliswaar een overgangsbepaling in artikel 243 in de gedragscode voor behoud, in een overgangperiode, van de huidige regel die stelt dat de balanceringsverantwoordelijke ook de rol van programma-agent en deze van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning opneemt voor wat betreft elektriciteitsproductie-eenheden met een geïnstalleerd vermogen van 25 MW of meer. De transmissienetbeheerder dient nieuwe

voorstellen van de type-overeenkomsten voor de programma-agent en van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning ter goedkeuring in te dienen bij de CREG om deze overgangsperiode tot een einde te brengen.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 104 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>de CREG schrapt punt 7° van dit artikel</p> <p>Elia is niet akkoord met deze schrapping en vraagt om geen aanpassingen te doen aan artikel 201, 7° dit om conform te zijn met fase 1 van iCAROS. Artikel 201, 7° is enkel van toepassing gedurende de overgangsperiode: als deze afgerond is, dan is het niet meer de taak van de BRP, maar van de SA.</p>	<p>De CREG gaat niet akkoord met Elia over de noodzaak om punt 7° te behouden in dit artikel.</p> <p>De taken van de programma-agent (SA) en de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning (OPA) behoren niet tot de taken van de balanceringsverantwoordelijke (BRP), ongeacht of we in België (tijdelijk nog) een kader scheppen waarin de partij die de BRP-rol opneemt ook de rollen van OPA en SA opneemt.</p> <p>Bovendien is de overgangsperiode voorzien in een ander artikel in de gedragscode en komt bijgevolg fase 1 van iCAROS niet in het gedrang door het schrappen van punt 7° uit het artikel.</p>

- Elia heeft de artikelen over compensatie van actieve verliezen in het transmissienet zonder inhoudelijke wijziging overgenomen in het voorstel voor de gedragscode. *Artikel 202* stelt dat de balanceringsverantwoordelijke de actieve verliezen dient te compenseren, wat mogelijk is, maar niet verplicht volgens de Europese richtsnoeren EBGL. De CREG herformuleert dit artikel om het alternatief te voorzien dat de transmissienetbeheerder de energieverliezen van de transmissienetgebruikers compenseert, net zoals het geval is op het lokaal transmissienet. De herformulering van *artikel 202* laat bijgevolg toe dat, afhankelijk van studies omtrent dit onderwerp, de huidige compensatie door balanceringsverantwoordelijken behouden wordt dan wel vervangen wordt door compensatie door de transmissienetbeheerder.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 105 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>Febeg staat volledig achter de door de CREG voorgestelde verduidelijking: op basis van een grondige analyse van alle pro's en contra's moet het immers absoluut mogelijk zijn over te schakelen van compensatie in natura door een BRP naar een dekking van de netverliezen.</p>	<p>De CREG neemt nota van deze opmerking van Febeg die de herformulering van het artikel ten opzichte van de door Elia voorgestelde tekst ondersteunt.</p>
Elia	Reactie CREG
<p>De CREG wijzigt het voorstel van Elia "om het alternatief te voorzien dat de transmissienet-beheerder de energieverliezen van de</p>	<p>De CREG behoudt de tekst van artikel 105 in de gedragscode dat wijzigingen bevat ten opzichte van de door Elia voorgestelde tekst.</p>

<p>transmissienetgebruikers compenseert, net zoals het geval is op het plaatselijk vervoersnet. De herformulering van artikel 202 laat bijgevolg toe dat, afhankelijk van studies omtrent dit onderwerp, de huidige compensatie door balanceringsverantwoordelijken behouden wordt dan wel vervangen wordt door compensatie door de transmissienetbeheerder. “</p> <p>Reactie Elia: Het artikel zoals voorgesteld door de CREG vertrekt vanuit de default optie dat de TSB de energieverliezen dekt – het artikel begint met een voorwaarde –. Vandaag zijn dat de BRPs. Het artikel zoals gewijzigd door de CREG geeft daarom een verkeerde indruk. We kunnen daarnaast moeilijk vooruitlopen op de uitkomst van “studies” die nog moeten gebeuren, in casu verwijst Elia naar de lopende incentive waarin o.a. de mogelijkheid van het dekken van de netverliezen door de transmissienetbeheerder wordt bekeken. Daarom vraagt Elia de CREG om het oorspronkelijke voorstel van Elia in de gedragscode op te nemen.</p>	<p>Dit artikel kan immers nu al worden geherformuleerd op een manier die zowel de huidige werkwijze toelaat als een verandering in de aanpak faciliteert. De formulering in het voorstel van Elia is immers blokkerend voor eventuele implementatie ten gevolge van de lopende studie; de formulering in de ontworpen gedragscode doet dit niet, zonder vooruit te lopen op de conclusies van de studie. Bijgevolg verkiest de CREG om de herformulering in deze versie van de gedragscode al door te voeren.</p>
---	---

- De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij *artikel 204* in het voorstel van Elia.

Artikel 107 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
<p>Dit artikel lijkt ons de implementatie van provisie 15 van het Europese Electricity Market Design (EMD) toe om dubbele nettarieven te vermijden niet te faciliteren. We stellen voor dat er ook een meting kan gebeuren op niveau van de batterij, om zo de correcte bepaling te maken (zie presentatie in bijlage).</p>	<p>Dit artikel handelt over de aanduiding van een balanceringsverantwoordelijke belast met de opvolging van een toegangspunt op het transmissienet. Deze bepaling is technologie-neutraal en dient zo te blijven. Ongeacht de bepaling van het toegangspunt, kunnen voor andere redenen de metingen gebeuren op niveau van de batterij. Dit staat los van de implementatie van artikel 15.5.b) van Richtlijn 2019/944 die nog het voorwerp van analyse moet uitmaken in het kader van de tarifaire dossiers die de CREG behandelt.</p>

- De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij *artikel 205* in het voorstel van Elia.

Artikel 108 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG

<p>Vermoedelijk valt balanceringsimpact niet onder de Europese provisie 15? Moeten er hier mogelijkheden zijn om balanceringsimpact te vermijden/verminderen bij opslag die netondersteunende diensten levert? Bijvoorbeeld een opening laten om in sommige gevallen aan redispatching te doen?</p>	<p>Artikel 108 handelt over de berekening van de evenwichtspositie van de balanceringsverantwoordelijke. Elia neemt bij deze berekening de activatie in acht van actieve energie voor de levering van ondersteunende diensten of voor redispatching, waarop wordt gealludeerd in artikel 103 van de gedragscode en wat verder wordt gespecificeerd in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke. De berekening van de onbalanspositie is technologieneutraal aangezien deze leidt tot een resultaat op het niveau van de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke (ongeacht de installaties die zijn aangesloten achter toegangspunten in de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke). De CREG is bijgevolg van mening dat artikel 108 niet dient te worden gewijzigd in het kader van artikel 15 van Richtlijn 2019/944.</p>
---	--

- In *artikel 209, §1, 3°*, van het voorstel van Elia worden de woorden “van het contract” geschrapt aangezien deze bepaling zodoende eveneens de hypothese dekt dat de toegangshouder geen contract voor de balanceringsverantwoordelijkheid met Elia ondertekent.
- De CREG bracht in de ontworpen gedragscode geen andere wijzigingen aan in *artikel 210* van het voorstel van Elia dan deze besproken in paragraaf 21 van deze beslissing wat betreft de definitie van “nominatie” en de term “balanceringsverantwoordelijke” (ter vervanging van “evenwichtsverantwoordelijke”). De CREG heeft echter tijdens de openbare raadpleging wel de volgende opmerkingen ontvangen bij dit artikel:

Artikel 113 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>Elia bereidt een evaluatie voor van de verplichting om nominaties in te dienen. Op basis van deze evaluatie zal Elia enkele verbeteringen en/of vereenvoudigingen van de nominatieplicht voorstellen, bijvoorbeeld geaggregeerde nominaties. Aangezien de voorspellingsinstrumenten van Elia aanzienlijk zijn verbeterd, rijst de vraag of de nominaties van de BRP nog een toegevoegde waarde hebben voor het netbeheer. Het risico bestaat dat de nominatieplicht alleen wordt gehandhaafd om het risico naar de BRP te verschuiven. Deze besprekingen moeten nog plaatsvinden, maar dit artikel 113 verplicht</p>	<p>Febeg merkt terecht op dat artikel 113 in de gedragscode dient te worden herzien als de studie van Elia omtrent de nominaties resulteert in een voorstel tot wijziging van de aanpak terzake in de praktijk. De CREG meent echter dat een herformulering van het artikel in deze eerste versie van de gedragscode op een manier die zowel de huidige praktijk als de mogelijke toekomstige verandering toelaat, niet evident is en tot verwarring kan leiden. Een voorstel tot wijziging van de aanpak terzake door Elia zal ongetwijfeld ook gepaard gaan met een zekere implementatietermijn, die ook voldoende tijd zal laten om een</p>

<p>Elia niettemin de nominatieplicht te handhaven. Ook moet worden nagegaan of een geaggregeerde nominatie in overeenstemming is met dit artikel. Hoe dan ook zou de CREG ook kunnen overwegen om deze verplichting over te hevelen naar de T&C BRP, die meer flexibiliteit biedt om de nominatieplicht te verbeteren, te vereenvoudigen of af te schaffen.</p>	<p>herformulering van dit artikel door te voeren in de gedragscode. Bijgevolg voert de CREG momenteel geen wijziging uit in de gedragscode, maar noteert ze dit punt voor eventuele wijziging in een toekomstige versie.</p>
---	--

- *Artikel 219, §4*, van het voorstel van Elia somt elementen op die in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke aan bod komen. De CREG heeft in de ontworpen gedragscode één element uit de lijst geschrapt en drie elementen toegevoegd aan de lijst, namelijk:

1° de voorwaarden voor BRP's bedoeld in de artikelen 5.5, 18.1, 18.6 en 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL;

~~*2° de verbintenis om alle methoden en voorwaarden van toepassing op de evenwichtsverantwoordelijken na te leven;*~~

8° de bepalingen inzake opschorting, opzegging en, beëindiging van het contract van balanceringsverantwoordelijke;

9° de verwijzing naar de modaliteiten voor de balanceringsverantwoordelijke in de type-toegangsovereenkomst voor de eenzijdige opzegging van zijn aanwijzing als balanceringsverantwoordelijke bedoeld in artikel [198]"

Punt 1° betreft een redactionele wijziging ten aanzien van de inleidende zin van de betreffende paragraaf 4. Punt 8° dient ter vervanging van *artikel 221, eerste lid* dat stelt dat de transmissienetbeheerder de modaliteiten voor opschorting van het contract van balanceringsverantwoordelijke opneemt in de type-overeenkomst (zie hieronder). Punt 9° is bedoeld om de BRP erop te wijzen dat hij in het kader van de type-toegangsovereenkomst gebruik kan maken van de mogelijkheid tot eenzijdige opzegging van de aanwijzing als BRP voor een bepaald toegangspunt in geval van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie bedoeld in *artikel 198*.

De CREG schrapt punt 2° aangezien de ondertekening van een contract per definitie de verbintenis inhoudt om het contract en bijgevolg de "methoden en voorwaarden" van toepassing op de balanceringsverantwoordelijken na te leven.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 119 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>In dit artikel wijzigt de CREG de lijst van elementen die in de type-overeenkomst van balanceringsverantwoordelijke minstens bevat door het toevoegen van: "de voorwaarden voor BRP's bedoeld in de artikelen 5.5, 18.1, 18.6 en 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL" onder punt 1°. De CREG legt het volgende uit:</p>	<p>Het oorspronkelijke voorstel van Elia stelde: "Onverminderd de voorwaarden voor BRP's bedoeld in artikelen 5.5, 18.1, 18.6 en 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL, bevat de type-overeenkomst van evenwichtsverantwoordelijke ten minste de volgende elementen: 1° de toepassing van art. 18.7, d) en g), van de Europese richtsnoeren EBGL; ..."</p>

- “Punt 1° betreft een redactionele wijziging ten aanzien van de inleidende zin van de betreffende paragraaf 4.”
- En verder, over artikel 212 [200], “Echter is de CREG van mening dat de bepaling in artikel 200, §2, 2° van het huidige technisch reglement, over de impact van het gebruik van balanceringsmiddelen op het onbalanstarief in de toekomst moet worden opgenomen in de voorwaarden voor BRP’s met toepassing van artikel 18.6, f), van de Europese richtsnoeren EBGL en dus in de type-overeenkomst voor de balanceringsverantwoordelijke. Dit is dan ook wat de CREG voorziet in artikel 119, §4, 1° van de gedragscode.”

Reactie Elia: Op basis van de hierboven vermelde uitleg begrijpt Elia dat de CREG niet louter een “redactionele wijziging” aan artikel 119 [219] heeft doorgevoerd maar wel een inhoudelijke door artikel 18.6 van de EBGL nu expliciet toe te voegen aan de minimale inhoud van de T&C BRP . Elia vraagt dan ook dat de CREG transparant is in haar beslissing over de motivering van haar wijzigingen.

- Dit gezegd zijnde, kan Elia niet akkoord gaan met deze wijziging, noch met de gedachtegang uiteengezet bij artikel 212 [200].
- De EBGL betreft een Europese verordening en is dus rechtstreeks van toepassing. Het is dus niet noodzakelijk om dergelijke bepalingen expliciet te herhalen.
- De EBGL is een ‘implementing act’, of een “afgeleide wetgeving” en kan dus niet geïnterpreteerd worden als een afwijking van de door de Elektriciteitsrichtlijn 2019/944 aan de regulatoren toegekende bevoegdheden, zoals om te zetten in de nationale wetgeving. Dit wordt ook bevestigd in arrest van het Europees Hof van Justitie C-767/19 van 3 december 2020, EC tegen

Zoals Elia zelf aanhaalt, zijn de Europese richtsnoeren EBGL rechtstreeks van toepassing. Ten opzichte van de door Elia voorgestelde tekst voor §4 (“Onverminderd de voorwaarden voor BRP’s bedoeld in artikelen 5.5, 18.1, 18.6 en 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL, bevat de type-overeenkomst [...]”) houdt artikel 119, §4, slechts een herstructurering van de tekst in (de voornoemde idee wordt punt 1°) zonder inhoudelijke impact. Immers, de voorwaarden voor BRP’s blijven een onderdeel van de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke zoals vandaag reeds het geval is in de praktijk. De CREG acht het behoud van deze structuur nuttig om de inhoud van de type-overeenkomst te bepalen en daarbij duidelijk de link te maken met de voorwaarden voor BRP’s bedoeld in de Europese richtsnoeren EBGL nl. dat deze voorwaarden voor BRP’s deel uitmaken van de type-overeenkomst van balanceringsverantwoordelijke.

Onze toelichting bij artikel 212 van de gedragscode (zie paragraaf 88 van deze beslissing) is niet relevant in de beoordeling van de wijziging van de structuur van artikel 119. De CREG erkent dat de formulering in paragraaf 61 van de ontwerpbeslissing een foute indruk gaf: artikel 119, §4, 1° “voorziet” niet dat de bepalingen over de impact van het gebruik van balanceringsmiddelen op de onbalansprijs in de toekomst kunnen worden opgenomen in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke in plaats van in de balanceringsregels, aangezien dit vandaag al mogelijk is. De herstructurering van artikel 119, §4, brengt deze overheveling tussen de gereguleerde documenten enkel onder de aandacht. Dit wordt thans beter geformuleerd in paragraaf 88 van deze beslissing.

De opmerking van de CREG bij artikel 212 van de gedragscode in paragraaf 88 van deze beslissing is niet nieuw en in lijn met een eerdere vraag van de CREG aan Elia in april

<p>Koninkrijk België § 114 . Dit wil zeggen dat voor zover de bevoegdheden van de regulator krachtens de richtlijn ruimer zijn dan krachtens de EBGL, de richtlijn (en haar omzetting in nationale wetgeving, ie. de elektriciteitswet, en bijgevolg de tariefmethodologie) voorrang heeft. Derhalve is de CREG gehouden aan de regels die op basis van de elektriciteitswet van toepassing zijn op de totstandkoming van de tariefmethodologie en de tariefbeslissingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De T&C BRP zijn vandaag reeds conform met de EBGL. En daarnaast dient Elia zich ook te conformeren aan de elektriciteitswet die de grondslag legt voor de tariefmethodologie en de tariefbeslissingen. Zowel voor de periode 2020-2023 als voor de periode 2024-2027 maken de onbalanstarieven deel uit van de tariefstructuur. - Het feit dat de onbalanstarieven in de tariefstructuur zijn opgenomen is niet alleen conform de Europese en de Belgische wetgeving maar is ook logisch gelet op het feit dat het sterkere garanties geeft voor wat betreft tarifaire stabiliteit en dat het tarief ook kosten moet dekken die in het tariefvoorstel opgesteld door Elia en door de CREG goedgekeurd worden gebudgetteerd. - De bevoegdheid van de CREG om het onbalanstarief goed te keuren blijft in elk geval gerespecteerd. - Het opsplitsen van de balancing rules is omwille van bovenstaande en voor coherentie, leesbaarheid en duidelijkheid niet wenselijk. 	<p>2022⁷. Deze vraag houdt in dat Elia in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke de gedetailleerde bepaling van de onbalansprijs toevoegt, zijnde de bepalingen over de marginale incrementele prijs (MIP) en de marginale decrementele prijs (MDP) die momenteel in de balanceringsregels zijn opgenomen alsook de bepalingen over de eventuele, bijkomende componenten (zoals de alfa-component) die momenteel enkel in de tariefmethodologie zijn opgenomen. Het betreft hier wel de onbalansprijs en niet het onbalanstarief, zoals verkeerdelijk vermeld in paragraaf 61 van de ontwerpbeslissing. Dit wordt gecorrigeerd in paragraaf 88 van de beslissing.</p> <p>De tariefmethodologie zal echter, overeenkomstig het wettelijk kader, de bepalingen blijven bevatten over de totstandkoming van het onbalanstarief. De CREG kan bijgevolg Elia geruststellen dat de correcte toepassing van de elektriciteitswet niet in het gedrang komt.</p>
---	---

⁷ Zie bijlage 3 van de Beslissing (B)2433 over het voorstel van ELIA TRANSMISSION BELGIUM tot wijziging van de balanceringsregels voor de compensatie van de kwartieronevenwichten.

<p>Daarnaast merkt Elia op dat de CREG ook artikel 18.7 van de EBGL in de inhoud van de T&C BRP opneemt.</p> <p>Artikel 18.7 betreft bepalingen die opgenomen mogen worden (en niet moeten). De meeste bepalingen zijn daarbovenop voornamelijk van toepassing op de BSP, en niet op de BRP. Punt 2° (oorspronkelijk punt 1° van het voorstel van Elia) van dit artikel bevat namelijk de bepalingen van artikel 18.7 van de EBGL die in de T&C BRP worden (reeds zijn) opgenomen. Dit is dus een onnodige toevoeging.</p> <p>Elia stelt ook voor om het punt 2° als volgt te herformuleren: “2° desgevallend, de toepassing van art. 18.7, d) en g), van de Europese richtsnoeren EBGL,” om rekening te houden met het feit dat dit geen verplichtingen zijn, en in de toekomst ook kan veranderen.</p>	<p>Met de redactionele wijziging aan het begin van artikel 119, §4, van de ontworpen gedragscode ten opzichte van het voorstel van Elia (zie hiervoor) werd inderdaad verkeerdelijk de indruk gewekt dat alle elementen bedoeld in artikel 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL verplicht dienen te worden opgenomen in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke. De CREG schrapt bijgevolg deze algemene verwijzing naar dit artikel 18.7 uit punt 1° .</p> <p>De CREG kan bovendien akkoord gaan met de toevoeging van “desgevallend” aan punt 2° om te benadrukken dat de toepassing van de punten d) en g) van art. 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL enkel in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke wordt opgenomen indien dit op voorstel van Elia wordt goedgekeurd door de CREG.</p> <p>De CREG past de formulering van §4, 1° en 2°, dus aan als volgt: “§ 4. De type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke bevat ten minste de volgende elementen: 1° de voorwaarden voor BRP's bedoeld in met toepassing van de artikelen 5.5, 18.1, en 18.6 en 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL; 2° desgevallend, de toepassing van art. 18.7, d) en g), van de Europese richtsnoeren EBGL; ...”</p>
<p>Omwille van bovenstaande redenen vraagt Elia de CREG om het oorspronkelijke voorstel betreffende artikel en art. 212[art. 200] van Elia te behouden. Dit zou namelijk een overlap creëren tussen de T&C BRP en de balancing rules, die voor onnodige complexiteit zal zorgen.</p>	<p>Bovenop bovenvermelde toelichting, gaat de CREG niet akkoord met de stelling van Elia dat de formulering in de gedragscode een overlap zou creëren tussen de T&C BRP en de balanceringsregels. Uit artikel 212, §2, van de gedragscode vloeit immers voort, net zoals reeds het geval was met toepassing van artikel 200, §2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, dat de elementen in §2, punten 1° tot 4°, in de balanceringsregels dienen te worden opgenomen "tenzij deze elementen vastgelegd zijn in de toepasselijke wetgeving en/of in de documenten goedgekeurd door de CREG met toepassing van de Europese richtsnoeren EBGL". Van zodra de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke bv. de elementen in punt 2° van artikel 212, §2, van de gedragscode</p>

	bevat, dienen deze niet meer te zijn opgenomen in de balanceringsregels en is er bijgevolg geen sprake van een overlap.
Ook punt 9° van dit artikel lijkt overbodig te zijn. De BRP die de T&C BRP ondertekent, zal de drop-off bijlage van het toegangscontract mee ondertekenen voor de betrokken toegangspunten. Een kruisverwijzing van de T&C BRP naar het toegangscontract voor wat dit betreft heeft geen toegevoegde waarde.	De verwijzing heeft als toegevoegde waarde de balanceringsverantwoordelijke extra aandachtig te maken voor het recht op eenzijdige opzegging van zijn aanwijzing als balanceringsverantwoordelijke opgenomen in een ander gereguleerd contract, nl. de type-toegangsovereenkomst.

- *Artikel 221, eerste lid*, wordt geschrapt en wordt opgevangen in punt 9° van *artikel 219, §4*, (zie hierboven). De bepalingen omtrent de schorsing van het contract ten gevolge van tekortkomingen van de BRP dienen in de betrokken type-overeenkomst te worden opgenomen (en zijn overigens reeds daarin opgenomen).
- In *artikel 242bis* wordt de term “verplichte” tweemaal geschrapt aangezien deze overbodig is. Het artikel betreft de aanduiding van de partij die de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de programmering en/of de niet-beschikbaarheidsplanning van een installatie bedoeld in de afdelingen 3.6.2.2 en 3.6.2.3 van de ontworpen gedragscode. Het verplicht karakter blijkt uit de bepalingen in deze afdelingen, meer bepaald uit de *artikelen 243 en 246* van het voorstel van Elia.

Verder merkt de CREG op dat deze bepaling aansluit bij de artikelen 89.2 en 110.3 van de Europese richtsnoeren SOGL, met dien verstande dat onder de term “eigenaar” daarin de “transmissienetgebruiker” wordt bedoeld, die in de Belgische context hetzij de juridische eigenaar is van de installaties hetzij daarover minstens de gebruiksrechten heeft op basis van een overeenkomst met de eigenaar (cf. de definities in de ontworpen gedragscode van de begrippen “transmissienetgebruiker” en “netgebruiker”, overgenomen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019).

- De CREG herformuleert *artikel 243*, tweede lid, zodat de formulering gelijkaardig is aan deze van *artikel 246, §3*. Deze formulering geeft aan dat de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning de betreffende informatie-uitwisseling uitvoert, hoewel de verplichting tot informatie-uitwisseling berust op de netgebruiker als vertegenwoordiger van de eigenaar van de installatie zoals omschreven in *artikel 242*.
- De CREG schrapt *artikel 244, §1*, omdat de bepaling dat de type-overeenkomst voor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning na publieke consultatie ter goedkeuring aan de CREG wordt voorgelegd reeds is opgenomen in artikel 3 van de ontworpen gedragscode en de bepaling dat de transmissienetbeheerder op transparante en niet discriminerende wijze, in de type-overeenkomst de methoden en voorwaarden van toepassing op de verantwoordelijken van de niet beschikbaarheidsplanning bepaalt reeds is opgenomen in artikel 4 van de ontworpen gedragscode. Deze wijziging wordt eveneens doorgevoerd in *artikel 249, §1*, voor de programma-agent.
- De CREG heeft de term “boetesysteem” in de context van de type-overeenkomsten vervangen door de term “schadebeding” (in de *artikelen 244 en 249*). Het nieuwe Boek 5 “Verbintenissenrecht” van het Burgerlijk Wetboek, dat in werking treedt op 1 januari 2023, vervangt de term “strafbeding” (ook gekend als “boetebeding”) door de term “schadebeding”.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikelen 126, 131, 219, 223 en 228 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>In de artikelen 126 (type-overeenkomst OPA), 131 (type-overeenkomst programmering), 219 (BSP-contract), 223 (type-overeenkomst blindvermogensdiensten) en 228 (type-overeenkomst hersteldiensten) is sprake van schadebeding waar er in het huidige FTR werd verwezen naar een boetemechanisme.</p> <p>Het oud Burgerlijk wetboek bevat regels rond strafbedingen, waar het (nieuw) Burgerlijkwetboek het heeft over schadebedingen. Op zich is het begrip schadebeding aldus niet verkeerd, maar de vraag is wat we gedekt willen zien? Als het de bedoeling is dat het een incentive mechanisme inhoudt, dan het woord boetebeding (clause pénale) of penaliteit (pénalité) de voorkeur. Het woord penaliteit wordt immers ook gebruikt in de E-wet, de werkingsregels van de CRM en het capaciteitscontract. Met het gebruik van het begrip ‘schadebeding’ bestaat het risico dat het niet kan worden toegepast indien we geen schade hebben geleden, of nog, dat we naast het bekomen van de betaling van het forfaitaire schadebeding, we geen effectieve schade meer gaan kunnen claimen. Indien de CREG het woord schadebeding niet wil vervangen, moet op zijn minst duidelijk worden aangegeven in de gedragscode dat het ook incentiverend moet kunnen werken, het niet beperkt mag zijn tot een geval waarin Elia effectief (bewezen) schade lijdt en het de schadeclaim van Elia niet kan beperken (indien de schade van Elia groter is).</p>	<p>De CREG kan niet akkoord gaan met de opmerkingen van Elia.</p> <p>De “boetes” in het kader van CRM (capaciteitsremuneratiemechanisme) zijn echte penaliteiten (geen vergoeding van schade), die rechtsgrond vinden in de elektriciteitswet.</p> <p>Er is echter geen rechtsgrond in de elektriciteitswet voor “boetes” (zuiver punitieve bedingen) in het kader van de type-overeenkomsten voor ondersteunende diensten, voor de programmaverantwoordelijkheid, enz.</p> <p>“Schadebedingen” (“<i>clauses indemnitaires</i>”) in de context van de voormelde type-overeenkomsten is derhalve de te verkiezen term, te meer daar het nieuwe Boek 5 “Verbintenissenrecht” van het Burgerlijk Wetboek dat in werking treedt vanaf 2023 die term ook hanteert. Deze bedingen moeten de regels van het Burgerlijk Wetboek volgen.</p> <p>Er zijn geen wijzigingen nodig aan de ontworpen gedragscode zoals gevraagd door Elia, want:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het is eigen aan een schadebeding dat het bestaan van schade niet moet worden bewezen wanneer een toerekenbare niet-nakoming van een verplichting zich voordoet. De mogelijkheid om in plaats van het forfaitaire bedrag de effectieve schade te vorderen, bij bewijs van die effectieve schade, kan in het schadebeding worden ingebouwd (cf. art. 5.88, §7, BW - §1 wordt daarin niet genoemd). - in geval van gemengde bedingen (vergoedend en terzelfdertijd incentiverend/afradend), moet men zich bewust zijn van de matigingsbevoegdheid voor de rechter.

- De CREG past de formulering in *artikel 248* aan. In de ontworpen gedragscode had de CREG de “programma-agent” vervangen door de “transmissienetgebruiker”, maar zoals de onderstaande opmerking ontvangen in de openbare raadpleging aangeeft, leidde dit tot onnodige verwarring over wie de verantwoordelijkheid draagt voor de terbeschikkingstelling

van beschikbaar actief vermogen aan de transmissienetbeheerder voor redispatching . Met toepassing van *artikel 242bis* kan de transmissienetgebruiker ervoor kiezen om zelf de effectieve aanbieding van beschikbare energie voor redispatching uit te voeren of om deze te laten uitvoeren door een derde partij aan te duiden als programma-agent. Gezien *artikel 242bis*, schrapt de CREG ook *artikel 248, §2, tweede lid*.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 130, §§1 en 2, van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>De CREG wijzigt de paragrafen 1 en 2 voorgesteld door Elia, door de 'programma-agent' te vervangen door de 'transmissienetgebruiker'.</p> <p>Reactie Elia: Artikel 123 [art. 242] identificeert de installaties waarvoor een verplichte programmering geldt.</p> <p>Artikel 124 [art. 242bis] werd toegevoegd om expliciet te verwijzen naar de verantwoordelijkheden: ofwel is de transmissienetgebruiker zelf de programma-agent, ofwel duidt hij een derde aan. De verplichting om het beschikbare (neerwaartse en opwaartse) actief vermogen ter beschikking van de transmissienetbeheerder te stellen vloeit voort uit de T&C SA en berust dus op de programma-agent, en niet op de transmissienetgebruiker tenzij hij zelf programma-agent is. De door de CREG toegevoegde preciseringen kloppen dus niet. Elia vraagt aan de CREG om het artikel zoals door Elia voorgesteld te behouden.</p> <p>Daarnaast stelt Elia vast dat het tweede lid van paragraaf 2 verwijderd werd. De verwijzing naar verbruikseenheid/-eenheden is echter wel belangrijk.</p> <p>Concreet betekent dit het volgende: Art.130 [art. 248]. § 1. Voor elke elektrische installatie die het voorwerp uitmaakt van een verplichte programmering zoals bedoeld in artikel 246, § 1, houdt de programma-agent transmissienetgebruiker het actief vermogen dat op die installatie opwaarts en neerwaarts beschikbaar is ter beschikking van de transmissienetbeheerder opdat die onder meer de corrigerende acties van redispatching kan uitvoeren volgens de</p>	<p>De CREG wijst Elia er op dat de verplichte programmering (deels in uitvoering van verplichtingen die volgen uit de Europese richtsnoeren SOGL) en de verplichte terbeschikkingstelling van energie voor redispatching van toepassing op bepaalde installaties niet voortvloeien uit de type-overeenkomst van de programma-agent (T&C SA), maar uit de gedragscode. Artikel 128 van de gedragscode handelt over de verplichte programmering met verwijzing naar artikel 123 (§2, 1° en 2°) om de installaties die onderhevig zijn aan de verplichting aan te duiden. Artikel 130 van de gedragscode bepaalt de verplichte terbeschikkingstelling voor installaties die ook onderhevig zijn aan de verplichte programmering met verwijzing naar artikel 128, §1.</p> <p>De essentie van artikel 130 is de bepaling over de verplichte terbeschikkingstelling van energie voor redispatching. Artikel 124 van de gedragscode legt immers al duidelijk de verantwoordelijkheden vast: de transmissienetgebruiker neemt zelf de rol van de programma-agent op of is verantwoordelijk voor het aanstellen van een derde partij als programma-agent. De programma-agent is pas verantwoordelijk voor uitvoering van een contract vanaf het sluiten van het contract. De transmissienetgebruiker dient ervoor te zorgen dat de betreffende installaties worden opgenomen in een contract van een programma-agent. Vandaar de stelling van de CREG dat de transmissienetgebruiker, voortvloeiend uit de gedragscode, verantwoordelijk is voor de verplichte programmering en terbeschikkingstelling van energie op bepaalde installaties aan de transmissienetbeheerder. De CREG merkt dat de melding van rollen in het artikel tot onnodige verwarring leidt en erkent dat de</p>

bepalingen in de type-overeenkomst van de programma-agent.

§ 2. Elke **programma-agent transmissienetgebruiker van een verbruikseenheid/-eenheden** kan op vrijwillige basis aan de transmissienetbeheerder de beschikbaarstelling van actief vermogen vanuit één of meerdere verbruikseenheden, bedoeld in artikel 2.4 van de Europese netcode DCC, voorstellen volgens de bepalingen in de type-overeenkomst van de programma-agent. [In vetgedrukt de tekst die Elia voorstelt om toe te voegen.]

formulering van het artikel in de ontworpen gedragscode bijgevolg de essentie niet goed weergaf. De CREG past daarom het artikel aan zoals hieronder weergegeven en verduidelijkt de ondersteunende paragraaf in de beslissing. Voor de herformulering van het artikel neemt de CREG de opbouw over van de artikelen die handelen over de verplichte niet-beschikbaarheidsplanning (art. 125) en de verplichte programmering (art. 128). Deze artikelen bepalen eerst welke installaties onderhevig zijn aan de verplichting; dan wijzen ze in een aparte zin op de rol die de betreffende informatie verstuurt naar Elia volgens de procedures zoals omschreven in de betreffende type-vereenkomst. Deze artikelen bouwen verder op artikel 124 dat reeds de verantwoordelijkheid tot aanstelling van de betreffende rol vastlegt. De CREG neemt dezelfde structuur over voor artikel 130:

- paragrafen 1 en 2 bepalen de verplichte dan wel vrijwillige terbeschikkingstelling van energie voor redispatching;
- een nieuwe paragraaf 3 bepaalt wie de energiebiedingen concreet opstuurt naar de transmissienetbeheerder volgens de procedures beschreven in de betreffende type-overeenkomst.
- Bijgevolg wordt paragraaf 3 van artikel 130 in de ontworpen gedragscode paragraaf 4 van dit artikel in de gedragscode.

Elia stelt voor om in §2 van artikel 130 “van een verbruikseenheid/-eenheden” toe te voegen aan het begin van de zin. Echter, de verwijzing naar verbruikseenheden was al opgenomen in het midden van de zin. Bijgevolg acht de CREG een dubbele verwijzing niet nuttig.

De CREG bevestigt dat het tweede lid van §2 van artikel 248 in het voorstel van Elia niet behouden blijft in de gedragscode (in artikel 130) wegens geen toegevoegde waarde. Dit tweede lid handelt immers wederom over de aanduiding van de partij die de rol van programma-agent opneemt, wat wordt bepaald in artikel 124 van de gedragscode

	<p>(artikel 242bis in het voorstel van Elia). Ook de verwijzing naar verbruikseenheden is reeds vervat in §2.</p> <p>De CREG past de formulering van artikel 130 dus aan als volgt: “Art. 130. § 1. Voor elke elektrische installatie die het voorwerp uitmaakt van een verplichte programmering zoals bedoeld in artikel 128, §1, wordt houdt de transmissienetgebruiker het actief vermogen dat op die installatie opwaarts en neerwaarts beschikbaar is, ter beschikking gesteld van de transmissienetbeheerder opdat die onder meer de corrigerende acties van redispatching kan uitvoeren volgens de bepalingen in de type-overeenkomst van de programma-agent.</p> <p>§ 2. Elke transmissienetgebruiker kan op vrijwillige basis aan de transmissienetbeheerder de beschikbaarstelling van Het actief vermogen vanuit één of meerdere verbruikseenheden, bedoeld in artikel 2.4 van de Europese netcode DCC, voorstellen kan op vrijwillige basis worden ter beschikking gesteld van de transmissienetbeheerder opdat die onder meer de corrigerende acties van redispatching kan uitvoeren volgens de bepalingen in de type-overeenkomst van de programma-agent.</p> <p>§ 3. De programma-agent verstuurt deze energiebiedingen voor redispatching volgens de procedures zoals voorzien in de type-overeenkomst van de programma-agent bedoeld in artikel 131.</p> <p>§3-§ 4. § 4. Voor de verbruikseenheden binnen een lokaal transmissienet, [...]”</p>
<p>Febeg</p>	<p>Reactie CREG</p>
<p>(Zie ook de opmerkingen over artikel 216 betreffende de biedplicht voor balancering:] Febeg vraagt zich ook af waarom er geen soortgelijke aanpak is – overheveling naar de T&C's – voor de verplichting om flexibiliteit te bieden voor congestiebeheer (artikel 130).</p>	<p>De mogelijkheid om biedingen voor balancering af te dwingen is voorzien in de Europese richtsnoeren EBGL. Voor redispatching ontbreekt een dergelijke Europees kader. De bieding voor redispatching maakt deel uit van het voorstel van Elia voor de gedragscode (cf. <i>artikel 248</i>) en van de gedragscode (cf. artikel 130). De CREG voert momenteel geen wijziging uit in de gedragscode, maar noteert het voor bespreking voor eventuele wijziging in een toekomstige versie.</p>

- De CREG voegt in *artikel 248, §3*, de verwijzing naar een modelbijlage in de type-overeenkomst van de programma-agent toe ter formalisering van de desbetreffende limieten die de relevante netbeheerder kan opleggen in geval van vrijwillige aanbieding voor redispatching van beschikbare energie op verbruikseenheden.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 130, §4, van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>De CREG wijzigt de door Elia voorgestelde paragraaf 3, door toe te voegen dat de limieten voor de deelname van een verbruikseenheid binnen een lokaal transmissienet, een publiekdistributienet of een CDS binnen het kader van de T&C SA vastgelegd.</p> <p>Reactie Elia: dit is niet correct. Dergelijke afspraken worden niet gemaakt met de programma-agent van de betrokken eenheid, wel tussen de betrokken netbeheerder en Elia. Elia vraagt aan de CREG haar toevoeging ongedaan te maken. Dit wordt tevens bepaald in artikel 209 voor de ondersteunende diensten. Eenzelfde bepaling zou toegevoegd moeten worden voor de dienst voor congestiebeheer. Deze bepalingen wordt tevens herhaald voor de ondersteunde diensten. Samen met artikel 209 moeten deze herzien worden.</p>	<p>De CREG heeft een dergelijke bepaling in haar ontwerp van gedragscode toegevoegd voor alle maatregelen en diensten die impliceren dat er energie of capaciteit zou worden aangeboden aan Elia, naar voorbeeld van een dergelijke bepaling in het koninklijk besluit van 22 april 2019 voor de aanbieding van hersteldiensten. Indien de relevante netbeheerder niet zou toestaan dat een installatie aangesloten op zijn net zou betrokken zijn in biedingen aan Elia, dan kan het leveringspunt niet eens worden opgenomen in het contract. Indien de installatie wel kan worden aangeboden aan Elia, maar binnen een bepaalde limiet, dan dient dit te worden verduidelijkt in het contract om misverstanden te vermijden (bv. de redispatch-energie die volgens de relevante netbeheerder mag worden aangeboden aan Elia mag nooit meer zijn dan een bepaalde waarde, zelfs als de installatie technisch in staat is meer te leveren). De CREG vereiste enkel dat Elia dergelijke limieten die een andere netbeheerder oplegt transparant opneemt in het contract.</p> <p>Aangezien de betreffende limieten het volume beperken dat een programma-agent mag aanbieden in een redispatch-energiebieding, gaat de CREG niet akkoord dat deze limieten enkel zouden worden afgesproken tussen de netbeheerder en Elia en niet meegedeeld zouden worden aan de programma-agent. Immers, in het meest extreme geval, indien een leveringspunt helemaal niet zou mogen deelnemen (limiet op OMW), dan dient de programma-agent dit ook te weten, aangezien mogelijks zelfs geen contract moet worden ondertekend (indien dit het enige leveringspunt in de portefeuille van de programma-agent zou zijn). Bij de gelijkaardige bepaling voor balanceringsdiensten (in artikel 217 van de gedragscode) luidt de feedback van Elia dan</p>

ook dat dergelijke limieten worden afgesproken tussen de betrokken netbeheerder en de FSP, zelfs zonder de betrokkenheid van Elia.

Elia verwijst naar artikel 209 van de gedragscode. Dit artikel gaat over coördinatie tussen Elia en de betreffende netbeheerder indien installaties aangesloten op het net anders dan het transmissienet deelnemen aan ondersteunende diensten. De CREG gaat akkoord dat het nuttig is om deze bepaling ook te voorzien indien energie voor redispatching wordt aangeboden en voegt dit toe in artikel 130, § 5, van de gedragscode.

De CREG acht het nuttig de volgende verduidelijking te geven:

- De limieten waarvan sprake in artikel 130 betreffen eerder 'structurele limieten' op de mogelijkheid voor individuele leveringspunten aangesloten op netten bij andere netbeheerders dan Elia om helemaal niet of aan een beperkte capaciteit te worden opgenomen in een contract met Elia.
- De coördinatie in artikel 209 kan eveneens leiden tot limieten, zijnde 'operationele' limieten die dagdagelijks kunnen evolueren en de activatie van energie kunnen beperken op een groep leveringspunten die voldoet aan bepaalde voorwaarden (vb. leveringspunten in eenzelfde zone waar voor dat moment congestierisico's worden verwacht op het net van de relevante netbeheerder).

Uit gesprekken met Elia naar aanleiding van deze opmerking uit de openbare raadpleging is gebleken dat de betreffende limieten verschillende vormen kunnen aannemen en dat Elia verdere vragen heeft bij de mate van detaillering in de uitvoering van deze bepaling in de contracten alsook de opvolging ervan. In navolging hiervan wordt de formulering van deze bepaling in de gedragscode aangepast: de CREG acht het nog steeds nuttig om verduidelijking omtrent deze toestemming of

oplegging van limieten door een andere netbeheerder op te nemen in de contracten, maar laat ruimte om per type-overeenkomst waarin dergelijke bepaling moet worden opgenomen nog te bespreken op welke manier Elia exact gevolg geeft aan dergelijke bepaling aangezien de uitvoering immers kan verschillen afhankelijk van de dienst en de relevante Europese richtsnoeren. De formulering wordt geharmoniseerd met deze van artikel 217, 221, 226 en 230.

De CREG past dus artikel 130 aan als volgt:
“§34. [...] De betreffende netbeheerder kan, mits aangepaste motivering, enkel limieten opleggen of deelname weigeren teneinde de veiligheid van zijn net te waarborgen.

De modaliteiten voor de kennisgeving aan de transmissienetbeheerder van de toestemming van de lokale transmissienetbeheerder, de publieke distributienetbeheerder of de CDS-beheerder op wiens net de betrokken installaties zijn aangesloten en/of de modaliteiten voor de kennisgeving van de door hem opgelegde limieten dienen te worden opgenomen in de type-overeenkomst van de programma-agent. Desgevallend worden limieten of de modaliteiten ter bepaling van deze limieten in het contract voor de programmaverantwoordelijkheid opgenomen aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor de programma-agent.

§ 5. Onverminderd de eventuele bepalingen inzake coördinatie in de Europese netcodes en richtsnoeren, het technisch reglement, het herstelplan en het systeembeschermingsplan, bevatten de type-samenwerkingsovereenkomst bedoeld in artikel 3, § 1, h), en de type-aansluitingsovereenkomst bedoeld in artikel 3, § 1, a), de bepalingen inzake de coördinatie tussen de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders resp. de transmissienetbeheerder en de CDS-beheerders voor deelname van één of meerdere installaties van lokale transmissienetgebruikers, publieke distributienetgebruikers of CDS-gebruikers

	aan diensten voor coördinatie en congestiebeheer.”
--	--

- De CREG schrapt in *artikel 249, §3*, de bepalingen over timing van uitwisseling van programma's: deze informatie is en dient te zijn opgenomen in de type-overeenkomst van de programma-agent.
- De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij *artikel 253* van het voorstel van Elia.

Artikel 135 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
We stellen voor dat ook metingen op niveau van de batterij toegevoegd worden om de implementatie van provisie 15 van het Europese Electricity Market Design (EMD) alle te faciliteren op een gelijkaardige manier zoals in Duitsland gebeurd (zie presentatie in bijlage). Provisie 15 wil dubbele nettarieven op alle types opslag vermijden.	<p>Artikel 135 gaat over de interacties tussen de verschillende partijen belast met informatieverstrekking over een installatie. Het artikel betreft specifiek de onderlinge samenhang tussen beschikbaarheidsplannen, programma's, nominaties en energiebiedingen. Dit zijn niet-gemeten data die <i>ex ante</i> dienen te worden bezorgd aan de transmissienetbeheerder wegens het belang van data-consistentie voor zijn prognoses voor de uitbating van het net. <i>Ex post</i> meetdata toevoegen in dit lijstje past niet binnen het doel van het artikel.</p> <p>De CREG is bijgevolg van mening dat artikel 135 niet dient te worden gewijzigd in het kader van artikel 15.5.b) van Richtlijn 2019/944.</p>

- De CREG schrapt *artikelen 261, 262 en 262bis* van het voorstel van Elia (zie paragraaf 31 van deze beslissing).
- In *Deel 4* van het voorstel van Elia in verband met metingen:
 - a. worden de verwijzingen naar het "contract" vervangen door verwijzingen naar de "type-overeenkomst",
 - b. wordt *artikel 274* geschrapt, omdat ervoor wordt geopteerd om deze bepalingen betreffende technische normering voor meetinstrumenten in het technisch reglement te behouden.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit *deel*.

Artikel 138 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
Dit lijkt metering op niveau van de batterij voor de implementatie van provisie 15 van het Europese Electricity Market Design (EMD) reeds mogelijk te maken?	Metingen kunnen inderdaad gebeuren op niveau van de batterij. Dit staat los van de implementatie van artikel 15 van Richtlijn 2019/944 die nog het voorwerp van analyse moet uitmaken in het kader van de verwachte omzetting van de voornoemde Richtlijn en de tarifaire dossiers die de CREG behandelt.

Artikel 139 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
Is het aansluitingscontract voorzien op implementatie van de vrijstelling voor dubbele nettarieven (zie provisie 15 Europese EMD)? Kan het voorzien worden? Of moet dit artikel daartoe gewijzigd worden?	<p>Volgens de huidige tariefvrijstelling beslist door de CREG heeft de batterij een eigen toegangspunt op het transmissienet of netten met een transmissiefunctie nodig. De batterij kan een eigen toegangspunt op het transmissienet hebben in geval van een (gedeelde) aansluiting op het transmissienet.</p> <p>Tot op heden zijn geen problemen geïdentificeerd in de type-aansluitingsovereenkomst die de implementatie van de huidige tariefvrijstelling belemmeren. Indien ODE echter aandachtspunten heeft in dit kader, raadt de CREG ODE aan de lopende oefening tot wijziging van de type-aansluitingsovereenkomst op te volgen.</p>

Artikel 140 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
Moet hier expliciet het meetpunt op niveau van de batterij verduidelijkt worden voor implementatie provisie 15 van EMD?	<p>Artikel 140 verwijst naar artikel 138, §1, eerste lid, punten 2°, 3° en 4° dewelke in algemene termen spreken over 'installaties'; deze kunnen bijgevolg reeds worden toegepast op batterijen.</p> <p>De CREG is bijgevolg van mening dat artikel 140 niet dient te worden gewijzigd in het kader van artikel 15.5.b) van Richtlijn 2019/944.</p>

Artikel 175 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
Moeten hier de meteropnames zoals bedoeld in artikel 138, §1, eerste lid, 1° niet aan toegevoegd worden om een implementatie provisie 15 van EMD toe te laten? Zo kan de leverancier beslissen om geen nettarieven aan te rekenen op de volumes die vrijgesteld worden van dubbele nettarieven.	Artikel 175 laat toe aan Elia al de nodige telgegevens door te geven aan de leverancier om de tarieven volgens de goedgekeurde modaliteiten te kunnen berekenen. De CREG is bijgevolg van mening dat artikel 175 niet dient te worden gewijzigd in het kader van artikel 15.5.b) van Richtlijn 2019/944.

- In *Deel 5* van het voorstel van Elia dat betrekking heeft op de specifieke modaliteiten tussen de transmissienetbeheerder enerzijds en de lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders anderzijds, voor wat betreft de aansluiting van het lokaal transmissienet of het publiek distributienet op en de toegang tot het transmissienet heeft Elia op diverse plaatsen bij het overnemen van de betrokken artikelen van het koninklijk besluit van 22 april 2019 de woorden “de lokale transmissienetbeheerders” of “het lokaal transmissienet” toegevoegd naast “de publieke distributienetbeheerders” en het “publiek distributienet”. Echter gebeurde dit niet op consistente wijze; zo heeft de CREG analoge aanpassingen doorgevoerd in de titel van *Deel 5* alsook in de *artikelen 317 en 320*. In de delen van de gedragscode die de CREG op eigen initiatief vaststelt, breidt de CREG de toepassing waar nodig ook uit tot de lokale transmissienetbeheerders, hoewel dit soms louter theoretisch is gezien Elia als lokale transmissienetbeheerder is aangeduid op gewestelijk niveau (bv. in het kader van de permanente dialoog).
- In *Deel 6* van het voorstel van Elia dat betrekking heeft op de regels van toepassing op de CDS-beheerders in hun relatie met de transmissienetbeheerder worden de verwijzingen naar het toegangscontract/aansluitingscontract/contract van de balanceringsverantwoordelijke vervangen door verwijzingen naar de overeenkomstige type-overeenkomst omdat het materies betreft die niet bilateraal door partijen overeen te komen zijn, maar die op gelijke wijze van toepassing moeten zijn voor alle CDS-beheerders. Zie de aanpassingen in *artikel 340, §2, artikel 345, §§1 en 3, artikel 347, artikel 349, §1 en artikel 353, §4*, van het voorstel van Elia.
- In *Deel 6* van het voorstel van Elia worden verder een aantal bepalingen betreffende de deelname aan de markt door de CDS-gebruikers in het kader van ondersteunende diensten of de strategische reserve uitgebreid ten aanzien van het koninklijk besluit van 22 april 2019 met een verwijzing naar het capaciteitsremuneratiemechanisme geregeld door de wet (bv. *artikel 340, §3*), maar dit gebeurt op niet-consistente wijze. De CREG voegt een dergelijke verwijzing derhalve volledigheidshalve ook toe in de *artikelen 342, §3, 345, §2, 350 en 353, §2* van het voorstel van Elia.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit *deel*.

Boek 6 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
<p>Moeten gelijkaardige wijzigingen gebeuren voor de gesloten distributienetten om provisie 15 van het EMD (vrijstelling dubbele nettarieven) mogelijk te maken?</p>	<p>De CREG heeft haar positie op het vlak van transmissienettarieven gefactureerd aan installaties voor de opslag van elektriciteit zeer recent herbevestigd⁸, na een openbare consultatie.</p> <p><i>Stricto sensu</i>, is het verbod van dubbele nettarieven voor energieopslagfaciliteiten momenteel niet in de Belgische wetgeving voorzien.</p> <p>In de praktijk, is het zo dat er geen dubbele nettarieven worden gefactureerd aan batterijen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - batterijen rechtstreeks aangesloten op het transmissienet (via een individuele of een gedeelde aansluiting): een vrijstelling van transmissienettarieven gedurende 10 jaar is voorzien in de tariefmethodologie vastgesteld door de CREG. De CREG zal in 2026 de eventuele verlenging van deze vrijstelling onderzoeken. - batterijen die niet rechtstreeks aangesloten zijn op het transmissienet ("<i>behind the meter</i>"): voor een goed gedimensioneerde batterij met een rendement van 90%, gesitueerd achter de meter ("<i>behind the meter</i>") van een gebruiker, worden transmissienettarieven voor afname betaald gedeeld door een factor 10 en worden geen transmissienettarieven voor injectie betaald. Indien deze batterij achter de meter van een prosumant gesitueerd is, worden geen transmissienettarieven gefactureerd. De CREG verwijst hiervoor naar haar studie nr. 1412⁹ van 23 april 2015, p. 69 tot 72.

⁸ Besluit van 30 juni 2022 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie voor de regulatoire periode 2024-2027, <https://www.creg.be/nl/publicaties/andere-z1109/11>;

⁹ Studie (F)150423-CDC-1412 over de rentabiliteit van de elektriciteitsopslag in België.

Artikelen 197 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
<p>§1: Kan hier ook de mogelijkheid voorzien worden om aparte meters op niveau van de batterij opgenomen worden, om zo de vrijstelling voor gesloten distributienetten te kunnen toepassen? De Europese EMD-provisie 15 lijkt ook op gesloten distributienetten van toepassing.</p> <p>§3: Kan het vermijden van dubbele nettarieven hier opgenomen worden?</p>	<p>De huidige tariefvrijstelling voor batterijen rechtstreeks aangesloten op het transmissienet (via een individuele of een gedeelde aansluiting) vereist een toegangspunt op het transmissienet of netten met een transmissiefunctie, en dit is niet het geval voor een CDS-gebruiker. Het wetsontwerp nr. 2831/004 ter omzetting van Richtlijn 2019/944 werd aangenomen in de Kamer en de CREG zal de verdere gevolgen van artikel 15.5.b) van de voornoemde Richtlijn moeten analyseren in het kader van haar tarifaire dossiers.</p>

- De artikelen 313, tweede lid, en 341 van het voorstel van Elia worden door de CREG geschrapt, rekening houdend met de opsplitsingsoefening met de Algemene Directie Energie, op basis waarvan we ervan uitgaan dat deze artikelen in het technisch reglement worden behouden.
- De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij artikel 355 van het voorstel van Elia.

Artikel 201 van de gedragscode	
ODE	Reactie CREG
<p>Waarom wordt er hier geen rekening gehouden met opslag-installaties? Of met de combinatie van opslag, productie en verbruik?</p>	<p>Het aangepaste voorstel van Elia van 11 oktober 2022 bevat de uitbreiding van dit artikel naar energieopslagfaciliteiten. Het artikel is van toepassing op elektriciteitsproductie-eenheden en energieopslagfaciliteiten, ongeacht of deze te beschouwen zijn als lokale elektriciteitsproductie-eenheden of lokale energieopslagfaciliteiten (in combinatie met een verbruiksinstallatie) of niet. De CREG gaat daarmee akkoord.</p>

- Een wijziging in de structuur omdat bleek dat boek 4.3 van het voorstel van Elia slechts één hoofdstuk telde. Een aantal verdere redactionele verbeteringen, hetzij om de Nederlandstalige en Franstalige versies beter op elkaar af te stemmen, hetzij puur taalkundig, hetzij om een consequent gebruik te maken van de gedefinieerde begrippen, hetzij om op consistente wijze te verwijzen naar hogere wetgeving. Deze wijzigingen betreffen geen inhoudelijke wijzigingen van het voorstel van Elia en worden derhalve niet elk afzonderlijk in deze beslissing opgesomd en toegelicht.

De CREG heeft de wijzigingen die ze aanbrengt in het voorstel van Elia ingevolge deze analyse aangeduid in track changes in het bijgevoegde voorstel van Elia (zie bijlage 2.5). Deze betreffen niet het deel “aansluitingsprocedures” van het voorstel van Elia, maar de overige delen van haar voorstel.

4.2.2.3. *Nieuw in het voorstel van Elia ten aanzien van het koninklijk besluit van 22 april 2019: brugbepalingen ten opzichte van het technisch reglement en wijzigingen van de regelingen betreffende “gedeelde aansluitingen”, “substantiële modernisering” en de “eenzijdige beëindiging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling”*

51. De hiernavolgende beoordeling door de CREG van het voorstel van Elia betreft de artikelen overgenomen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 die verdergaande wijzigingen ondergingen in het voorstel van Elia dan de louter redactionele wijzigingen waarvan sprake in paragraaf 47 van deze beslissing, alsook de brugbepalingen naar de technische eisen die in het technisch reglement blijven.

De CREG gaat hierna eerst in op de brugbepalingen die Elia voorstelt ter implementatie in de relevante contracten van de technische eisen bepaald in het technisch reglement. Vervolgens blijft zij stilstaan bij de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet die inhoudelijk wijzigingen ondergingen, te weten de bepalingen betreffende de “gedeelde aansluitingen”, “substantiële modernisering” en de “eenzijdige beëindiging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling”. De eerste twee thema’s (“gedeelde aansluitingen” en “substantiële modernisering”) betreffen het deel aansluitingsprocedures van het voorstel van Elia.

4.2.2.3.1. *De regels die Elia voorstelt ter implementatie in de relevante contracten van de technische eisen bepaald in het technisch reglement*

52. Boek 1 van Deel 3 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 blijft in zeer grote mate tot de bevoegdheid van de Koning behoren (cf. supra). Evenwel zijn er een aantal technische eisen in de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC die een bilaterale uitwerking vergen of toelaten (tussen de transmissienetbeheerder en een transmissienetgebruiker), of de transmissienetbeheerder het recht geven om eenzijdig lokale eisen te bepalen. Deze zaken moeten worden geregeld in het aansluitingscontract of een ander gereguleerd contract. Aangezien het vaststellen van de voorwaarden voor aansluiting, toegang en ondersteunende diensten tot de bevoegdheid van de CREG behoort, komt het ook aan de CREG toe om bepalingen inzake de inhoud van deze contracten vast te stellen.

Het is derhalve nodig om daaraan een invulling te geven en een “brug” te maken naar de technische eisen in het technisch reglement.

53. Rekening houdend met het informeel overleg dat plaatsvond met de CREG bevat het voorstel van Elia twee belangrijke artikelen terzake.

Artikel XX van het voorstel van Elia bevat een algemene bepaling voor de uitwerking in het relevante contract van dergelijke bilaterale technische eisen. Dit contract kan, al naargelang het geval, rekening houdend met wat de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC, en de gedragscode bepalen, het aansluitingscontract zijn, het relevante contract voor het verstrekken van ondersteunende diensten, het contract van de programma-agent en/of het contract van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning. In het voorstel van Elia heeft de CREG de termen “contract voor congestie” vervangen door de contracten die dit contract hebben vervangen, te weten, zoals hiervoor aangegeven, het contract van de programma-agent en het contract van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning.

Aangezien deze bepaling mogelijks meer detail vereist voor een goed begrip door de transmissienetgebruikers, maar het in deze eerste gedragscode niet mogelijk is om concrete verwijzingen op te nemen naar het technisch reglement aangezien de CREG geen zicht heeft op het gewijzigde technisch reglement en de uiteindelijke nummering van artikelen daarin, gaat het voorstel

van Elia uit van de uitwerking daarvan door Elia zelf en dit aan de hand van een tabel te publiceren op de website van Elia (*artikel XY* van het voorstel van Elia).

Deze tabel zal volgens het voorstel van Elia een aantal zaken preciseren, te weten:

- de desbetreffende bepaling van het technisch reglement of, in voorkomend geval, van deze Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC of de Europese netcode HVDC,
- het voorwerp van de specifieke in het kader van een betrokken contract uit te werken bepaling,
- het betrokken contract waarin deze bepaling wordt uitgewerkt,
- in voorkomend geval, de plaats ~~met name~~ **weten** de aansluitingsprocedure of, indien meerdere gelijkaardige aansluitingsaanvragen betrokken kunnen zijn, een publieke consultatie, **waar** de transmissienetbeheerder een vastgestelde behoefte voor het net, communiceert en motiveert, rekening houdend met de impact die de technische eis op de installatie van de medecontractant kan hebben en,
- in voorkomend geval, de modaliteiten volgens dewelke de medecontractant van de transmissienetbeheerder tijdens de aansluitingsprocedure de betrokken capaciteit communiceert ~~en demonstreert~~ **en ter beschikking stelt** aan de transmissienetbeheerder.

De elementen die in het vet zijn aangeduid betreffen enerzijds redactionele aanpassingen die de CREG wenst aan te brengen in het voorstel van Elia, anderzijds inhoudelijke aanpassingen met betrekking tot ter beschikkingstelling, zoals aangegeven in haar ontwerpbeslissing (B)2409. Terbeschikkingstelling van een bepaalde capaciteit gebeurt immers niet tijdens de aansluitingsprocedure, maar kan een verplichting zijn na voltooiing van de aansluitings- (en toegangs-)procedure. Een dergelijke verplichting wordt dan desgevallend opgelegd via andere bepalingen in de gedragscode (vb. als voorwaarde volgend uit de verkregen aansluiting en toegang in het kader van congestiebeheer of als verplichting in het kader van levering van ondersteunende diensten).

Het voorstel van Elia voorziet dat deze tabel binnen de 6 maanden na inwerkingtreding van de gedragscode door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring bij de CREG wordt ingediend en deze na goedkeuring wordt gepubliceerd op haar website.

Uiteraard zal ook het gewijzigde technisch reglement moeten bestaan.

De CREG is van mening dat het opstellen van een tabel door Elia een pragmatische manier van werken vormt die een oplossing kan bieden, althans in een overgangperiode, om zowel duidelijkheid te verschaffen aan de markt alsook rekening te kunnen houden met het te verwachten gewijzigde technisch reglement. Deze tabel dient onverwijld door Elia te worden gepubliceerd op haar website en hoeft niet afhankelijk te zijn van een goedkeuringsproces; deze tabel voegt immers geen nieuwe voorwaarden toe, maar is bedoeld om de voorwaarden vervat in de Europese netcodes en richtsnoeren, het technisch reglement, de gedragscode en de type-overeenkomsten goedgekeurd door de CREG op een overzichtelijke manier samen te brengen als informatief instrument voor de marktpartijen. De CREG zal bij de eerstvolgende wijziging van de gedragscode de relevantie in de praktijk van deze tabel evalueren en bekijken of deze al dan niet best behouden blijft dan wel vervangen wordt door een aantal bijkomende bepalingen in de gedragscode. Om die reden heeft de CREG *artikel XY* van het voorstel van Elia geherformuleerd.

54. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij en in dat kader besloten om de door Elia voorgestelde tekst voor beide artikelen verder te verduidelijken.

Artikelen 15 en 16 van de gedragscode – artikelen 52 en 53 van de ontworpen gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>De artikelen 52 en 53 zijn nieuw in de gedragscode en worden toegevoegd teneinde de verschillende documenten beter op elkaar aan te sluiten. Echter, de tekst is erg moeilijk begrijpbaar en voor Febeg is het niet duidelijk wat het doel is van de tekst. Bovendien maakt het deel uit van het hoofdstuk betreffende het aansluitingscontract maar in de eerste zinnen van artikel 52 is sprake van alle contracten: dit is verwarrend.</p>	<p>De CREG gaat akkoord met Febeg dat de artikelen 52 en 53 niet correct geplaatst zijn in Boek 2 “Aansluiting op het transmissienet”, aangezien in deze artikelen inderdaad ook sprake is van andere contracten dan het aansluitingscontract.</p> <p>De CREG verplaatst deze artikelen derhalve naar Boek 1 “Algemeen” van de gedragscode en brengt deze daar onder in een nieuwe Titel 1.6 getiteld “Brugbepalingen ten aanzien van het technisch reglement” (artikelen 15 en 16) zodat in één oogopslag duidelijk is wat de hoofdbedoeling is van deze artikelen. Ingevolge deze verplaatsing van de artikelen 52 en 53 naar boek 1 (en het verdwijnen van de afdeling 2.2.2.1) heeft de CREG de structuur van titel 2.2. “Aansluitingsvoorwaarden” wat moeten aanpassen. Zo worden de artikelen 54 en 55 ondergebracht in hoofdstuk 2.2.1. “Algemene bepalingen” aangezien deze eveneens een algemene strekking hebben en wordt afdeling 2.2.2.3 tot een hoofdstuk 2.2.2 herdoopt.</p> <p>Gezien de vraag naar verduidelijking van de tekst heeft de CREG de bepalingen 52 en 53 (thans de artikelen 15 en 16) wat geherformuleerd en herschikt om de tekst begrijpelijker te maken.</p> <p>Vooreerst bleek een discrepantie te bestaan tussen de titel van de afdeling 2.2.2.1. waaronder de artikelen 52 en 53 van de ontworpen gedragscode ressorteren: de titel spreekt van “regels van toepassing op elke installatie en aansluiting op het transmissienet”, terwijl in artikel 52 enkel sprake was van “nieuwe installaties” en “eisen voor algemene toepassing”. Uit gesprekken met Elia is gebleken dat het hier wel degelijk gaat over alle installaties aangesloten op het transmissienet en dat de tabel die Elia zal opstellen met toepassing van artikel 16 (artikel 53 ontworpen gedragscode) ook die informatie zal bevatten. Om die reden heeft de CREG het woord “nieuw” vóór elektriciteitsproductie-eenheden geschrapt en “resp. aanvullende technische eisen” uit het voorstel van Elia vervangen door “technische eisen”. Voor alle duidelijkheid wijst de CREG</p>

erop dat deze artikelen 15 en 16 geen afbreuk doen aan het toepassingsgebied van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC en de technische eisen daarin derhalve niet uitbreiden tot bestaande installaties. Voor dit laatste dient in voorkomend geval de procedure bedoeld in artikel 4 van de voornoemde Europese netcodes te worden gevolgd.

De ideeën vervat in deze artikelen zijn de volgende:

- het relevante contract bevat de bilaterale specifieke technische eis;
- de specifieke technische eis wordt gecommuniceerd en gemotiveerd tijdens de aansluitingsprocedure;
- indien de specifieke technische eis meerdere gelijkaardige aansluitingsaanvragen betreft, wordt deze voorafgegaan door een consultatie van de betrokken ondernemingen;
- de transmissienetbeheerder moet in voorkomend geval op transparante en niet-discriminerende wijze bepalen hoe de capaciteit in het kader van de specifieke technische eis moet worden gecommuniceerd en aangetoond;
- de transmissienetbeheerder publiceert een tabel op zijn website waarin hij al deze zaken verduidelijkt met verwijzing naar het betrokken artikel uit de Europese netcode RfG, DCC of HVDC of het technisch reglement.

De reden voor deze brugbepalingen is dat het aan de CREG en niet aan de Koning toekomt om te bepalen dat iets (*in casu* een specifieke technische eis) thuishoort in één van de gereguleerde contracten, omdat hij anders een voorwaarde zou bepalen voor de aansluiting op of de toegang tot het transmissienet of voor het verstrekken van ondersteunende diensten. De CREG voorziet via deze twee bepalingen een kader voor opname van specifieke technische eisen in de contracten, wanneer specifieke technische eisen bilateraal door partijen moeten of kunnen worden overeengekomen of door de transmissienetbeheerder kunnen worden toegestaan op grond van het technisch reglement of de Europese netcode RfG, DCC of HVDC.

	<p>De herwerkte artikelen luiden als volgt (wegens de herstructurering worden de wijzigingen in voorliggend geval niet in vet of cursief aangeduid):</p> <p>“Art. 15. Onverminderd de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC, de Europese netcode HVDC, boek 3 of boek 8, bevatten het aansluitingscontract, het relevante contract voor het verstrekken van ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder, het contract van de programma-agent en/of het contract van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning de specifieke technische eisen die de partijen bilateraal moeten of kunnen overeenkomen of die door de transmissienetbeheerder kunnen worden toegestaan in de mate dat het technisch reglement aangaande de technische eisen voor de aansluiting op het transmissienet van elektriciteitsproductie-eenheden, verbruiksinstallaties, HVDC-systemen, remote end HVDC-converterstations en energieopslagfaciliteiten, of de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC of de Europese netcode HVDC daarin voorziet.</p> <p>De transmissienetbeheerder communiceert en motiveert de in het eerste lid bedoelde specifieke technische eis(en) tijdens de aansluitingsprocedure aan de hand van een vastgestelde behoefte voor het transmissienet en rekening houdend met de impact die de technische eis op de installatie van de (kandidaat)transmissienetgebruiker kan hebben. Indien meerdere gelijkaardige aansluitingsaanvragen betrokken kunnen zijn door de in het eerste lid bedoelde specifieke technische eis(en), consulteert de transmissienetbeheerder de betrokken (kandidaat)transmissienetgebruikers voorafgaand aan de invoering ervan met respect voor de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige gegevens.</p> <p>De transmissienetbeheerder bepaalt, in voorkomend geval en op transparante en niet-discriminerende wijze, de modaliteiten volgens dewelke de (kandidaat)transmissienetgebruiker de betrokken capaciteit communiceert en demonstreert aan de transmissienetbeheerder.</p> <p>Art. 16. De transmissienetbeheerder voorziet in een tabel waarin de specifieke technische eisen bedoeld in artikel 15 worden opgenomen en</p>
--	--

	<p>waarin eveneens volgende elementen worden gepreciseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de desbetreffende bepaling van het technisch reglement of, in voorkomend geval, van de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC of de Europese netcode HVDC, - het voorwerp van de specifieke in het kader van een betrokken contract uit te werken technische eis, - het betrokken contract waarin deze specifieke technische eis wordt uitgewerkt, - of de specifieke technische eis een individuele aansluitingsaanvraag betreft dan wel meerdere gelijkaardige aansluitingsaanvragen, met in voorkomend geval precisering van de geplande raadpleging van de betrokken (kandidaat)transmissienetgebruikers en, - in voorkomend geval en op niet-discriminerende wijze, de modaliteiten volgens dewelke de (kandidaat)transmissienetgebruiker tijdens de aansluitingsprocedure de betrokken capaciteit communiceert en demonstreert aan de transmissienetbeheerder. <p>De transmissienetbeheerder publiceert deze tabel zo snel mogelijk op zijn website.”</p>
Febeliec	Reactie CREG
<p>Art 52, tweede punt: CREG vermeldt in het tweede punt een publieke consultatie. Febeliec zou graag beter begrijpen in welke specifieke gevallen en in welk formaat een dergelijke publieke raadpleging betreffende een individuele aansluiting op het transmissienet zou plaatsvinden en welke informatie in een dergelijke publieke consultatie zou worden gedeeld aangezien deze informatie (deels) vertrouwelijk en/of commercieel gevoelig kan zijn.</p>	<p>De CREG gaat akkoord met Febeliec dat de term “publieke raadpleging” niet gepast is in deze context. Het gaat bij nader inzien om een specifieke technische eis die meerdere gelijkaardige aansluitingsaanvragen zou betreffen. De raadpleging waarvan sprake betreft dan een raadpleging van de betrokken ondernemingen. Uiteraard dient Elia vertrouwelijke informatie vertrouwelijk te behandelen in dat kader.</p> <p>De CREG verwijst naar de herwerkte artikelen hiervoor, die niet langer spreken van een “publieke raadpleging” maar van een “raadpleging van de (kandidaat)transmissienetgebruikers” en waarin de volgende precisering wordt toegevoegd “met respect voor de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige gegevens”.</p>

55. Ook op een paar andere plaatsen voorziet het voorstel van Elia een “brugbepaling” naar het technisch reglement. Zo bepaalt *artikel 276* van het voorstel van Elia (artikel 145 van de gedragscode) dat het aansluitingscontract of, in voorkomend geval, het toepasselijke contract voor ondersteunende diensten, in voorkomend geval, de technische criteria bevat die de transmissienetbeheerder bepaalt in uitvoering van het technisch reglement waaraan meetuitrustingen moeten voldoen.

4.2.2.3.2. Wat betreft het topic “substantiële modernisering”

56. Deze aangelegenheid is geregeld in de artikelen 159, 161 tot 163 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, maar hoort thuis in de gedragscode aangezien de procedure van substantiële modernisering plaatsvindt in het kader van een aansluitingsaanvraag.

57. Uit de besprekingen die plaatsvonden tussen Elia en de CREG over de richtsnoeren van Elia inzake “substantiële modernisering”, opgesteld met toepassing van artikel 162, §2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, is gebleken dat Elia in gevallen van substantiële modernisering van een installatie niet steeds een detailstudie uitvoert, nl. enkel indien er ook sprake is van een niet-geringe wijziging van de aansluiting zelf. De bepalingen van het koninklijk besluit van 22 april 2019 gaan nochtans ervan uit dat een moderniseringsstudie steeds een onderdeel vormt van een detailstudie.

Het voorstel van Elia beoogt de bepalingen dienaangaande af te stemmen op de praktijk.

58. Verder is uit de eerste concrete gevallen van substantiële modernisering van installaties van een transmissienetgebruiker gebleken dat er nood is aan een beslissingsprocedure bij de CREG die op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid brengt voor zowel de marktpartij als Elia.

Het voorstel van Elia beoogt dit te realiseren door:

- een beslissingstermijn voor de CREG te voorzien van 60 kalenderdagen, éénmaal verlengbaar indien informatie ontbreekt of het een complex dossier betreft,
- een verplichting voor Elia om de betrokken transmissienetgebruiker te raadplegen over haar ontwerp van moderniseringsstudie. Dit moet een raadpleging door de CREG overbodig maken.

59. Daarnaast worden in het voorstel van Elia de verwijzingen naar type-B- eenheden in relatie met elektriciteitsproductie-eenheden in de *artikelen 161 en 162* geschrapt, aangezien alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet van het type D zijn (want aangesloten op een spanning $\geq 110\text{kV}$). Bovendien worden installaties van het type B hoe dan ook niet geïmplementeerd in de procedure voor substantiële modernisering vervat in de artikelen 4.1, a), van de EU netcodes RfG, DCC en HVDC. Er was eerder al een aanbeveling van de Users' Group van Elia in die zin.

60. In *artikel 159* van het voorstel van Elia wordt ook duidelijkheidshalve gepreciseerd dat er twee type wijzigingsverzoeken zijn, te weten een wijzigingsverzoek van de aansluiting en een wijzigingsverzoek betreffende de installatie van de transmissienetgebruiker. Er kan in de praktijk sprake zijn van één van beide wijzigingsverzoeken, maar deze kunnen ook met elkaar gepaard gaan. In *artikel 159, §1, derde lid*, van het voorstel van Elia van 16 mei 2022 wordt gepreciseerd dat een wijziging als gering wordt beschouwd indien de aanvraag geen aanleiding geeft tot materiële investeringen die de fysieke of de technische capaciteiten van de aansluitingsinstallaties veranderen. Gezien het hier met zoveel woorden gaat over de capaciteiten van de aansluitingsinstallaties (die onderdeel vormen van de aansluiting) moet de term “wijziging” hier volgens de CREG worden begrepen als een wijziging van de aansluiting en niet als een wijziging van de installatie van de transmissienetgebruiker. Overigens is het al dan niet substantieel karakter van een wijziging van de installatie van de transmissienetgebruiker te evalueren in het kader van het criterium vervat in de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC, te weten de vraag naar de invloed op de technische capaciteiten van de installatie. Om die reden voegde de CREG dan ook de woorden “van de aansluiting” toe in de tekst van de ontworpen gedragscode.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 45 van de gedragscode – artikel 43 van de ontworpen gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Elia stelt dat in artikel 159 de termen “installatie” door de CREG worden vervolledigd door “van de transmissienetgebruiker” en de verwijzing naar de wijziging wordt aangevuld met de precisering “van de aansluiting”, dat dit een inhoudelijke wijziging is en dat dit een duidelijke inbreuk uitmaakt op de goedkeuringsprocedures en -bevoegdheid van de CREG.</p> <p>Elia vraagt aan de CREG om haar beslissing te nemen over het oorspronkelijke voorstel van Elia. Enkel de wijzigingen aan artikel 159 die reeds met de CREG werden besproken en waarvoor Elia haar akkoord had gegeven, met name het vervolledigen van de termen ‘installatie’ door het toevoegen van ‘van de transmissienetgebruiker’, kunnen worden meegenomen in de beslissing.</p>	<p>In haar aangepaste voorstel van 11 oktober 2022 heeft Elia de woorden “van de aansluiting, al dan niet als gevolg van de wijziging van een installatie van de transmissienetgebruiker” toegevoegd na “geringe wijziging” en de woorden “van de transmissienetgebruiker” toegevoegd waar relevant.</p> <p>De CREG gaat akkoord met deze aanpassingen die tegemoet komen aan de hiervoor gemaakte opmerkingen.</p>
Febeg	Reactie CREG
<p>Febeg maakt de opmerking dat een nieuwe definitie van geringe wijziging wordt geïntroduceerd in artikel 43. Febeg steunt een dergelijke concept teneinde onnodige administratieve last te vermijden, maar stelt dat de definitie te eng lijkt in zoverre bijna elke investering, in theorie, kan leiden tot een wijziging van de fysieke of technische capaciteit van een aansluitingsinstallatie. Een dergelijke interpretatie zou de draagwijdte van het concept van geringe wijziging in belangrijke mate beperken en zodoende de administratieve rompslomp verhogen voor de TSO en de netgebruikers.</p>	<p>Uit gesprekken met Elia naar aanleiding van deze opmerking is gebleken dat Elia het aantal detailstudies wil beperken en dat dit ook de wens is van de transmissienetgebruikers. Wanneer de wijziging enkel parameters betreft en geen vervanging of plaatsing van enig “materiaal” vergt, zal deze wijziging als “gering” worden beschouwd en zal er geen detailstudie plaatsvinden. De term “materiële investeringen” wordt in die zin verduidelijkt door Elia in de aanpassingen van haar voorstel per brief van 11 oktober 2022.</p> <p>De CREG gaat akkoord met deze aanpassingen.</p>

61. In *artikel 161, § 3*, van het voorstel van Elia wordt bepaald dat de in *artikel 160, § 3*, vastgestelde termijnen worden opgeschort tot op het einde van de procedure die wordt beschreven in artikel 4.1., a), respectievelijk van de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC en de Europese netcode HVDC of tot het einde van de in paragraaf 1 bedoelde procedure. De CREG meent dat de verwijzing naar paragraaf 1 een vergissing inhoudt en dat Elia bedoelt te verwijzen naar paragraaf 2.

In haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022 heeft Elia deze correctie doorgevoerd. Elia heeft daarin de verwijzing naar artikel 4.1., a), van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC niet aangevuld met een verwijzing naar paragraaf 1, zoals de CREG deed in haar ontworpen gedragscode, maar dit is bij nader inzicht niet essentieel aangezien de procedure voor beoordeling van de substantiële modernisering bepaald wordt in artikel 4.1., a), van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC.

62. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen bij artikel 46 van de ontworpen gedragscode (artikel 48 van de gedragscode).

Artikel 48 van de gedragscode - artikel 46 van de ontworpen gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>Febeg maakt de opmerking dat ze vooral een algemene bezorgdheid heeft omtrent de zware administratieve lasten die door de marktpartijen gedragen worden in dit proces. Febeg vraagt de CREG en Elia om de specifieke gevallen pragmatisch, in goede samenwerking en in een open geest te bekijken met de marktpartijen teneinde onnodige kosten, vertragingen of misverstanden te vermijden. Specifiek in het geval van vervangingsonderdelen zou er een vereenvoudigde procedure zijn om te vermijden dat bestaande praktijken omtrent het gebruik van vervangingsonderdelen het voorwerp zijn van administratieve procedures waar dit zinloos is gezien er geen enkele impact is om netstabiliteit of veiligheid: Febeg verwijst, bv. naar het gebruik van “motorwissels voor cogeneratoren”.</p>	<p>Met toepassing van de artikelen 4 van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC, moet er een beslissing worden genomen per geval van substantiële modernisering. De procedure wordt thans korter gemaakt door de consultatieverplichting bij Elia te leggen en een beslissingstermijn te voorzien voor de CREG. Er wordt reeds uitzondering gemaakt voor identieke reserveonderdelen (artikel 48, §1, <i>in fine</i>, van de gedragscode): geen substantiële modernisering en geen beslissing CREG vereist in die gevallen.</p>

63. Het geheel van aanpassingen in het voorstel van Elia ten aanzien van de betrokken bepalingen in het koninklijk besluit van 22 april 2019 werden informeel in belangrijke mate al besproken met medewerkers van de CREG en zijn vooral bedoeld om een antwoord te bieden op in de praktijk reeds vastgestelde punten van mogelijke verbetering van de huidige regeling. De CREG is van oordeel dat het voorstel van Elia op dit punt een belangrijke verbetering inhoudt ten aanzien van de huidige regeling inzake de substantiële modernisering van installaties en kan derhalve de voorgestelde regeling aanvaarden. Deze regeling is terug te vinden in de artikelen 47 tot 49 van de gedragscode.

4.2.2.3.3. *Wat betreft het topic “procedure voor de eenzijdige opzegging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling”*

64. Artikel 198 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 bepaalt het volgende in verband met de procedure voor de eenzijdige opzegging door de toegangshouder en/of de balanceringsverantwoordelijke van hun respectieve aanwijzingen als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling:

“Art. 198. Uiterlijk twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit besluit legt de transmissienetbeheerder de commissie ter goedkeuring een wijziging van het toegangsmodelcontract voor teneinde een procedure vast te stellen voor de eenzijdige opzegging door de toegangshouder en/of de evenwichtsverantwoordelijke van hun respectieve aanwijzingen als toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke in geval van wanbetaling, hetgeen uiteindelijk kan leiden tot deactivering van het (de) betrokken toegangspunt(en). Deze procedure wordt vastgesteld na raadpleging van de betrokken marktdeelnemers door de transmissienetbeheerder.”

65. Een belangrijke nieuwe bepaling wordt toegevoegd in het voorstel van Elia, ter vervanging van artikel 198 van het koninklijk besluit van 22 april 2019. Dit nieuwe artikel bevat een definitie van een “toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie”, resulterend uit een gevonden compromis tussen Febeg en Febeliec, die de activerende factoren (“triggers”) bepaalt voor de procedures tot eenzijdige opzegging van de aanduiding als toegangshouder en

balanceringsverantwoordelijke (hierna ook aangeduid als de “drop-off procedure” of “dropprocedure”) die vervolgens moeten worden uitgewerkt in de type-toegangsovereenkomst.

De verwijzing naar de termijn van twaalf maanden in artikel 198 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 wordt geschrapt. Dit is logisch aangezien Elia ondertussen een voorstel van type-toegangsovereenkomst ter goedkeuring bij de bevoegde regulatoren heeft ingediend waarin onder meer een dergelijke procedure reeds is opgenomen. De CREG nam een beslissing tot goedkeuring van het voorstel van type-toegangsovereenkomst op 22 augustus 2022, die bekend gemaakt werd op haar website.

Onder netgebruiker wordt voor de doeleinden van deze definitie begrepen de netgebruiker of de persoon gemandateerd door de netgebruiker om namens hem een elektriciteitsleveringscontract te sluiten. Het betreft hier in de praktijk bv. aankoopcentrales of moedermaatschappijen die namens de netgebruiker een contract sluiten voor de levering van elektriciteit.

Verder worden in deze definitie drie situaties onderscheiden, rekening houdend met de diverse rollen die kunnen worden opgenomen in de elektriciteitssector:

- wanneer noch de toegangshouder, noch de balanceringsverantwoordelijke de leverancier is,
- indien de toegangshouder tevens de leverancier is van de netgebruiker,
- indien de balanceringsverantwoordelijke tevens de leverancier is van de netgebruiker.

In de drie situaties wordt een situatie van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie geacht zich voor te doen in twee analoge scenario's, die kort samengevat neerkomen op:

- wanneer de betrokken partij de remediëringmaatregelen heeft uitgeput om, een schuld in te vorderen, of het betalingsrisico af te dekken, tijdens de contractueel vastgelegde remediëringperiode die hem wordt toegekend in de vermelde overeenkomst,
- wanneer een procedure tot gerechtelijke reorganisatie of soortgelijke procedure met het oog op het bekomen van de opschorting van betaling ten aanzien van de schuldeisers is aangevraagd door de netgebruiker of voornoemde door de netgebruiker gemandateerde persoon, dan wel het faillissement is aangevraagd van de netgebruiker of voornoemde door de netgebruiker gemandateerde persoon.

66. De CREG stelt vast dat de definitie van “wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie” resulteert uit een compromis gevonden tussen Febeg en Febeliec en gaat er derhalve van uit dat deze bepalingen garant staan voor een zeker evenwicht tussen de legitieme bezorgdheden van zowel de netgebruikers als de marktactoren.

In haar ontwerpbeslissing (B)2409 gaf de CREG aan de voorgestelde definitie te kunnen aanvaarden, met vervanging evenwel van de term “netgebruiker” door de term “transmissienetgebruiker” aangezien de toepassing van de gedragscode de aansluiting op en toegang tot het transmissienet betreft.

67. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen bij deze regeling en in dat kader beslist om de definitie van “toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie” in artikel 102 van de gedragscode redactioneel nog wat beter af te stemmen op voornoemd compromis. De toepassing in de praktijk van de ontworpen drop-off procedure zal weliswaar moeten worden geëvalueerd door Elia, in overleg met de marktpartijen, en deze zal zo nodig in de gedragscode moeten worden bijgesteld om de niet-discriminatoire behandeling en billijkheid van de regeling ten allen tijde te verzekeren.

Artikel 102 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>Wat de drop-off procedure betreft, ziet Febeg geen noodzaak om in deze gedragscode zo ver in detail te treden. Febeg verzoekt de 2e paragraaf te schrappen en gewoon een rechtsgrondslag in de gedragscode op te nemen omwille van de duidelijkheid, eenvoud en rechtszekerheid, maar vooral omwille van de flexibiliteit en om inconsistenties te voorkomen. De drop-off procedure is uitvoerig besproken tussen Elia, Febeliec en Febeg en heeft uiteindelijk geleid tot een compromis dat is opgenomen in een nieuwe versie van het toegangscontract. Dit voorstel is geraadpleegd en wacht op definitieve goedkeuring van de regulatoren. In dit verband begrijpt Febeg niet waarom de CREG voorstelt een gewijzigde versie van het compromis – die afwijkt van het type-toegangscontract – in de gedragscode op te nemen.</p> <p>- "(FR-NL inconsistentie)</p> <p>De Nederlands- en de Franstalige tekst is niet hetzelfde; de Franstalige tekst lijkt met ""les voies de recours"" te impliceren dat er pas sprake is van wanbetaling nadat de leverancier naar de rechter is gestapt, hetgeen niet aanvaardbaar is. De Nederlandstalige versie is correcter, omdat die alleen spreekt over ""remediëringsmaatregelen"". "</p> <p>De Franstalige tekst van §2, a), i); b), i); c), i) moet worden gewijzigd om deze nauwkeuriger te maken. ("risque de non-paiement" au lieu de "risque de paiement").</p> <p>Febeg wenst te herhalen dat in het compromis tussen alle betrokken partijen het inleiden van de opzegging beperkt is tot "wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie" van de netgebruiker. De details (grenzen, procedures, termijnen ...) zijn een zuiver contractuele aangelegenheid, die door een rechter wordt gecontroleerd. De netbeheerder moet in dit opzicht een zuiver neutrale actor zijn: van de netbeheerder kan niet worden verwacht dat hij de naleving van de contractuele voorwaarden voor de remediëringsmaatregelen controleert.</p> <p>Febeg is het ermee eens dat het huidige artikel 198 van het federaal technisch reglement moet worden aangepast en in overeenstemming gebracht met het nieuwe (komende)</p>	<p>Ondertussen heeft de CREG het type-toegangscontract waarin een drop-off procedure is opgenomen goedgekeurd bij beslissing van 22 augustus 2022 (bekend gemaakt op www.creg.be).</p> <p>Het voorstel van Elia herneemt de definitie van "wanbetaling en verslechtering van de financiële situatie" die zij eerder voorstelde in het type-toegangscontract. Er zijn inderdaad enkele tekstuele verschillen maar die zijn louter bedoeld om afgestemd te zijn op de definities in de gedragscode en om de formulering aangaande de procedures inzake opschorting van betaling (§2, a) ii), b-, ii), c), ii)) redactioneel te verbeteren, en hebben volgens de CREG voorts te maken met een nieuwe vertaling naar het Frans die plaatsvond. Inhoudelijk zijn er geen verschillen.</p> <p>De CREG ziet daarom niet de noodzaak om de definitie van wanbetaling en verslechtering van de financiële situatie uit het voorstel van Elia te schrappen, te meer daar de marktpartijen eerder een aanbeveling richtten naar de Algemene Directie Energie om een dergelijke definitie op het niveau van een reglementaire tekst te voorzien.</p> <p>De CREG volgt Febeg wel in de opmerking dat de Franstalige versie van de definitie verbetering vergt; "<i>voies de recours</i>" wordt vervangen door "<i>mesures de remédiation</i>" en "<i>risque de paiement</i>" door "<i>risque de non-paiement</i>". Rekening houdend met de opmerkingen van Febeg heeft de CREG de tekst vergeleken met de originele tekst van het compromis tussen Febeg en Febeliec en de bewoordingen maximaal daarop afgestemd. De CREG benadrukt dat het niet de bedoeling is om daaraan te raken in deze gedragscode. De tekst van deze gedragscode beoogt met andere woorden geen inhoudelijke wijzigingen door te voeren in de drop-off procedure die recent door de CREG werd goedgekeurd in het kader van de type-toegangsovereenkomst.</p> <p>Rekening houdend met wat voorafgaat, past de CREG de tekst als volgt aan in het Nederlands en het Frans:</p> <p>"Art. 102. § 1. De type-toegangsovereenkomst bevat een procedure voor de eenzijdige</p>

<p>toegangscontract dat de drop-off procedure in detail beschrijft. Aangezien de procedure echter volledig en gedetailleerd is beschreven in het toegangscontract, ziet Febeg geen noodzaak om de procedure (althans voor een deel) ook uitgebreid te beschrijven in het technisch reglement. Febeg vraagt om alleen §1 te behouden, zodat de drop-off procedure is opgenomen in het toegangscontract, goedgekeurd door de CREG en het resultaat is van uitgebreid overleg met de netgebruikers.</p> <p>Er zijn dus verschillende redenen om de 2e paragraaf te schrappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanuit juridisch oogpunt is het zeer verwarrend om dezelfde tekst (definitie van wanbetaling enz.) in twee verschillende documenten tegelijk te hebben, vooral als de 2 niet 100% op elkaar zijn afgestemd (zie hierboven); - Vanuit praktisch oogpunt is het zeer moeilijk om de drop-off procedure (indien nodig op een bepaald moment) te wijzigen wanneer daarvoor 2 documenten moeten worden herschreven, waarvan het ene de gedragscode is en het andere het toegangscontract; - De drop-off procedure zoals uiteengezet in het (binnenkort uit te voeren) toegangscontract is na lange discussies door alle stakeholders aanvaard; laten we ervoor zorgen dat zij zo spoedig mogelijk efficiënt en effectief wordt uitgevoerd. <p>Febeg is zeer bezorgd over de inhoud van §2 van artikel 102, aangezien deze niet dezelfde is als die in het (binnenkort uit te voeren) toegangscontract. Om te voorkomen dat het toegangscontract opnieuw moet worden gewijzigd – hetgeen leidt tot een nieuwe vertraging bij de invoering van de drop-off procedure – wordt aanbevolen alleen de "rechtsgrondslag" te creëren en enkel §1 te behouden.</p>	<p>opzegging door de toegangshouder en/of de balanceringsverantwoordelijke van hun respectievelijke aanwijzingen als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van een toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie van de transmissienetgebruiker of van een door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon om een elektriciteitsleveringscontract voor de transmissienetgebruiker af te sluiten met betrekking tot het (de) betrokken toegangspunt(en).</p> <p>§ 2. De transmissienetgebruiker of een door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon om een elektriciteitsleveringscontract voor de transmissienetgebruiker af te sluiten wordt geacht zich in een toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie te bevinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wanneer noch de toegangshouder, noch de balanceringsverantwoordelijke de leverancier is, wordt een toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie geacht zich voor te doen: <ul style="list-style-type: none"> i) wanneer de balanceringsverantwoordelijke of de toegangshouder de remediëringsmaatregelen heeft uitgeput om, een schuld in te vorderen of het betalingsrisico af te dekken, tijdens de contractueel vastgelegde remediëringsperiode die hem wordt toegekend in de desbetreffende overeenkomst, tussen respectievelijk de toegangshouder of balanceringsverantwoordelijke enerzijds en de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon anderzijds, of, ii) wanneer een procedure tot gerechtelijke reorganisatie of soortgelijke procedure met het oog op het bekomen van de opschorting van betaling ten aanzien van de schuldeisers is aangevraagd door de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon, dan wel het faillissement is aangevraagd van de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon. b) Indien de toegangshouder tevens de leverancier is van de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker
---	---

	<p>gemandateerde persoon, wordt een toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie geacht zich voor te doen:</p> <p>i) wanneer de leverancier de remediëringsmaatregelen heeft uitgeput om een schuld in te vorderen, of het betalingsrisico af te dekken, tijdens de contractueel vastgelegde remediëringsperiode die hem wordt toegekend in hetde desbetreffende elektriciteitsleveringscontractovereenkomst, datie tevens voorziet in de aanduiding van de leverancier als toegangshouder, tussen de leverancier enerzijds en de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon anderzijds (dan wel de remediëringsmaatregelen zoals voorzien in hetde elektriciteitsleveringscontractovereenkomst of het contractde overeenkomst tot aanstelling van de toegangshouder, indien deze in fysisch verschillende contracten zijn vastgelegd) of,</p> <p>ii) wanneer een procedure tot gerechtelijke reorganisatie of soortgelijke procedure met het oog op het bekomen van de opschorting van betaling ten aanzien van de schuldeisers is aangevraagd door de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon, dan wel het faillissement is aangevraagd van de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon.</p> <p>c) Indien de balanceringsverantwoordelijke tevens de leverancier is van de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon, wordt een toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie geacht zich voor te doen:</p> <p>i) wanneer de leverancier de remediëringsmaatregelen heeft uitgeput om, een schuld in te vorderen of het betalingsrisico af te dekken, tijdens de contractueel vastgelegde remediëringsperiode die hem wordt toegekend in hetde desbetreffende elektriciteitsleveringscontractovereenkomst, datie tevens voorziet in de aanduiding van de leverancier als balanceringsverantwoordelijke, tussen de leverancier enerzijds en de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde</p>
--	--

	<p>persoon anderzijds (dan wel de remediëringsmaatregelen zoals voorzien in hetde elektriciteitsleveringscontractovereenkomst of het contractde overeenkomst tot aanstelling van de balanceringsverantwoordelijke, indien deze in fysisch verschillende contracten zijn vastgelegd) of,</p> <p>ii) wanneer een procedure tot gerechtelijke reorganisatie of soortgelijke procedure met het oog op het bekomen van de opschorting van betaling ten aanzien van de schuldeisers is aangevraagd door de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon, dan wel het faillissement is aangevraagd van de transmissienetgebruiker of voornoemde door de transmissienetgebruiker gemandateerde persoon.”</p> <p>“ Art. 102. § 1. Le contrat type d'accès au réseau contient une procédure de résiliation unilatérale par le détenteur d'accès et/ou le responsable d'équilibre de leur désignation respective en tant que détenteur d'accès et responsable d'équilibre en cas de une situation de défaut de non-paiement ou de détérioration de la situation financière de l'utilisateur du réseau de transport ou d'une personne mandatée par l'utilisateur du réseau de transport pour conclure un contrat de fourniture d'électricité pour l'utilisateur du réseau de transport au(x) point(s) d'accès concerné(s).</p> <p>§ 2. L'utilisateur du réseau de transport ou une personne mandatée par l'utilisateur du réseau de transport pour conclure un contrat de fourniture d'électricité pour l'utilisateur du réseau de transport est réputé être en situation état de défaut de paiement ou de détérioration de la situation financière :</p> <p>a) lorsque ni le détenteur d'accès ni le responsable d'équilibre ne sont le fournisseur, une situation de non-paiement ou la détérioration de la situation financière est réputé(e) survenu(e) :</p> <p>i) lorsque le responsable d'équilibre ou le titulaire détenteur d'accès a épuisé les mesures de remédiation voies de recours visant à pour recouvrer une dette créance, ou pour couvrir le risque de non-paiement, pendant la période</p>
--	---

	<p>déla<i>ï</i> de remédiation convenu contractuellement définie qui lui est accordéeimparti en vertu du dans le contrat concerné, entre respectivement le titulairedétenteur d'accès ou le responsable d'équilibre d'une part et l'utilisateur du réseau de transport ou la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport d'autre part, ou</p> <p>ii) lorsqu'une procédure de réorganisation judiciaire ou une procédure similaire en vue d'obtenir la suspension de paiement vis-à-vis des créanciers a été demandée par l'utilisateur du réseau de transport ou la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport, ou la faillite de l'utilisateur du réseau de transport ou de la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport a été demandée.</p> <p>b) Si le détenteur d'accès est également le fournisseur de l'utilisateur du réseau de transport ou de la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport, une situation de défaut de paiement ou une détérioration de la situation financière est réputé(e) survenu(e) :</p> <p>i) lorsque le fournisseur a épuisé les voies de recoursmesures de remédiation visant à recouvrer une dettecréance, ou pour couvrir le risque de non-paiement, pendant la periodeperiode délaï de remédiation convenu contractuellement définie qui lui est accordéeimparti en vertu du dans le contrat de fourniture d'électricité en question concerné, qui prévoit également la désignation du fournisseur en tant que comme détenteur d'accès, entre le fournisseur d'une part et l'utilisateur du réseau de transport ou la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport d'autre part (ou les mesures de remédiation prévues dans le contrat de fourniture d'électricité ou le contrat de désignation du détenteur d'accès, si celles-ci sont fixées dans des contrats physiquement distincts différents) ou</p> <p>ii) lorsqu'une procédure de réorganisation judiciaire ou une procédure similaire en vue d'obtenir la suspension de paiement vis-à-vis des créanciers a été demandée par l'utilisateur du réseau de transport ou la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport, ou la faillite de l'utilisateur du réseau</p>
--	--

	<p>de transport ou de la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport a été demandée.</p> <p>c) Si le responsable d'équilibre est également le fournisseur de l'utilisateur du réseau de transport ou la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport, une situation de défaut de paiement ou une détérioration de la situation financière est réputé(e) survenu(e) :</p> <p>i) lorsque le fournisseur a épuisé les voies de recours mesures de remédiation visant à recouvrer une dette créance, ou pour couvrir le risque de non-paiement, pendant la période déla de remédiation convenu contractuellement définie qui lui est accordée imparti en vertu du dans le contrat de fourniture d'électricité en question concerné, qui prévoit également la désignation du fournisseur en tant que comme responsable d'équilibre, entre le fournisseur d'une part et l'utilisateur du réseau de transport ou la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport d'autre part (ou les mesures de remédiation prévues dans le contrat de fourniture d'électricité ou le contrat de désignation du responsable d'équilibre, si celles-ci sont stipulées fixées dans des contrats physiquement distincts fférents) ou</p> <p>ii) lorsqu'une procédure de réorganisation judiciaire ou une procédure similaire en vue d'obtenir la suspension de paiement vis-à-vis des créanciers a été demandée par l'utilisateur du réseau de transport ou la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport, ou la faillite de l'utilisateur du réseau de transport ou de la personne précitée mandatée par l'utilisateur du réseau de transport a été demandée."</p>
--	--

4.2.2.3.4. *Wat betreft het topic "gedeelde aansluitingen"*

68. Deze aangelegenheid is geregeld in de artikelen 154 tot 156 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, maar hoort thuis in de gedragscode aangezien het de manier van aansluiten op het transmissienet betreft.

Het voorstel van Elia van aangepaste regeling voor het topic "gedeelde aansluitingen" is het gevolg van de nood aan gevoeld bij Elia om deze bepalingen te verduidelijken naar aanleiding van de behandeling van aansluitingsaanvragen voor batterijsystemen op het transmissienet. Naar aanleiding van een

ontwerp van richtsnoeren ter interpretatie van de artikelen 154 tot 156 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 dat Elia aan de CREG voorlegde, vonden informele besprekingen met de CREG plaats, waarbij de CREG onder meer aangaf dat de gedragscode een goede gelegenheid vormt om bijkomende bepalingen omtrent gedeelde aansluitingen op te nemen.

Voor de CREG, en dit bleek tijdens de besprekingen ook een bezorgdheid te zijn van Elia, is het daarbij van belang dat het concept van gedeelde aansluitingen duidelijk onderscheiden blijft van de situatie van een CDS. Overigens is een gedeelde aansluiting uiteraard slechts een “mogelijkheid”, doch geen verplichting. Een aansluitingsaanvrager kan met andere woorden perfect een aansluitingsaanvraag voor een eigen individuele nieuwe aansluiting op het transmissienet indienen.

Een gedeelde aansluiting moet in elk geval ook inhouden, zoals bij een individuele aansluiting, dat de transmissienetgebruikers die de aansluiting delen elk afzonderlijk een aansluitingscontract en toegangscontract met Elia hebben, en derhalve een rechtstreekse relatie hebben met Elia (zij het dat de transmissienetgebruiker zoals gebruikelijk een derde partij kan aanduiden om het toegangscontract af te sluiten). Dit is een belangrijk verschil met een CDS, waar de achterliggende gebruiker geen aansluitingscontract en geen toegangscontract heeft met Elia, doch enkel met de CDS-beheerder.

Voor de CREG is het dan ook belangrijk dat Elia over een individuele afschakelmogelijkheid beschikt van de transmissienetgebruikers die een aansluiting delen, in het bijzonder in het kader van bv. de drop-off regeling (zie hoger). Er moet worden vermeden dat in geval van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie van de ene transmissienetgebruiker, de andere transmissienetgebruiker van de elektriciteitstoevoer wordt afgesneden zonder dat deze zich in een toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie bevindt.

69. Hoe dan ook dienen de contractuele voorwaarden en de eventuele operationele beperkingen die gepaard gaan met een gedeelde aansluiting op een transparante en niet-discriminerende wijze te worden beschreven in de type-aansluitingsovereenkomst (desgevallend via een modelbijlage bij deze overeenkomst), goed te keuren door de CREG. *Artikel [154]* van het voorstel van Elia van 16 mei 2022 bepaalt en verduidelijkt op welke manier een gedeelde aansluiting kan worden gerealiseerd. Dit kan op de volgende twee manieren op voorwaarde dat de transmissienetbeheerder door middel van één of in het voorkomend geval twee detailstudie(s) bevestigt dat het gevraagde project technisch haalbaar is, te weten:

- a) via een nieuwe gedeelde aansluiting, in gezamenlijk akkoord aangevraagd door de betrokken aansluitingsaanvragers,
- b) via een bestaande aansluiting, voor zover de transmissienetgebruiker die via de installaties bedoeld in de aanvraag tot gedeelde aansluiting al op het transmissienet is aangesloten, ermee instemt zijn aansluiting te delen met de aansluitingsaanvrager, na overeenstemming onder andere over een financiële vergoeding.

De situatie onder b) is wat zich tot nog toe voordoet in de praktijk. Het voorstel van Elia sluit evenwel niet uit dat partijen van meet af aan een gedeelde aansluiting op het transmissienet willen realiseren en biedt op die manier flexibiliteit aan marktpartijen om de keuze te maken die best bij hun wensen aansluit.

Vanzelfsprekend doet deze regeling geen afbreuk aan de regionale wetgeving, in het bijzonder de aansluitingswijze afhankelijk van het maximaal vermogen van de installatie die men wenst aan te sluiten op het net. In haar ontworpen gedragscode nam de CREG een precisering in die zin op omdat ze die wenselijk achtte. Deze toevoeging vergde volgens de CREG geen aangepast voorstel vanwege Elia aangezien de toevoeging inhoudelijk niets wijzigt en in feite logisch voortvloeit uit de verdeling van bevoegdheden in België.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 35 van de gedragscode	
BSTOR	Reactie CREG
<p>BSTOR verheugt zich over de aangebrachte verduidelijkingen. We zijn echter van mening dat sommige punten nog verdere toelichting behoeven en dat er sprake zou zijn van een gemiste kans om dit niet te doen bij de actualisering van de gedragscode.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor een wijziging van een bestaande aansluiting is het niet duidelijk of zowel de bestaande als de nieuwe netwerkgebruiker een gedetailleerde studie (en eventueel een voorafgaande oriënterende studie) moeten laten uitvoeren. Dit is niet onze interpretatie van het Technisch Reglement noch van het ontwerp van gedragscode die enkel lijken te vereisen dat de netwerkgebruiker zijn instemming geeft (en uiteindelijk een bijlage 11 ondertekent). In de praktijk is dit echter wat Elia momenteel vraagt. Volgens ons zou het goed zijn dat de gedragscode in verband hiermee aan duidelijkheid niets te wensen overlaat: <ul style="list-style-type: none"> o Wie moet de aanvraag indienen: een van beiden of beiden? o Indien beiden, in welke volgorde? o Indien een van beiden, in welke vorm moet het akkoord van de andere partij dan worden geformuleerd? 	<p>In haar aangepaste voorstel van 11 oktober 2022, voerde Elia de door BSTOR gevraagde verduidelijkingen door in de tekst.</p> <p>Thans blijkt duidelijk uit de tekst dat, in geval van een nieuwe gedeelde aansluiting, beide aansluitingsaanvragers, in gezamenlijk overleg, de hele aansluitingsprocedure volgen bedoeld in hoofdstuk 2.1.2, met inbegrip van de indiening van één gezamenlijke aanvraag voor een detailstudie bij de transmissienetbeheerder. In geval van een bestaande aansluiting, die voortaan gedeeld wordt, dienen de transmissienetgebruiker en de aansluitingsaanvragers afzonderlijk resp. een aanvraag tot detailstudie en een aansluitingsaanvraag, met inbegrip van een aanvraag tot detailstudie, in te dienen en zal Elia twee detailstudies uitvoeren.</p> <p>Volgens de CREG biedt het aangepaste voorstel van Elia de nodige verduidelijking.</p>
<p>In punt 42 van het ontwerp van beslissing schrijft de CREG: "Dit reglement doet uiteraard geen afbreuk aan de gewestelijke wetgeving, met name de wijze van aansluiting in functie van het maximaal vermogen van de installatie die men op het net wil aansluiten. De CREG meent echter dat enige verduidelijking ter zake wenselijk is; volgens de CREG behoeft deze toevoeging geen aangepast voorstel vanwege Elia, daar de toevoeging inhoudelijk niets verandert en in feite logisch voortvloeit uit de bevoegdheidsverdeling in België." BSTOR weet niet zeker hoe deze paragraaf moet worden geïnterpreteerd en benadrukt dat een verduidelijking meer dan wenselijk en zelfs essentieel is. In het geval van een bestaande gebruiker die zijn aansluiting wil wijzigen om ze te delen met een nieuwe netgebruiker die een capaciteit < 25 MW wil ontwikkelen, is het inderdaad van essentieel belang te verduidelijken welk regelgevingskader van toepassing is en/of prevaleert:</p>	<p>De regionale en federale wetgeving bestaan naast elkaar en moeten samen worden toegepast. De CREG kan echter geen interpretatie geven van regionale wetgeving en vraagt BSTOR om hiervoor contact op te nemen met de bevoegde gewestelijke regulator(en).</p>

- Gaat het om het Federaal Technisch Reglement (en de toekomstige gedragscode) voor de wijziging van een bestaande aansluiting op het transmissienet, waarbij de eerste stap er dus in bestaat dat de kandidaat-netgebruiker (en/of de gebruiker, zie supra) bij de TSO een aanvraag tot (wijziging van) aansluiting indient?
- Of gaat het om het gewestelijk technisch reglement, voor de aansluiting van een capaciteit van < 25 MW, waarbij de eerste stap bestaat in een aanvraag van oriënterende studie met het oog op een aansluiting op het distributienet?

Beide interpretaties lijken ons volkomen gelijkwaardig, wat aanleiding geeft tot rechtsonzekerheid (bv. tegenstrijdig bevel van de twee regelgevers) en volgens ons moet die absoluut uit de wereld worden geholpen.

Het lijkt ons bovendien essentieel de eerste van deze interpretaties te versterken:

- Enerzijds zou, in het geval van een batterijproject, een verzoek om aansluiting bij de DSO worden ingediend "in de hoop dat hij het zou weigeren". Het heeft geen enkele zin de DSO-teams te overladen met de analyse van "aanvragen tot niet-aansluiting". De leefbaarheid van een batterijproject dat wordt ontwikkeld in gedeelde aansluiting is immers afhankelijk van de validering van volgend aansluitingsschema: deling van de aansluitingskosten, zeer vaak beperking van de investeringen die nodig zijn voor de transformatie naar laag vermogen wanneer een transformator kan worden gedeeld, en vooral een tariefkader dat de economische leefbaarheid van opslag op het

<p>distributienet tenietdoet. Kortom, indien de tweede benadering de voorkeur zou krijgen, zou het project onmiddellijk worden stopgezet indien BSTOR eerst een verzoek tot aansluiting bij de DSO zou moeten indienen en de DSO daaraan een gunstig gevolg zou verlenen.</p> <p>Een netgebruiker van het type "consument" kan perfect vragen om zijn aansluiting te wijzigen om gedecentraliseerde productie (en eventueel injectie) mogelijk te maken voor vermogens van minder dan 25 MVA zonder dat hij vooraf een aanvraag moet indienen voor de aansluiting van dergelijke installaties, die overigens ook door investeringen van derden kunnen worden gefinancierd, op het distributienet. We zien geen verschil met het delen van een aansluiting voor de ontwikkeling van een batterijproject dat een onderscheid tussen deze twee soorten situaties zou rechtvaardigen.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • In dezelfde geest zou het interessant zijn te verduidelijken of kandidaat-netgebruikers een "syndicaat" kunnen vormen om een nieuwe gedeelde aansluiting aan te vragen voor capaciteiten die samen hoger maar apart lager zijn dan 25 MVA. 	<p>Ook hier merkt de CREG graag op dat zij geen interpretatie kan geven van regionale wetgeving. Bovendien vergt een dergelijke vraag verdere analyse. De CREG begrijpt de bezorgdheid van BSTOR en zal deze problematiek aankaarten bij de regionale regulatoren.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wat betreft de elementen inzake de interfacepunten. BSTOR begrijpt en sluit zich aan bij de overwegingen en vrees van de CREG, maar meent dat het mogelijk moet zijn op specifiekere wijze te beschrijven dat, voor zover er passende meetapparatuur wordt geïnstalleerd, het toegangspunt (voor de meting van de evenwichtspereimeter) en het leveringspunt voor de levering van de ondersteunende dienst stroomafwaarts van de aansluitspanning kunnen worden gesitueerd (op voorwaarde dat de mogelijkheid van individuele afsluiting wordt gerespecteerd). 	<p>Reeds in het koninklijk besluit van 22 april 2019 is het zo dat het toegangspunt gesitueerd wordt op het niveau van het spanningsniveau van het aansluitingspunt, voor elke aansluiting op het transmissienet. Er is volgens de CREG geen reden om gedeelde aansluitingen op het transmissienet op dit punt anders te behandelen.</p> <p>Vandaag is het reeds zo dat het leveringspunt voor ondersteunende diensten zich stroomafwaarts van het spanningsniveau van het aansluitingspunt kan bevinden. Dit wordt momenteel geregeld op niveau van de type-overeenkomsten voor ondersteunende diensten.</p> <p>De CREG ziet geen noodzaak om dit momenteel in de gedragscode mee te nemen, specifiek wat betreft gedeelde aansluitingen.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Naast de bepalingen inzake het delen van verliezen, de toewijzing van actief en passief vermogen en de verdeelsleutel voor de aansluitingstarieven moet er uitdrukkelijk worden voorzien in de mogelijkheid voor twee netgebruikers om het onderschreven vermogen te delen, i.e. dat de verantwoordelijkheid om dit vermogen niet te overschrijden door beide gebruikers wordt gedeeld (evenals de kosten voor het onderschrijven van dit vermogen en de sancties voor het overschrijden ervan). Op die manier zou het mogelijk zijn om niet te veel vermogen op het net te reserveren voor een gebruiker die dit volle vermogen bijvoorbeeld slechts enkele honderden uren per jaar zou gebruiken (een verbruiker met een verbruikspiek één keer per jaar of één keer per maand, een fotovoltaïsch park met een belastingsfactor van 15%, bijvoorbeeld) en die daardoor capaciteit zou "blokkeren" terwijl die slechts heel gedeeltelijk wordt gebruikt. Men zou zich dus kunnen voorstellen dat een van de gebruikers het grootste deel van het vermogen onderschrijft en vervolgens zijn injecties/afnames beperkt om het gezamenlijk onderschreven vermogen niet te overschrijden, afhankelijk van de injecties/afnames van de andere gebruiker, en dat de gebruikers in bijlage 11 een verdeelsleutel overeenkomen voor de sancties in geval van eventuele overschrijding van het onderschreven gedeelde vermogen dat ze met elkaar delen. 	<p>Deze opmerking van BSTOR is interessant maar vergt verdere analyse in samenwerking met Elia en de stakeholders. De CREG zal Elia vragen om dit te agenderen binnen de Users' Group van Elia met het oog op de behandeling van deze opmerking voor een volgende versie van de gedragscode.</p>
<p>Elia</p>	<p>Reactie CREG</p>
<p>Elia merkt op dat een referentie naar de regionale wetgeving wordt toegevoegd, dat dit een inhoudelijke wijziging is en dat dit een inbreuk vormt op de goedkeuringsprocedures en -bevoegdheid van de CREG vormt.</p>	<p>Volgens de CREG was dit geen inhoudelijke wijziging van het voorstel van Elia omdat de regionale wetgeving steeds moet worden nageleefd naast de federale wetgeving. Echter is uit gesprekken gebleken dat deze toevoeging voor verwarring zorgt omdat onduidelijk is waarom dit expliciet gebeurt op deze plaats en niet op andere plaatsen.</p> <p>Aangezien de toevoeging ten opzichte van het voorstel van Elia inderdaad niet louter taalkundig en bovendien overbodig is en verder zelfs voor verwarring zorgt, beslist de CREG om de woorden "onverminderd de regionale wetgeving" toegevoegd in de ontworpen gedragscode ten aanzien van het voorstel van Elia thans weg te laten.</p>

70. *Artikel [155]* van het voorstel van Elia bepaalt dat het interfacepunt van de transmissienetgebruiker die al op het transmissienet is aangesloten en het interfacepunt van de aansluitingsaanvrager bij het uitwerken van het ontwerp van de gedeelde aansluiting zoveel mogelijk behouden resp. voorzien worden op het spanningsniveau van het eerstgenoemde interfacepunt. Verder wordt daarin bepaald dat het bestaande interfacepunt indien nodig voor het behoud van de toegang tot het net van beide partijen verplaatst kan worden, maar dit niet verder dan noodzakelijk.

De CREG is van mening dat de bewoordingen “indien nodig voor het behoud van de toegang tot het net” niet erg duidelijk zijn. Bijgevolg is ook niet erg duidelijk wanneer het stroomafwaarts verleggen van het interfacepunt of het uiteindelijke gekozen spanningsniveau dan strikt noodzakelijk is vanuit dat oogpunt. Deze bepaling laat veel ruimte voor invulling door Elia.

De CREG is van mening dat zoveel mogelijk moet worden vermeden dat interfacepunten laag in spanning komen te liggen. Het gaat immers om het uitbreiden van een aansluiting; het beheer daarvan tot op de interfacepunten vergt alleen maar meer afspraken inzake veiligheid, exploitatie, en procedures. Daarnaast is de CREG van mening dat elementen als economische efficiëntie ook kunnen spelen bij de gekozen configuratie.

71. *Artikel [156]* van het voorstel van Elia voorziet dat de transmissienetbeheerder het beheer van de gedeelde aansluitingsinstallaties moet waarnemen in overeenstemming met de wet en haar uitvoeringsbesluiten en de door de CREG goedgekeurde type-aansluitingsovereenkomst. Indien, conform *artikel [155]*, het interfacepunt verplaatst wordt, voorziet *artikel [156]* van het voorstel van Elia dat de transmissienetbeheerder zich het recht voorbehoudt het beheer van de aansluitingsinstallaties, die niet in zijn eigendom zijn en gelegen op de site van de betrokken netgebruiker, niet op zich te nemen, dit met uitzondering van het plaatsen en beheer van tellers die nodig zijn in het kader van de facturatie van de toegang en van kabels en/of lijnen die over de sitegrenzen heen liggen.

De CREG begrijpt dat Elia geen aansluitingsinstallaties wil beheren indien dit om redenen van bv. veiligheidsrisico's voor Elia niet mogelijk is aangezien het installaties betreft waarvan ze geen eigenaar is en die op de site van de transmissienetgebruiker zijn gelegen. De nodige toegang voor Elia tot de site van de transmissienetgebruiker moet echter gegarandeerd worden voor het plaatsen en het beheer van tellers die nodig zijn in het kader van de facturatie van de toegang. De CREG begrijpt uit het voorstel van Elia dat dit eveneens het geval moet zijn voor het plaatsen en beheer van kabels en/of lijnen die over de sitegrenzen heen liggen.

In de ontworpen gedragscode bracht de CREG, louter vanuit redactioneel oogpunt, de kleine aanpassingen aangeduid hierna in het vet aan in het voorstel van Elia: “Indien, conform artikel 155, het interfacepunt verplaatst wordt, behoudt de transmissienetbeheerder zich het recht **voor** het beheer van de aansluitingsinstallaties, die niet in zijn eigendom zijn en gelegen op de site van de betrokken **transmissienetgebruiker**, niet op zich te nemen. Dit met uitzondering van het plaatsen en beheer van tellers die nodig zijn in het kader van de facturatie van de toegang en **van** kabels en/of lijnen die over de sitegrenzen heen liggen.”

Elia heeft deze verbeteringen meegenomen in haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022 op een nog duidelijkere manier: “Indien, conform artikel 155, het interfacepunt verplaatst wordt, behoudt de transmissienetbeheerder zich het recht voor het beheer van de aansluitingsinstallaties, die niet in zijn eigendom zijn en gelegen op de site van de betrokken transmissienetgebruiker, niet op zich te nemen. Dit met uitzondering van het plaatsen en het beheer van tellers die nodig zijn in het kader van de facturatie van de toegang en het plaatsen en het beheer van kabels en /of lijnen die over de sitegrenzen heen liggen”.

72. *Artikel [157]* van het voorstel van Elia bepaalt dat, in het geval van een gedeelde aansluiting bedoeld in *artikel [154]*, de betrokken transmissienetgebruikers voor de installaties betrokken bij deze

gedeelde aansluiting elk beschikken over een individueel toegangspunt voor de injectie en/of afname, over een individueel ter beschikking gesteld vermogen bedoeld in *artikel 196* en over een eigen aansluitingscontract met de transmissienetbeheerder. Dit artikel neemt artikel 155 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 over.

De CREG gaat hiermee akkoord en verwijst naar haar hoger gemaakte opmerkingen. Daaruit volgt ook dat beide transmissienetgebruikers die een aansluiting delen elk een eigen factuur van Elia zullen ontvangen voor de toegang tot het transmissienet, dit op hun respectieve toegangspunt (dat samenvalt met het spanningsniveau van het(de) aansluitingspunt(en)).

Artikel 45 van het voorstel van Elia (onderdeel van boek 2.2 “Aansluitingsvoorwaarden” van het voorstel van Elia) preciseert dat de transmissienetbeheerder, na raadpleging van de betrokken transmissienetgebruiker, op niet-discriminerende en transparante wijze en indien mogelijk op het eendraadsschema, onder meer volgende zaken voorziet:

1° het aansluitingspunt;

2° het interfacepunt;

3° het toegangspunt geassocieerd met het aansluitingspunt of, in geval van een gedeelde aansluiting, de toegangspunten geassocieerd met het aansluitingspunt.

Rekening houdend met wat voorafgaat, wordt punt 2° “*het interfacepunt*”, volledigheidshalve ook best vervolledigd voor gedeelde aansluitingen als volgt “*2° het interfacepunt of, in geval van een gedeelde aansluiting, de interfacepunten van de betrokken transmissienetgebruikers*”.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 54 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
Er is een verschil in bewoordingen tussen de Franstalige en Nederlandstalige tekst. De woorden “en indien mogelijk” werden toegevoegd in de Nederlandstalige versie. Met het oog op de alignering van beide versies suggereert Febeg om “si possible” toe te voegen in de Franstalige versie van de tekst.	De CREG gaat akkoord om de Franstalige versie af te stemmen op de Nederlandstalige versie en de woorden “si possible” daarin toe te voegen. Elia legde uit dat deze woorden worden toegevoegd omdat de toegangspunten niet steeds een fysiek punt vertegenwoordigen, maar soms een virtueel punt en het dan niet mogelijk is om deze aan te duiden op een eendraadsschema.

73. *Artikel [158]* van het voorstel van Elia bepaalt dat de transmissienetgebruikers betrokken bij de gedeelde aansluiting een volwaardig recht op toegang hebben tot het transmissienet. Verder wordt daarin het volgende bepaald: “*Indien de transmissienetbeheerder het beheer niet waarneemt van bepaalde gedeelde aansluitingsinstallaties, bedoeld in artikel 156, blijft de transmissienetbeheerder in ieder geval beschikken over een afschakelmogelijkheid per individuele transmissienetgebruiker ten behoeve van de procedures inzake onderbreking en/of afschakeling die gelden op grond van of krachtens de toepasselijke regelgeving en/of het toegangscontract. Deze afschakelmogelijkheid kan bestaan uit een telecommando of een bevel tot afschakeling door de transmissienetbeheerder verstuurd aan de betrokken transmissienetgebruiker(s); bij het falen van dergelijke telecommando, niet te wijten aan een fout van de transmissienetbeheerder, of bij gebrek aan tijdige opvolging van dit bevel door de betrokken transmissienetgebruiker(s), zal de transmissienetbeheerder overgaan tot afschakeling van alle bij de gedeelde aansluiting betrokken transmissienetgebruikers.*”

De CREG verwijst naar wat zij hoger heeft uiteengezet in verband met het belang van een eigen toegang tot het transmissienet in hoofde van de transmissienetgebruikers die een aansluiting delen.

Het principe is derhalve inderdaad dat zij beide dezelfde rechten en verplichtingen hebben ten aanzien van Elia wat betreft de toegang tot het net, en omgekeerd Elia ten aanzien van deze transmissienetgebruikers, en derhalve elk een volwaardig recht op toegang hebben tot het transmissienet. Eventuele operationele beperkingen zullen ten aanzien van de CREG moeten worden gerechtvaardigd en tot een minimum worden beperkt, dit door deze op transparante en niet-discriminerende wijze te beschrijven in de type-aansluitingsovereenkomst, zo nodig de type-toegangsovereenkomst.

Om die reden acht de CREG het bv. belangrijk, zoals hoger reeds werd aangegeven, dat een individuele afschakelmogelijkheid blijft bestaan van de transmissienetgebruikers die een aansluiting delen. Deze individuele afschakelmogelijkheid dient zoveel mogelijk te worden voorzien via het plaatsen van een individuele stroomonderbreker te bedienen door Elia (via telecommando), en slechts indien dit technisch onmogelijk is, door middel van het beste alternatief, waarvan de CREG begrijpt dat dit bestaat in een bevel tot afschakeling op te volgen door de betrokken transmissienetgebruiker. Een individuele afschakelmogelijkheid veronderstelt een individueel fysiek punt waar die afschakeling kan plaatsvinden. Dit veronderstelt derhalve dat dit gebeurt op of stroomafwaarts van de respectieve interfacepunten van de transmissienetgebruikers.

Dit komt overigens niet in strijd met *artikel 36* van het voorstel van Elia dat bepaalt dat het aansluitingspunt het transmissienet scheidt van de aansluitingsinstallaties waarvan de uitschakeling slechts gevolgen heeft voor de transmissienetgebruiker aangesloten op dat punt, of voor de transmissienetgebruikers aangesloten op dat punt in geval van een gedeelde aansluiting. Het kan gerechtvaardigd voorkomen dat Elia ook over afschakelmogelijkheden blijft beschikken op het niveau van het (de) aansluitingspunt(en), bv. indien dit gebeurt uit voorzorg om schade aan installaties te vermijden. Het zal nodig zijn dat Elia nagaat of de type-aansluitingsovereenkomst en de type-toegangsovereenkomst voldoende precies zijn zodat duidelijk is, afhankelijk van de situatie en reden voor onderbreking/afschakeling, op welk fysiek punt dit kan/moet gebeuren, het aansluitingspunt of het interfacepunt (of nog stroomafwaarts daarvan), waar een onderbreking/afschakeling op het eerstgenoemde punt beide bij de gedeelde aansluiting betrokken transmissienetgebruikers raakt en op het laatstgenoemde punt slechts een individuele transmissienetgebruiker raakt.

74. *Artikel [159]* van het voorstel van Elia voorziet, naar analogie met artikel 156 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, dat elk van de aansluitingscontracten van de transmissienetgebruikers betrokken bij de gedeelde aansluiting wordt aangevuld met het akkoord gesloten tussen de transmissienetgebruikers, die de aansluiting delen, en de transmissienetbeheerder en dat dit akkoord de rechten en plichten van de partijen vaststelt betreffende de gedeelde aansluiting. Er wordt thans toegevoegd dat dit akkoord moet plaatsvinden overeenkomstig de betrokken bijlage in de type-aansluitingsovereenkomst goedgekeurd door de CREG.

Tevens wordt volgende bepaald: “ De betrokken bijlage van het aansluitingscontract bevat in elk geval de specifieke modaliteiten inzake de conformiteit van de gedeelde aansluiting, de eigendomsafbakening van de gedeelde aansluitingsinstallaties, de beheerswijze van deze installaties, de rollen en verantwoordelijkheden inzake onderhoud en exploitatie van de aansluitingsinstallaties die geen eigendom zijn van de transmissienetbeheerder en desgevallend niet door de transmissienetbeheerder beheerd worden. Deze bijlage zal, in voorkomend geval, ook uitdrukkelijk de operationele beperkingen inzake aansluiting en toegang voor de nieuwe transmissienetgebruiker bevatten.”

De CREG verwijst naar wat zij hoger reeds uiteenzette en kan hiermee akkoord gaan. Het is van belang dat de principes terzake voor gedeelde aansluitingen die op gelijke wijze van toepassing moeten zijn voor alle gedeelde aansluitingen deel uitmaken van de type-aansluitingsovereenkomst goedgekeurd door de CREG.

Artikel 169 van het voorstel van Elia houdt daarmee rekening. In §1, 17°, wordt toegevoegd dat de type-aansluitingsovereenkomst de bepalingen bevat die gelden in het geval van een gedeelde aansluiting. In *artikel 169, §2, 17°*, wordt de mogelijkheid voorzien van specifieke afspraken voor elk aansluitingspunt die gelden in geval van een gedeelde aansluiting. Ook dan moeten die bilaterale afspraken worden aangegaan aan de hand van een modelbijlage goedgekeurd door de CREG.

75. *Artikel [160]* van het voorstel van Elia bepaalt dat er maximum één teller per eerste aansluitingsveld wordt geplaatst voor een gedeelde aansluiting door de transmissienetbeheerder. Verder wordt voorzien dat de kosten voor het beheer en de installatie van de extra tellers die niet behoren tot het eerste aansluitingsveld en nodig zijn voor de gedeelde aansluiting ten laste zijn van de netgebruikers. De transmissienetbeheerder is eigenaar en beheerder van deze extra tellers.

De CREG heeft hierbij geen bijzondere opmerkingen. In haar ontworpen gedragscode verving de CREG de term “netgebruikers” door “transmissienetgebruikers” omdat dit volgens de CREG een redactionele vergissing vanwege Elia betrof, die geen aangepast voorstel van Elia vergde, maar een loutere rechtzetting inhield. Elia nam deze aanpassing mee in haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022.

In dit kader is ook *artikel 267, §1, tweede lid*, van het voorstel van Elia vermeldenswaard dat bepaalt dat in geval van een gedeelde aansluiting, het aansluitingscontract, en in voorkomend geval het betrokken contract voor ondersteunende diensten, de plaats van de meetuitrustingen en, in voorkomend geval, de formules bepaalt die, bij gebreke aan een bepaalde meetuitrusting, toestaan om de hoeveelheid geïnjecteerde en/of afgenomen actieve en/of reactieve energie op de betreffende installatie van elk van de transmissienetgebruikers te berekenen en aan hen toe te kennen.

76. *Artikel [161]* van het voorstel van Elia preciseert tenslotte dat aansluitingen op het transmissienet maximaal worden gedeeld door twee transmissienetgebruikers, behoudens afwijking op voorstel van de transmissienetbeheerder en/of de aansluitingsaanvrager goedgekeurd door de CREG. Indien de afwijking wordt voorgesteld door de aansluitingsaanvrager, neemt de CREG haar beslissing na raadpleging van de transmissienetbeheerder. De CREG wil niet van meet af bepaalde configuraties van gedeelde aansluitingen met meer dan twee transmissienetgebruikers verbieden.

Artikel 156, derde lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 blijft verder behouden in het ontworpen *artikel [161]*: “De elementen die deel uitmaken van een distributienet of van het net van een CDS mogen niet betrokken zijn door een gedeelde aansluiting; zulke gedeelde aansluiting blijft mogelijk tussen een transmissienetgebruiker en een CDS wanneer ze hun aansluitingsinstallaties delen,” met dien verstande dat Elia in haar aangepast voorstel van 11 oktober 2022 toevoegingen deed ingevolge de onderstaande opmerkingen van Febeliec ontvangen tijdens de openbare raadpleging.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen bij de tekst van de ontworpen gedragscode:

Artikel 42 van de gedragscode - artikel 40 van de ontworpen gedragscode	
Febeliec	Reactie CREG
Febeliec merkt op dat gedeelde aansluitingen ook nuttig kunnen zijn binnen een CDS en dit artikel mogelijks wijziging vergt om ervoor te zorgen dat het toepassingsgebied enkel gericht is op gedeelde aansluitingen op het transmissienet.	Het toepassingsgebied van de gedragscode wordt bepaald in artikel 11, §2, van de elektriciteitswet en betreft aansluitingen (waaronder gedeelde) op het transmissienet, niet op infrastructuur binnen een CDS. Aangezien de titel van afdeling 2.1.2.2. alsook artikel 40 van de ontworpen gedragscode gewag maken van aansluitingen op het transmissienet was in feite voldoende duidelijk dat de draagwijdte beperkt is tot het transmissienet. Niettemin heeft Elia in haar aangepast voorstel

	<p>van de woorden “op het transmissienet” na “gedeelde aansluiting” herhaald en de term “distributienet” laten voorafgaan door de term “publiek” zodat correct gebruik gemaakt wordt van de gedefinieerde term. De CREG gaat akkoord met de aanpassingen voorgesteld door Elia.</p>
--	---

77. Rekening houdend met wat voorafgaat, kan de CREG akkoord gaan met de door Elia voorgestelde regeling voor gedeelde aansluitingen aangezien deze toch belangrijke verduidelijkingen inhoudt ten opzichte van de regeling terzake in het koninklijk besluit van 22 april 2019. Deze regeling is opgenomen in de artikelen 35 tot 42 van de gedragscode.

In elk geval wenst de CREG de toepassing door Elia van deze regeling te evalueren, onder meer om na te gaan hoe deze precies wordt ingevuld door Elia en of deze niet tot ongewenste effecten leidt in de praktijk, dit in samenwerking met de regionale regulatoren. Deze regeling kan bv. niet tot gevolg hebben dat het concept van gedeelde aansluitingen evolueert naar een vorm van “vermomde” CDS, waarbij de situatie van de transmissienetgebruiker die een aansluiting deelt ten aanzien van Elia in de praktijk niet substantieel verschilt van een CDS-gebruiker. Uiteraard geldt deze regeling eveneens onverminderd de toepasselijke regels in regionale wetgeving in verband met de te volgen procedures voor aansluiting op de distributienetten of de lokale transmissienetten.

Teneinde deze monitoring door de CREG toe te laten, heeft de CREG een bepaling in de ontworpen gedragscode (in deel “Slotbepalingen”) toegevoegd dat Elia tijdig kennis moet geven aan de CREG van elk voornemen om een gedeelde aansluiting toe te kennen, samen met alle relevante elementen van het betreffende dossier. De CREG is van mening dat deze toevoeging geen aanpassing vergt van het voorstel van Elia, gezien het aan de CREG toekomt, en niet aan de voorstelbevoegdheid van Elia, om zich ervan te vergewissen dat zij over de nodige handvaten beschikt om een monitoring van de gedragscode uit te voeren. De CREG verwijst naar wat zij daarover uiteenzet in deze beslissing onder Boek 11 – Slotbepalingen.

4.2.3. Conclusie betreffende het voorstel van Elia

78. De CREG kan akkoord gaan met het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures (*Deel 2, Boek 2.1* van het voorstel van Elia), met de aanpassingen daarin voorgesteld door Elia per brief van 11 oktober 2022, dat ter goedkeuring voorligt met toepassing van artikel 15, §1, eerste lid, van de elektriciteitswet (zie de conclusies van de CREG onder delen 4.2.2.2, 4.2.2.3.2 en 4.2.2.3.4 van deze beslissing). De CREG keurt derhalve dit voorstel van Elia goed.

79. De CREG kan daarnaast in grote mate akkoord gaan met de overige delen van het voorstel van Elia, die in tegenstelling tot de aansluitingsprocedures de goedkeuring van de CREG niet vergen, doch voert een aantal aanpassingen daarin door die worden aangeduid door middel van markering (“track changes”) in het voorstel van Elia als bijlage 2 bij deze beslissing. Voor de motivering van deze aanpassingen, die hier en daar ook een inhoudelijke aanpassing inhouden, verwijst de CREG naar wat zij heeft uiteengezet in deel 4.2.2 van deze beslissing. Aangezien het voorstel van Elia, met uitzondering van de aansluitingsprocedures, niet onderworpen is aan een goedkeuring ervan door de CREG, vooraleer zij tot vaststelling ervan overgaat, is derhalve geen aangepast voorstel vanwege Elia vereist (zie ook paragraaf 6 van deze beslissing). Uiteraard maakte de motivering van de door de CREG aangebrachte aanpassingen mee deel uit van de openbare raadpleging.

4.3. BOEK 8 – VOORWAARDEN VOOR HET VERSTREKKEN VAN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

4.3.1. Vooraf

80. Artikel 11, §2, tweede lid, van de elektriciteitswet, dat in werking treedt op 1 september 2022, bepaalt dat de CREG in de gedragscode, na raadpleging van de netgebruikers en van de netbeheerder, de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden bepaalt inzake:

- 1) de verstrekking van ondersteunende diensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers, om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en
- 2) toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

In dit deel 4.3 licht de CREG de voorwaarden toe die zij vaststelt inzake de verstrekking van ondersteunende diensten.

Met toepassing van artikel 11, §1, 4°, van de elektriciteitswet bepaalt de Koning nog de ondersteunende diensten die de netbeheerder moet inrichten.

De wet van 21 juli 2021¹⁰ voert een nieuwe definitie in voor het begrip “ondersteunende dienst” in artikel 2, 101°, van de elektriciteitswet: "ondersteunende dienst": een dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributiesysteem, met inbegrip van balanceringsdiensten en niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten, maar uitgezonderd congestiebeheer.¹¹

Artikel 223 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 bepaalt het volgende:

“Art. 223. Het geheel van ondersteunende diensten omvat volgende diensten:

1° balanceringsdiensten:

a) de frequentiebegrenzingsreserves overeenkomstig Titel 5 van deel IV van de Europese richtsnoeren SOGL;

b) de frequentieherstelreserves, met automatische activering en manuele activering overeenkomstig Titel 6 van deel IV van de Europese richtsnoeren SOGL;

2° de andere ondersteunende diensten:

a) de regeling van de spanning en van het reactief vermogen;

b) het congestiebeheer;

c) de diensten voor herstel waaronder de black-startdienst;

d) de beschermingsdiensten;

3° elke eventuele andere ondersteunende dienst behorend tot een van de twee categorieën van 1° en 2° die door de transmissienetbeheerder kan worden ontwikkeld volgens de bepalingen ter zake van de Europese netwerkcodes en richtsnoeren en betreffende de

¹⁰ Zie voetnoot 2;

¹¹ Zonder echter de oude definitie van “ondersteunende dienst” in artikel 2, 45°, van de elektriciteitswet op te heffen. De CREG vertrekt van de idee dat de latere wetsbepaling in voorliggend geval voorrang heeft op de eerdere.

goedkeuring van de commissie, hetzij in het kader van een harmonisering van de ondersteunende diensten op Europees of nationaal niveau, hetzij in het kader van een behoefte die de transmissienetbeheerder vaststelt om de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net te verzekeren.”

Gelet op artikel 2, 101°, en artikel 11, §1, 4°, van de elektriciteitswet, zal dit artikel 223 in gewijzigde vorm vooralsnog onderdeel moeten blijven uitmaken van het technisch reglement.

In de hiernavolgende titels gaat de CREG achtereenvolgens in op de bepalingen die zij vastlegt voor het verstrekken van balanceringsdiensten, blindvermogensdiensten, hersteldiensten en in voorkomend geval, beschermingsdiensten. Aangezien congestiebeheer niet langer een ondersteunende dienst is, zijn de bepalingen in verband met congestiebeheer terug te vinden in boek 3 “toegang tot het transmissienet” op voorstel van Elia (cf. supra).

4.3.2. Voorwaarden voor het verstrekken van ondersteunende diensten in het algemeen

81. Boek 8 bevat enkele beginselen die algemeen van toepassing zijn voor ondersteunende diensten.

82. Artikel 208 verduidelijkt dat ondersteunende diensten worden verstrekt volgens de bepalingen van de gedragscode, zonder afbreuk te doen aan de eventuele voorwaarden vastgelegd in de Europese regelgeving en de elektriciteitswet. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat ondersteunende diensten worden verstrekt aan de transmissienetbeheerder op basis van de betreffende type-overeenkomst en worden aangeboden aan redelijke prijzen, die volgens de tekst van de ontworpen gedragscode gerechtvaardigd zijn door de kosten voor levering van de ondersteunende dienst.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 208 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
Artikel 208 betreffende het hoofdstuk over balancerings- en ondersteunende diensten moet worden aangepast omdat de voorgestelde wijzigingen (1) niet stroken met het algemene beginsel dat diensten op een concurrentiële en marktgerichte wijze moeten worden aangeboden, (2) niet met marktpartijen zijn besproken, (3) juridisch zeer verwarrend en waarschijnlijk problematisch zijn (geen definities, ruime interpretatie) en (4) waarschijnlijk een negatief effect zullen hebben op het gelijke speelveld voor BSP's in het licht van de ontwikkelingen op EU-niveau (MARI en Picasso) en derhalve potentiële investeerders zullen ontmoedigen. In de voorgestelde gedragscode wordt een nieuw beginsel ingevoerd met betrekking tot de	Artikel 208 bevat geen regels die voorheen niet bestonden. Het artikel verwijst naar het breder regelgevend kader dat bestaat voor ondersteunende diensten naast de bepalingen in de gedragscode zelf en stelt dat de ondersteunende diensten dienen te worden verleend volgens de betreffende type-overeenkomst, wat al van toepassing is in de praktijk. Het principe van de redelijkheid van prijzen volgt ook reeds uit de elektriciteitswet, meer bepaald artikel 12 ^{quinquies} . Aangezien deze bepaling in de elektriciteitswet zal worden opgeheven, zoals blijkt uit het aangenomen wetsontwerp nr. 2831/004 ¹² , acht de CREG het nuttig om het huidige basisprincipe van de redelijkheid van prijzen te verankeren in de gedragscode. De CREG erkent wel dat de overname van dit principe uit de wet uitvoeriger

¹² Wetsontwerp van 19 juli 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, Parl. St. 2021-2022, nr. 2831/004 (aangenomen tekst);

<p>vergoeding voor balancerings- en ondersteunende diensten. De toevoeging van het beginsel of het begrip "redelijke prijzen die gerechtvaardigd zijn door de kosten voor levering van de dienst" is nooit met de marktdeelnemers besproken. Febeg verwijst naar haar inleiding waarin zij stelt dat zij niet kan aanvaarden dat nieuwe begrippen aan de gedragscode worden toegevoegd die geen deel uitmaken van het technisch reglement zonder een behoorlijk debat met de stakeholders en zonder enige uitleg of verduidelijking. Dit is des te problematischer omdat Febeg veel (juridische) problemen ziet in verband met deze begrippen. Febeg is van mening dat dit nieuwe beginsel of begrip om de volgende redenen zeer zorgwekkend is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het is niet duidelijk wie het redelijke karakter van de prijs zou beoordelen en welke methode zou worden toegepast. - Wat zijn de gevolgen wanneer een prijs als niet redelijk wordt beschouwd? - De prijzen moeten worden gerechtvaardigd door de kosten, maar het is niet duidelijk welke kosten als aanvaardbaar worden beschouwd. Investeringskosten? Operationele kosten? Opportuïteitskosten? Risicopremie? - Het concept insinueert ook een "cost plus"-benadering die in tegenspraak lijkt met een op de markt gebaseerde aanbesteding van de ondersteunende diensten. Febeg wenst te verduidelijken en te onderstrepen dat een op de markt gebaseerde aanbesteding de enige juiste manier is om ondersteunende diensten aan te kopen op een wijze die in overeenstemming is met de algemene Europese beginselen en op een wijze die investeerders/nieuwkomers zal aantrekken en de concurrentie en liquiditeit op de markt zal vergroten. - Deze begrippen worden niet genoemd in de Europese richtsnoeren en dienen derhalve niet expliciet in de gedragscode te worden vermeld. - De vorige begrippen (objectieve en niet-discriminerende procedures) zijn als beginselen algemeen aanvaard en moeten in de nieuwe gedragscode blijven staan, tenzij er een zeer duidelijke en niet-betwistbare reden is om ze te schrappen: voorlopig moeten ze in de tekst behouden blijven. - Meer nog, aangezien alle BSP's - met de implementatie van de PICASSO- en MARI-platforms - op EU-niveau zullen gaan 	<p>had kunnen worden toegelicht in de ontwerpbeslissing (B)2409.</p> <p>Het principe dat de prijzen van ondersteunende diensten redelijk dienen te zijn en gerechtvaardigd door de kosten voor de levering van de dienst is onafhankelijk van het geldende prijsmechanisme voor de ondersteunende diensten. Ook als prijzen marktgebaseerd zijn, wordt 'redelijkheid' verwacht. Een competitieve markt zou automatisch tot redelijke prijzen moeten leiden aangezien de concurrentie de aanbieders ertoe aanzet prijzen aan te bieden dicht bij de marginale kost. In die zin begrijpt de CREG de vrees van Febeg niet dat de toetreding tot de Europese platformen voor uitwisseling van balanceringsenergie voor aFRR en mFRR (PICASSO en MARI) een impact zou hebben op de prijzen van BSP voor aangeboden balanceringsenergie: het ontwerp van deze balanceringsdiensten, ook in geval van uitwisseling op Europees niveau, berust op nationaal niveau, net zoals vandaag, op marktgebaseerde procedures die de BSP aanmoedigen om balanceringsenergie aan te bieden aan marginale kosten. Dit principe zou ook moeten zijn toegepast in alle landen en gezien de vergoeding voor alle geactiveerde energie aan marktevenwichtsprijs (<i>market clearing price, pay-as-cleared</i>) zouden BSPs die balanceringsenergie aanbieden op installaties in België in ieder geval geen negatieve impact mogen ondervinden.</p> <p>Onredelijke prijzen zijn een signaal van marktmacht en gebrek aan competitiviteit. Zoals steeds zal de CREG het redelijke karakter van de aangeboden prijzen onderzoeken, ook indien de ondersteunende dienst wordt aangeboden volgens marktgebaseerde procedures. Voor niet-frequentie-gerelateerde ondersteunende diensten waarvoor de CREG oordeelt dat marktgebaseerde procedures niet leiden tot een economisch efficiënte aankoop, laat artikel 40.5 van de Richtlijn 2019/944 een afwijking toe op het gebruik van markt-gebaseerde procedures.</p> <p>De CREG wijst Febeg graag ook op artikel 23ter van de elektriciteitswet (waarvoor geen wijziging wordt voorgesteld in het voornoemde wetsontwerp aangenomen in de Kamer op 6 oktober 2022 nr. 2831/004) over de verhouding tussen kosten en prijzen. De rechtvaardiging van</p>
---	--

<p>concurreren, zou het concept het speelveld ongelijk kunnen maken met BSP's uit buurlanden die dergelijke beginselen niet aan hun BSP's opleggen.</p> <p>- En ten slotte is het nog maar de vraag in hoeverre dit concept in overeenstemming is met artikel 12 quinquies van de elektriciteitswet dat de CREG toestaat het "manifest onredelijke karakter van de prijzen voor ondersteunende diensten" te beoordelen zonder enige verwijzing naar de kosten.</p> <p>Om bovengenoemde redenen verzoekt Febeg de nieuwe verwijzing naar het redelijke karakter van door de kosten gerechtvaardigde prijzen te schrappen. Zo niet, dan blijft Febeg zeer bezorgd over de praktische implicaties van een strikte toepassing van deze elementen, aangezien deze leiden tot grote rechtsonzekerheid en niet stroken met de algemene beginselen dat balancerings- en ondersteunende diensten moeten worden aangekocht op een op de markt gebaseerde en concurrentiële wijze. Bovendien zou het de concurrentie op EU-niveau kunnen verstoren wanneer de markten over de grenzen heen verder op elkaar worden afgestemd (MARI, Picasso). Er bestaat immers een belangrijk risico dat internationaal actieve BSP's over de grens zullen investeren, in plaats van in België, om hun diensten via de EU-platforms aan België aan te bieden en zo deze vreemde Belgische bijzonderheden te omzeilen. In die zin wenst Febeg eerdere opmerkingen betreffende balancerings- en ondersteunende diensten te herhalen: Febeg is ervan overtuigd dat de nadruk moet liggen op het wegnemen van marktbelemmeringen om meer deelnemers aan te trekken op de markten voor balancerings- en ondersteunende diensten. Anderzijds zou een overgereguleerde markt het vertrouwen van de investeerders sterk aantasten en dus leiden tot minder deelname van marktpartijen. De enige manier om de liquiditeit te vergroten en de kosten/prijzen te verlagen is het aantrekken van investeerders. Febeg vreest dat in de komende jaren de behoefte aan balancerings- en andere ondersteunende diensten zal toenemen als gevolg van de grotere instroom van intermitterende hernieuwbare energiebronnen en het geleidelijk verdwijnen van de basisbelasting, waarbij het aanbod zal afnemen. Meer projecten aantrekken en de barrières</p>	<p>de prijzen door de kosten is bijgevolg eveneens geen nieuw principe dat voortvloeit uit de gedragscode zelf. Om verwarring te vermijden en ruimte te laten voor verdere bespreking per ondersteunende dienst, kan de CREG evenwel akkoord gaan om deze precisering momenteel te schrappen uit de gedragscode.</p> <p>De CREG past dus artikel 208, tweede lid, in de gedragscode aan als volgt: "De ondersteunende diensten worden verstrekt aan de transmissienetbeheerder overeenkomstig de betrokken type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3 en worden aangeboden aan redelijke prijzen die gerechtvaardigd zijn door de kosten voor levering van de dienst."</p>
---	--

verlagen is de enige duurzame aanpak op lange termijn.	
Elia	Reactie CREG
<p>Art. 208. In dit artikel stelt de CREG algemene beginselen vast die van toepassing zijn op alle ondersteunde diensten. De CREG bepaalt dat de diensten aan redelijke prijzen worden aangeboden.</p> <p>Reactie Elia: Elia stelt zich de vraag of de bepaling met betrekking tot de redelijkheid van de prijzen wel in de gedragscode hoort, immers dit staat reeds in de elektriciteitswet en de tariefmethodologie en dient dan ook niet worden herhaald.</p>	<p>De CREG verwijst naar haar reactie op de opmerkingen van Febeg bij ditzelfde artikel voor wat de overlap betreft met de elektriciteitswet. Voor wat betreft de overlap met de tariefmethodologie volgens Elia wijst de CREG erop dat de tariefmethodologie handelt over de kosten/tarieven van Elia en niet over de kosten/prijzen van de aanbieders.</p>

83. Artikel 209 verduidelijkt in welke documenten de bepalingen moeten zijn opgenomen omtrent de coördinatie tussen de beheerder van het transmissienet enerzijds en de lokale transmissienetbeheerders, publieke distributienetbeheerders en/of CDS-beheerders anderzijds voor deelname van installaties aangesloten op lokale transmissienetten, publieke distributienetten of CDS aan ondersteunende diensten. Voor zover deze niet reeds voorzien zijn in de Europese netcodes en richtsnoeren, in het technisch reglement, in het herstelplan of in het systeembeschermingsplan, dienen de bepalingen inzake coördinatie te worden opgenomen in de type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de lokale transmissienetbeheerders/publieke distributienetbeheerders resp. in de type-aansluitingsovereenkomst tussen Elia en de CDS-beheerders. Deze bepalingen waren terug te vinden in het koninklijk besluit van 22 april 2019 in artikel 234, vierde lid, voor blindvermogensdiensten, in artikel 236, §1, vijfde lid, voor hersteldiensten en in artikel 239, §1, vijfde lid, voor beschermingsdiensten.

4.3.3. Voorwaarden voor het verstrekken van balanceringsdiensten

84. De bepalingen inzake het verstrekken van balanceringsdiensten waren opgenomen in de artikelen 224 tot 232 van het koninklijk besluit van 22 april 2019. Thans zijn deze opgenomen in de artikelen 210 tot 220 van de gedragscode.

85. De volgende bepalingen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 zijn niet overgeheveld naar de gedragscode wegens een gebrek aan toegevoegde waarde bovenop wat reeds in andere regelgeving is bepaald. Het betreft artikel 225, artikel 227, artikel 228, §§ 1 en 2, artikel 229, artikel 230, §§ 2 en 3, artikel 231, eerste lid, en artikel 232.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij de ontworpen artikelen 210 tot 220.

Artikel 210 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Art. 210 [art. 224, lid 1] – art. 220 [art. 231] Balanceringsdiensten De CREG stelt dat de volgende bepalingen uit het huidige technisch reglement zijn niet overgeheveld naar de gedragscode wegens een gebrek aan toegevoegde waarde bovenop wat reeds in andere regelgeving is bepaald. Het betreft artikel 225, artikel 227, artikel 228, §§ 1 en 2, artikel 229, artikel 230, §§ 2 en 3, artikel 231, eerste lid, en artikel 232.</p> <p>Reactie Elia: het schrappen van bovengenoemde artikelen gaat een stap te ver. Het is waar dat deze artikelen soms geen toegevoegde waarde hebben bovenop de huidige gedragscode/K.B. FTR + Europese netcodes (spec. SOGL en EBGL), maar op bepaalde gebieden voegen deze artikelen een nuance toe of gaan ze verder dan de huidige wetgeving (bijvoorbeeld: artikel 228, §3 verwijst niet alleen naar Europese richtsnoeren, maar verduidelijkt ook de goedkeuringsprocedure en de voorwaarden daarvoor). Deze artikelen verwijzen ook te-recht naar andere regelgeving.</p> <p>We stellen voor de artikelen te behouden en enkel te vermelden wat werkelijk een aanvulling vormt op de huidige vigerende regelgeving.</p>	<p>Uit de consultatiefeedback van Elia kan de CREG niet opmaken welke bepalingen Elia vraagt om te behouden in de gedragscode wegens “werkelijk een aanvulling [...] op de huidige vigerende regelgeving.” De CREG heeft hierover specifiekere informatie gevraagd aan Elia: Elia erkende dat er momenteel niets belangrijk ontbreekt en zou voor een volgende versie van de gedragscode concretere feedback geven.</p>

86. Artikel 210 verduidelijkt, net zoals artikel 224, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, dat balanceringsdiensten balanceringsenergie en balanceringscapaciteit omvatten.

87. Artikel 211 handelt, net zoals artikel 199 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, over de maatregelen die de transmissienetbeheerder treft tijdens de uitbating van het net voor het behouden van het evenwicht in het systeem.

88. Artikel 212 betreft, net zoals artikel 200 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, de balanceringsregels opgesteld door de transmissienetbeheerder en ter goedkeuring voorgelegd aan de CREG.

Aangezien de elementen die zijn opgenomen in de balanceringsregels niet alleen BSP-gerelateerde zaken behandelen maar ook BRP-gerelateerde zaken, maakt dit artikel ook deel uit van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet voor de gedragscode. Echter is de CREG van mening dat de bepaling in artikel 200, §2, 2°, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, over de impact van het gebruik van balanceringsmiddelen op de onbalansprijs in de toekomst moet worden opgenomen in de voorwaarden voor BRP's met toepassing van artikel 18.6, f), van de Europese richtsnoeren EBGL en dus in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke. Dit is dan ook wat de CREG benadrukt met de redactionele wijzigingen in artikel 119, §4, 1°, van de gedragscode ten aanzien van het voorstel van Elia. De resterende inhoud van de balanceringsregels zal bijgevolg voornamelijk gericht zijn op de handelingen van Elia voor de balanceringsregels van het systeem en het gebruik van balanceringsdiensten in dit kader. Vandaar dat de CREG dit artikel onderbrengt in het deel van de gedragscode over balanceringsdiensten.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij de ontworpen artikelen 211 en 212 van de gedragscode.

Artikelen 211 en 212 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Elia merkt op dat de CREG artikels 199 en 200 van het voorstel van Elia heeft verplaatst naar de Titel 8.2 Balanceringsdiensten van haar gedragscode (onder artikels 211 en 212 van boek 8 Ondersteunende diensten).</p> <p>Reactie Elia: Hoewel Elia de CREG kan volgen in het feit dat deze artikels zowel betrekking heeft op zowel BSP- als BRP-gerelateerde elementen, kan Elia er niet mee akkoord gaan dat deze artikels uit de hoofdstukken op voorstel van Elia verdwijnen. Dit geeft ten onrechte de indruk dat deze in het vervolg niet meer op voorstel van Elia worden vastgelegd in de gedragscode. Deze artikels blijven dus onderdeel uitmaken van de bepalingen waarvoor Elia in de toekomst een voorstel kan maken. Elia vraagt tevens dat dit ook rechtgezet wordt in de gedragscode.</p> <p>Daarnaast verwijst Elia ook naar haar opmerking op artikel 119 [219] van de gedragscode betreffende de plaats waarin de bepalingen betreffende het onbalanstarief is/blijft opgenomen.</p>	<p>Met toepassing van artikel 11, § 2, van de elektriciteitswet legt de CREG een gedragscode vast. In die gedragscode bepaalt de CREG, op voorstel van de netbeheerder en na raadpleging van de netgebruikers, de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet. De CREG is echter niet gebonden door de structuur van het voorstel van Elia. Hoewel sommige delen in de gedragscode duidelijk en volledig kunnen worden toebedeeld aan de onderwerpen waarvoor Elia een voorstel aan de CREG moet richten, zijn er daarin ook delen die bepalingen bevatten die eveneens van toepassing zijn op andere onderwerpen dan aansluiting op en toegang tot het transmissienet en die derhalve slechts ten dele op voorstel van Elia worden vastgelegd. De CREG beschouwt de gedragscode bijgevolg niet als de samenvoeging van "hoofdstukken op voorstel van Elia" en "hoofdstukken niet op voorstel van Elia". De CREG legt de gedragscode in zijn geheel vast en kiest daarbij de meest geschikte structuur, waarbij de bepalingen die gerelateerd zijn aan aansluiting en toegang tot het transmissienet worden vastgelegd op voorstel van Elia.</p> <p>Volgens de strikte redenering van Elia, waaruit blijkt dat zij akkoord gaat dat de artikelen 199 en 200 van het voorstel van Elia (artikelen 211 en 212 van de gedragscode) zowel BSP- als BRP-gerelateerde elementen bevat, zou Elia bijgevolg</p>

	<p>ook bepalingen hebben voorgesteld buiten de bevoegdheden die artikel 11, §2, eerste lid, van de elektriciteitswet haar verleent en zouden deze artikelen moeten worden opgesplitst (deels bij de artikels over de balanceringsverantwoordelijke en deels bij de artikels over balanceringsdiensten). Gezien de voorziene evoluties beschreven in paragraaf 88 van deze beslissing en de aanpak voor deze eerste versie van de gedragscode beschreven in paragrafen 46 tot 48 van deze beslissing, meent de CREG dat een dergelijke splitsing niet nodig is. Elia blijft weliswaar over de voorstelbevoegdheid beschikken overeenkomstig artikel 11, §2, van de elektriciteitswet; de gekozen structuur voor de gedragscode doet daaraan geen afbreuk.</p> <p>De CREG verwijst verder naar haar reactie bij de opmerkingen van Elia op artikel 119.</p>
--	---

89. De CREG stelt eveneens voor om nog uitsluitend te spreken in deze context over “balanceringsregels” en de huidige andere benaming “de werkingsregels van de markt bestemd voor de compensatie van de kwartuurnevenwichten” achterwege te laten. Aangezien het wetsontwerp nr. 2831/004, aangenomen door de Kamer op 6 oktober 2022 (www.dekamer.be), voorziet in de opheffing van artikel 12*quinquies*, vervangt de CREG de verwijzing naar de “artikelen 12 tot en met 12*quinquies*” in artikel 212, §2, 2°, alvast door een verwijzing naar de “de wet”. Dit houdt de tekst van de gedragscode accuraat wanneer het artikel 12*quinquies* daadwerkelijk wordt opgeheven.

90. Artikel 213 in de ontworpen gedragscode, betreft, net zoals artikel 228, §§ 3 en 4, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, de vastlegging en praktische toepassing van de methodologie om voor elk van de balanceringsdiensten de balanceringscapaciteit te bepalen, ook gekend als “LFC Means”. Artikel 214 betreft, net zoals artikel 229, derde lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, de jaarlijkse analyse van de optimale levering van reservecapaciteit.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 213 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>In paragraaf 1 wordt de procedure voor de bepaling van de balanceringscapaciteit beschreven.</p> <p>Reactie Elia: Elia veronderstelt dat deze procedure enkel de FRR capaciteiten betreft, en niet de FCR. Het volume voor FCR wordt niet op nationaal niveau – voorstel van de TSB, goedkeuring door de regulator – bepaald, maar wel op Europees niveau, conform artikel 153 van de SOGL. Elia vraagt de CREG om dit alsnog uit te klaren in de gedragscode door “voor elk van de balanceringsdiensten” te vervangen door “voor andere balanceringsdiensten dan de</p>	<p>De CREG kan Elia volgen in de gevraagde verduidelijkingen voor het eerste en tweede lid van paragraaf 1 en past deze bijgevolg aan als volgt:</p> <p>“Art. 213. 1. De transmissienetbeheerder organiseert een openbare raadpleging over de methodologie om voor elk van de balanceringsdiensten andere balanceringsdiensten dan FCR de balanceringscapaciteit te bepalen die bij de aanbieders van balanceringsdiensten moet worden gereserveerd binnen de</p>

<p>frequentiebegrenzingsreserve” zoals vandaag beschreven in §2 van artikel 228 van het FTR.</p> <p>Het tweede lid van §1 van dit artikel stelt: “De methodologie bedoeld in het eerste lid, wordt door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring voorgelegd aan de CREG, gelijktijdig met het voorstel bedoeld in artikel 6.3, e), van de Europese richtsnoeren SOGL. De gelijktijdigheid was inderdaad belangrijk voor de eerste indiening van de zogenaamde LFC BOA en LFC Means. Nu geldt echter dat deze twee documenten onafhankelijk van elkaar kunnen herzien worden en is een gelijktijdige indiening dus niet meer relevant . Elia vraagt aan de CREG om de woorden “gelijktijdig met het voorstel bedoeld in artikel 6.3, e), van de Europese richtsnoeren SOGL” te schrappen.</p> <p>Het derde lid van §1 en §2 zijn beide van toepassing op mFRR en aFRR dimensioneringsmethodologieën en resultaten. Men moet echter vaststellen dat deze bepalingen niet overeenstemmen met de praktijk. Voor aFRR worden zowel de methodologie als het resultaat goedgekeurd door de CREG. Dit is niet het geval voor mFRR. De oorspronkelijke bepaling van artikel 228, §3, 2° dient daarom best behouden te worden.</p>	<p>onevenwichtszone volgens een analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit met toepassing van artikel 32.1 van de Europese richtsnoeren EBGL.</p> <p>De methodologie bedoeld in het eerste lid, wordt door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring voorgelegd aan de CREG, gelijktijdig met het voorstel bedoeld in artikel 6.3, e), van de Europese richtsnoeren SOGL.”</p> <p>De CREG gaat niet akkoord met de opmerking van Elia over het derde lid van §1 en §2. Elia vraagt om terug te keren naar de tekst uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 met als argument dat de CREG andere zaken goedkeurt voor aFRR dan voor mFRR. Echter, het derde lid van §1 en §2 handelen niet over goedkeuring, maar over publicatie op de website van Elia en over rapportering aan de CREG. Het verschil op het vlak van goedkeuringsbevoegdheden van de CREG tussen aFRR en mFRR is hier niet relevant. Bovendien is de oorspronkelijke bepaling van artikel 228, §3, 2° (zie kopie hierna), die Elia voorstelt om in de gedragscode op te nemen niet langer correct aangezien de periode van aankoop van zowel aFRR als mFRR nu korter is dan één jaar. De eerste zin zou geschrapt moeten worden waardoor enkel de tweede zin overblijft die dan ook zowel voor aFRR als mFRR van toepassing zou zijn (en dus evenmin rekening houdt met verschillen in goedkeuring tussen aFRR en mFRR).</p> <p>(Artikel 228, §3, 2°, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 luidt als volgt: "indien de periode van aankoop van balanceringscapaciteit gelijk is aan of langer is dan één jaar, het resultaat van de praktische toepassing van de dimensioneringsregels wordt door de transmissienetbeheerder aan de commissie ter goedkeuring voorgelegd. Voor alle andere periodes van aankoop van balanceringscapaciteit, wordt het resultaat</p>
--	---

	van de praktische toepassing van de dimensioneringsregels door de transmissienetbeheerder onmiddellijk door deze laatste aangemeld bij de commissie.")
--	--

91. Artikel 215 betreft de publicatie van gegevens over balanceringscapaciteit, zijnde de aan te kopen volumes (net zoals in artikel 229, tweede lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019) alsook de publicatie van alle aangeboden, individuele capaciteitsbiedingen.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 215 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Art. 215 [art. 229, lid 2] De CREG vraagt de publicatie van “de te reserveren balanceringscapaciteit”.</p> <p>Reactie Elia: Gezien deze eerder aan te kopen is dan te reserveren, vraagt Elia de CREG om de woorden “te reserveren” te schrappen .</p>	<p>Bij nader inzien wordt in artikel 14 van de Europese richtsnoeren EBGL de term “aankopen” van balanceringsdiensten gebruikt en dus past de CREG het artikel aan als volgt:</p> <p>“Art. 215. § 1. De transmissienetbeheerder publiceert de aan te kopen reserveren balanceringscapaciteit, na elke toepassing van de methodologie bedoeld in artikel 213, op zijn website.”</p>

92. Artikel 216, §1, handelt, net zoals artikel 226, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, over de verplichting om beschikbare energie ter beschikking te stellen van de transmissienetbeheerder voor de balancering van het systeem. Echter, de bepaling wordt sterk geherformuleerd en is samen te lezen met artikel 219, 2°, en de overgangsbepaling in artikel 242 van de gedragscode.

De verplichting om balanceringsdiensten te verstrekken van toepassing op elektriciteitsproductie-eenheden en energieopslagfaciliteiten met een geïnstalleerd vermogen van 25MW of meer vervat in artikel 226, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, dient in de toekomst te worden opgenomen in de voorwaarden voor BSP's met toepassing van artikel 18.7, b) of c), van de Europese richtsnoeren EBGL en derhalve in het voorstel van de type-overeenkomst voor aanbieders van balanceringsdiensten ingediend door de transmissienetbeheerder, zoals bepaald in artikel 219, 2°, van de gedragscode (zie ook paragraaf 95 van deze beslissing). Artikel 242 is bedoeld als overgangsbepaling om de huidige verplichting te behouden in afwachting van een voorstel tot wijziging van de betreffende type-overeenkomst(en). Artikel 216, §1, bepaalt dat transmissienetgebruikers verplicht zijn een aanbieder voor balanceringsdiensten aan te duiden voor installaties onderhevig aan de verplichting tot aanbidding voor balancering, hetzij zolang de overgangsbepaling in artikel 242 van toepassing is, hetzij mogelijks daarna, indien de type-overeenkomst voor de respectieve balanceringsdienst met toepassing van artikel 219, 2°, daarin voorziet.

Artikel 216, §2, betreft, net zoals artikel 226, § 2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, de aanbidding van balanceringsdiensten op vrijwillige basis.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 216 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>In artikel 216 stelt de CREG voor om de verplichting om flexibiliteit te bieden voor balanceringsenergie over te hevelen naar de T&C.</p> <p>Op dit moment zijn de reikwijdte en de afbakening – en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden, controle en strafbepalingen – van de verplichting om flexibiliteit te bieden duidelijk bekend bij de marktpartijen.</p> <p>De overheveling van de verplichting naar de T&C schept onzekerheid voor marktpartijen, aangezien de nieuwe definities – reikwijdte en afbakening – nog niet bekend zijn. Hoe zal de controle worden georganiseerd? Wat zullen de strafbepalingen zijn? Febeg zou graag meer inzichten en details over deze wijziging ontvangen.</p> <p>In dit verband wenst Febeg haar algemene bezorgdheid te herhalen dat een zeer strikte interpretatie van de "biedplicht" – vooral in een context van een mogelijk versterkte controle en strenge straffen – moeilijk te combineren is met de nieuwe en zeer complexe biedingseigenschappen voor MARI en Picasso. Een meer pragmatische aanpak zou welkom zijn en de overheveling van deze verplichting naar de T&C zou een gelegenheid moeten zijn om een redelijker en praktischer benadering van deze verplichting te hanteren. Febeg verzoekt daarom de invoering te onderzoeken van een inspanningsverplichting om flexibiliteit te bieden. Of ten minste na te gaan wat in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs van de marktpartijen kan worden verwacht (technische en fysieke complexiteit, activaspecifieke beperkingen).</p> <p>Febeg vraagt zich ook af waarom er geen soortgelijke aanpak is – overheveling naar de T&C's – voor de verplichting om flexibiliteit te bieden voor congestiebeheer (artikel 130).</p>	<p>A priori hoeft de verplaatsing van de verplichting tot inbidding van balanceringsenergie van de gedragscode naar de type-overeenkomst geen verandering te betekenen in termen van invulling van deze verplichting, de opvolging ervan of het voorzien van schadebedingen. Zowel de gedragscode als de type-overeenkomst kan worden gewijzigd en dus biedt de gedragscode in die zin niet meer zekerheid aan de marktpartijen dan de type-overeenkomst. De CREG wijst Febeg erop dat Elia de opname van een verplichting tot inbieden van balanceringsenergie ook dient te rechtvaardigen volgens de Europese richtsnoeren EBGL (art. 18.7).</p> <p>De gevraagde wijziging van de type-overeenkomsten voor balanceringsdiensten bieden Febeg en andere marktpartijen de gelegenheid om hun standpunt en bezorgdheden over de concrete invulling van deze verplichting te bespreken met Elia.</p> <p>De CREG meent bijgevolg dat er geen wijziging nodig is aan dit artikel van de gedragscode.</p>
Elia	Reactie CREG
<p>Artikels 216 [art. 226] en 219. In deze artikels beschrijft de CREG de link tussen de EBGL en de verplichte deelname aan balanceringsdiensten.</p>	<p>De CREG acht de structuur van artikel 219 (ongeacht herhaling uit de Europese richtsnoeren) nuttig om de inhoud van de type-overeenkomst duidelijk te stellen. Net zoals in</p>

<p>Reactie Elia: Elia merkt op dat de verplichte deelname van de netgebruiker van een eenheid met een vermogen van meer dan 25 MW door de CREG niet expliciet werd weerhouden in de gedragscode en dit omwille van de toepassing van artikel 18.7 van de EBGL die de CREG in artikels 216 en 219 beschrijft. Dit artikel bepaalt het volgende: “Elke connecterende TSB mag de volgende punten opnemen in het voorstel voor de voorwaarden voor BSP's of in de voorwaarden voor BRP's: (...) b) voor zover gerechtvaardigd, de eis dat BSP's de ongebruikte productiecapaciteit of andere balanceringshulpbronnen aanbieden via balanceringsenergiebiedingen of biedingen voor het geïntegreerde programmeringsproces op de balanceringsmarkten na de gate-sluitingstijd van de day-aheadmarkt, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor BSP's om hun balanceringsenergiebiedingen te wijzigen vóór de BE-GCT of de ISP-GCT wegens handel op de intradaymarkt; c) voor zover gerechtvaardigd, de eis dat BSP's de ongebruikte productiecapaciteit of andere balanceringshulpbronnen aanbieden via balanceringsenergiebiedingen of biedingen voor het geïntegreerde programmeringsproces op de balanceringsmarkten na de gate-sluitingstijd van de zoneoverschrijdende intradaymarkt; (...)”. Dit artikel geeft echter geen juridische zekerheid voor deze verplichting, gezien dit een loutere mogelijkheid is van de TSB om dit in de T&C BSP op te nemen. Elia stelt zich daarom de vraag of het aan de regulator toebehoort om in de gedragscode te herhalen wat volgens de EBGL door de TSB in de T&C BSP zelf opgenomen mogen worden Elia wil tenslotte aandringen op de toegevoegde waarde van deze verplichte deelname, gezien dit een kostendrukkend effect heeft .</p> <p>Daarnaast kan een verplichte deelname aan een dienst die enkel in het desbetreffende contract (dat ondertekend wordt bij deelname) wordt bepaald, moeilijk worden afgedwongen . Deze verplichte deelname dient daarom best door de CREG te worden vastgelegd in de gedragscode, bijvoorbeeld door in artikel 216 [226] of in artikel 218 [art. 226 §3] op te nemen dat de netgebruiker van een eenheid > 25 MW verplicht BSP wordt of een derde partij hiertoe aanduidt.</p>	<p>artikel 119 voegt de CREG “desgevallend” toe aan punt 2° om te benadrukken dat de toepassing van de punten a), b), c), e) en f) van art. 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL enkel in de type-overeenkomst voor de balanceringsdiensten worden opgenomen indien Elia dit, op gemotiveerde wijze, voorstelt. Elia zal de rechtvaardiging, waar ze in de reactie op de consultatie beknopt naar verwijst (het “kostendrukkend effect”), dan uitvoeriger dienen aan te brengen en te bespreken met de CREG en de stakeholders.</p> <p>De CREG past de formulering van artikel 219 dus aan als volgt: “Art. 219. De type-overeenkomst voor de respectieve balanceringsdienst bedoeld in artikel 3, bevat, onverminderd artikel 4, §§ 1 en 5, ten minste: [...] 2 ° desgevallend, de toepassing van artikel 18.7, a), b), c), e), f), van de Europese richtsnoeren EBGL;”</p> <p>Aangezien contractuele bepalingen pas kunnen worden afgedwongen bij ondertekening van het contract, had de CREG al in het ontworpen artikel 216 de verplichting opgenomen om een contract voor balanceringsdiensten aan te gaan voor installaties die onderhevig zijn “aan de verplichtingen voor het verstrekken van balanceringsdiensten als gevolg van eisen bepaald door de transmissienetbeheerder met toepassing van artikel 18.7, b) of c), van de Europese richtsnoeren EGBL in de type-overeenkomst bedoeld in artikel 219”. Artikel 216 wordt geherformuleerd als reactie</p>
--	--

	<p>op andere opmerkingen ontvangen tijdens de consultatie (zie hieronder), maar het resultaat is nog steeds dat voor installaties die onderhevig zijn aan verplichtingen voor het verstrekken van balanceringsdiensten als gevolg van eisen bepaald door de transmissienetbeheerder met toepassing van artikel 18.7, b) of c), van de Europese richtsnoeren EGBL in de type-overeenkomst, de transmissienetgebruiker verplicht wordt een aanbieder voor balanceringsdiensten aan te duiden. Dit leidt automatisch tot een contract met Elia en dus tot de afdwingbaarheid van de verplichting voor het verstrekken van balanceringsdiensten.</p>
<p>Febeliec</p>	<p>Reactie CREG</p>
<p>Febeliec begrijpt niet waarom de netgebruiker en niet de toepasselijke FSP (indien de netgebruiker niet zijn eigen FSP is) een contract voor balanceringsdiensten (of ondersteunende diensten in ruimere zin) voor specifieke installaties moet ondertekenen. Vooral wanneer netgebruikers een breed scala van verschillende FSP's zullen hebben die ondersteunende diensten, waaronder balanceringsdiensten, aanbieden, wordt dit een zeer complexe situatie die veel gemakkelijker kan worden opgelost door de FSP's, met goedkeuring door de netgebruiker, dergelijke contracten te laten ondertekenen. Aangezien verscheidene stimuleringsmaatregelen van de CREG en vele ontwikkelingen in ondersteunende diensten precies trachten te evolueren naar minder marktbelemmeringen voor deelname aan meerdere diensten met meerdere FSP's, zou een dergelijke voorwaarde hier tot op zekere hoogte deze inspanningen tenietdoen en een marktbelemmering dreigen te creëren</p>	<p>Febeliec duidt terecht op de verwarring die ontstaat omwille van de formulering van artikel 216 in het ontwerp van gedragscode. De bedoeling was immers niet om op te leggen dat de transmissienetgebruiker zelf aanbieder van balanceringsdiensten zou worden, maar om te verzekeren dat er een aanbieder van balanceringsdiensten wordt aangeduid in geval van verplichte deelname en bijgevolg een contract voor balanceringsdiensten met Elia wordt ondertekend.</p> <p>De CREG past bijgevolg de formulering van artikel 216 van de gedragscode aan als volgt: “Art. 216. § 1. Elke transmissienetgebruiker moet voor iedere met één of meerdere installaties die onderhevig is zijn aan verplichtingen voor het verstrekken van balanceringsdiensten als gevolg van eisen bepaald door de transmissienetbeheerder met toepassing van artikel 18.7, b) of c), van de Europese richtsnoeren EGBL in de type-overeenkomst bedoeld in artikel 219 of als gevolg van de overgangsbepaling in artikel 242, een aanbieder van balanceringsdiensten aanduiden in overeenstemming met artikel 218 is verplicht om een contract voor balanceringsdiensten overeenkomstig deze gedragscode te sluiten met de transmissienetbeheerder.”</p>

93. Artikel 217 behandelt, net zoals artikel 226, § 2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, de deelname aan balanceringsdiensten van installaties van publieke-distributienetgebruikers of CDS-gebruikers, geherformuleerd naar analogie met de bepalingen voor andere ondersteunende diensten.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 217 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Art. 217 [art. 226 §2]. “Desgevallend worden limieten of de modaliteiten ter bepaling van deze limieten in het contract voor balanceringsdiensten opgenomen aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor balancerings-diensten.”</p> <p>Reactie Elia: dit is niet correct. Dergelijke afspraken worden niet vastgesteld in de T&C BSP, wel tussen de betrokken netbeheerder en de FSP. Deze bepalingen wordt tevens herhaald voor andere ondersteunde diensten en voor de dienst voor congestiebeheer. Samen met artikel 209 moeten deze herzien worden. Dit artikel heeft geen toegevoegde waarde, aangezien de bepaling reeds in de Europese netcode SOGL is opgenomen. Wij vragen om dit artikel te schrappen of om het artikel aan te passen op basis van deze argumenten.</p>	<p>De CREG heeft een dergelijke bepaling toegevoegd in haar ontwerp van gedragscode voor alle ondersteunende diensten, naar het voorbeeld van een dergelijke bepaling in het koninklijk besluit van 22 april 2019 voor de aanbidding van hersteldiensten.</p> <p>Indien de relevante netbeheerder niet zou toestaan dat een installatie aangesloten op zijn net zou betrokken zijn in balanceringsdiensten aan Elia, dan kan het leveringspunt niet eens worden opgenomen in het contract. Indien de installatie wel kan worden aangeboden aan Elia, maar binnen een bepaalde limiet, dan dient dit te worden verduidelijkt in het contract om misverstanden te vermijden. De bepaling in de ontworpen gedragscode vereiste enkel dat de eventuele limieten die zijn opgelegd transparant in bijlage bij het contract worden opgenomen, zonder op te leggen hoe of door wie deze limieten worden bepaald.</p> <p>Uit gesprekken met Elia naar aanleiding van deze opmerking uit de openbare raadpleging is gebleken dat de betreffende limieten verschillende vormen kunnen aannemen en dat Elia verdere vragen heeft bij de mate van detaillering in de uitvoering van deze bepaling in de contracten alsook de opvolging ervan. In navolging hiervan wordt de formulering van deze bepaling in de gedragscode aangepast: de CREG acht het nog steeds nuttig om verduidelijking omtrent deze toestemming of oplegging van limieten door een andere netbeheerder op te nemen in de contracten, maar laat ruimte om per type-overeenkomst waarin dergelijke bepaling moet worden opgenomen nog te bespreken op welke manier Elia exact gevolg geeft aan dergelijke bepaling aangezien de uitvoering immers kan verschillen afhankelijk van de dienst en de relevante Europese richtsnoeren.</p> <p>De formulering wordt geharmoniseerd met deze van artikel 130, 221, 226 en 230.</p> <p>De CREG past dus artikel 217 aan als volgt: “Art. 217. De deelname van één of meerdere installaties van lokale transmissienetgebruikers, publieke distributienetgebruikers en CDS-</p>

	<p>gebruikers aan de balanceringsdiensten, overeenkomstig de type-overeenkomst voor balanceringsdiensten, is onderworpen aan de bepalingen van artikel 182 van de Europese richtsnoeren SOGL. De modaliteiten voor de kennisgeving aan de transmissienetbeheerder van de toestemming van de lokale transmissienetbeheerder, de publieke distributienetbeheerder of de CDS- beheerder op wiens net de betrokken installaties zijn aangesloten en/of de modaliteiten voor de kennisgeving van de door hem opgelegde limieten dienen te worden opgenomen in de type-overeenkomst voor balanceringsdiensten. Desgevallend worden limieten of de modaliteiten ter bepaling van deze limieten in het contract voor balanceringsdiensten opgenomen aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor balanceringsdiensten."</p>
--	---

94. De bepaling inzake de aanduiding van de aanbieder van balanceringsdiensten opgenomen in artikel 226, §3, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 wordt in de gedragscode anders geformuleerd en dit om in lijn te zijn met de bepaling voor andere ondersteunende diensten. Artikel 218 van de gedragscode bepaalt namelijk dat de netgebruiker de rol van aanbieder van balanceringsdiensten opneemt of daartoe een derde partij machtigt aan de hand van een verklaring opgenomen in bijlage bij het contract voor de respectieve balanceringsdienst. De verwijzing naar artikel 218 wordt ook opgenomen in de overgangsbepaling in artikel 242: de verplichting om energie aan te bieden voor balanceringsdiensten rust immers pas op de aanbieder van de balanceringsdiensten eenmaal hij hiertoe is aangesteld door de netgebruiker en het betreffende contract met de transmissienetbeheerder heeft ondertekend (wat een lichte, maar relevante herformulering inhoudt ten aanzien van artikel 226, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019).

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 218 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Artikel 218 [art. 226 §3]. In deze artikels beschrijft de CREG door wie de balanceringsdiensten worden verstrekt: de netgebruiker zelf, of een derde partij die hij daartoe mandateert.</p> <p>Reactie Elia: in elk geval wordt de dienst verstrekt door de BSP. De netgebruiker kan ervoor kiezen om zelf BSP te worden of om een derde partij hiervoor aan te duiden. Dit artikel dient hiertoe te herformuleerd worden.</p>	<p>Dit is een terechte opmerking van Elia. De CREG verbetert de formulering in artikel 218 als volgt: “Art. 218. Balanceringsdiensten worden verstrekt door een aanbieder van balanceringsdiensten die, hetzij door de netgebruiker zelf is, hetzij door een derde is die daartoe gemachtigd werd door de netgebruiker aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor balanceringsdiensten.”</p> <p>De CREG past overeenkomstig ook artikel 242 aan als volgt: “Art. 242. Tot de datum van inwerkingtreding van de eerstvolgende wijziging van de betrokken type-overeenkomst(en) voor balanceringsdiensten waarin al dan niet eisen worden bepaald met toepassing van artikel 18.7, b) of c), van de Europese richtsnoeren EBGL , is de transmissienetgebruiker verplicht om dient het beschikbare opwaartse of neerwaartse actieve vermogen te worden aangeboden door een aanbieder van balanceringsdiensten, aangesteld overeenkomstig art. 218, aan de transmissienetbeheerder onder de vorm van aanbiedingen van balanceringsenergie aan de transmissienetbeheerder voor: [...]”</p>

95. Zoals voor andere ondersteunende diensten bevat de gedragscode in artikel 219 bepalingen omtrent de minimale inhoud van de type-overeenkomst voor de respectieve balanceringsdienst. De lijst bevat inhoudelijke elementen, in punten 4° en 5°, die vandaag al in de type-overeenkomsten zijn opgenomen waaronder aspecten uit artikel 230, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019.

Artikel 219, 2°, voegt daaraan toe dat de transmissienetbeheerder de toepassing van punten a), b), c), e) en f) van artikel 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL dient op te nemen als onderdeel van de type-overeenkomst indien deze elementen deel uitmaken van het ontwerp van een balanceringsdienst. Punten b) en c) van artikel 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL betreffen “de eis dat BSP's de ongebruikte productiecapaciteit of andere balanceringshulpbronnen aanbieden via balanceringsenergiebiedingen”. Elia dient bijgevolg in het eerstvolgende voorstel voor wijziging van de type-overeenkomst voor de balanceringsdienst mFRR waarin vandaag de verplichting van artikel 226 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 wordt hernomen, te bepalen en te rechtvaardigen of ze al dan niet de verplichting tot het verstrekken van deze dienst wenst te handhaven en dit met toepassing van artikel 18.7, punten b) en c), van de Europese richtsnoeren EBGL. Bij inwerkingtreding van de wijziging van de betreffende type-overeenkomst, dooft de overgangsbepaling in artikel 242 uit. Of bepaalde installaties nog onderhevig zullen zijn aan een verplichting tot aanbieding van balanceringsdiensten aan de transmissienetbeheerder, zal moeten blijken uit de betrokken type-overeenkomst, niet langer uit de gedragscode. De reden voor deze wijziging is dat artikel 18.7 van de

Europese richtsnoeren EBGL deze beslissing om al dan niet een verplichting in te voeren overlaat aan het voorstel van de transmissienetbeheerder.

Artikel 219, 6°, verduidelijkt dat de type-overeenkomst moet oplist welke informatie de aanbieder van balanceringsdiensten moet bezorgen aan de transmissienetbeheerder zodat deze de correcte levering van de dienst kan opvolgen, de vergoeding kan berekenen en de nodige informatie heeft om de activatie van de dienst te vragen.

Artikel 219, 7°, verduidelijkt dat, indien de aanwending van reserveprocedures bedoeld in artikel 28 van de Europese richtsnoeren EBGL, een impact zou hebben op de voorwaarden omschreven in de type-overeenkomst overeenkomstig artikel 219, 1° tot 6°, deze impact dan ook duidelijk omschreven moet zijn in de type-overeenkomst.

96. Artikel 220 handelt, net zoals artikel 231 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, over de verplichting om indien nodig gebruik te maken van de secundaire markt voor balanceringscapaciteit. Enkel de verwijzing naar het betreffende artikel in de Europese richtsnoeren EBGL is toegevoegd ter verduidelijking.

4.3.4. Voorwaarden voor het verstrekken van blindvermogensdiensten

97. De hier bedoelde diensten werden in het koninklijk besluit van 22 april 2019 aangeduid onder de benaming “ondersteunende dienst voor regeling van het reactief vermogen en handhaving van de spanning”.

De CREG geeft er de voorkeur aan om voortaan het Europeesrechtelijk gedefinieerd begrip “blindvermogen” te hanteren en dus te spreken over “blindvermogensdiensten”.

Artikel 2, tweede lid, 28., van de Europese netcode RfG definieert het begrip „blindvermogen” als volgt: “blindvermogen” (ook „reactief vermogen” genoemd): de imaginaire component van het schijnbaar vermogen bij de grondfrequentie, doorgaans uitgedrukt in kilovar („kVAR”) of megavar („MVAR”). Gelet op artikel 2 van de gedragscode is deze Europeesrechtelijke definitie van toepassing op de gedragscode.

98. De CREG heeft de bepalingen inzake het verstrekken van blindvermogensdiensten uit artikel 234 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 herwerkt in hoofdstuk 8.3.1 van de gedragscode. In essentie blijven de principes dezelfde, nl. dat bepaalde categorieën installaties verplicht zijn om deel te nemen aan de blindvermogensdiensten en andere categorieën installaties vrijwillig daaraan kunnen deelnemen. Het ontworpen artikel 221, §§ 1 en 2, behandelt deze verplichte dan wel vrijwillige deelname aan blindvermogensdiensten.

99. De technische eisen omtrent de verplichte uitrusting met blindvermogenscapaciteit blijven in het technisch reglement. Voor de toepassing van de artikelen over blindvermogensdiensten in de gedragscode veronderstelt de CREG dat de technische vereisten opgenomen in het koninklijk besluit van 22 april 2019 van kracht blijven doch waar nodig verduidelijkt zullen worden. De toepassing van deze bepalingen geeft immers in de praktijk aanleiding tot een aantal interpretatieproblemen (zoals onduidelijkheid over de categorie waartoe een installatie behoort met bijgevolg onduidelijkheid over de vereisten voor blindvermogenscapaciteit die op de betreffende installatie van toepassing zijn alsook onduidelijkheid wegens verschillende terminologie in het technisch reglement en in de type-overeenkomst).

De aandachtspunten van de CREG betreffen de volgende aspecten:

- De artikelen 62 tot en met 68, 89, 93, 99, 104, 106, 107, 118, 119, 130, 131 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 met de vereisten voor technische bekwaamheden van installaties om reactief vermogen te regelen en een bijdrage te leveren tot spanningsbeheer.

- De verplichting tot het aantonen van de conformiteit van de installaties met de bovenvermelde bepalingen van het technisch reglement in het kader van de aansluiting op en toegang tot het transmissienet. Deze demonstratie van blindvermogenscapaciteit, in het koninklijk besluit van 22 april 2019 vastgelegd in artikel 85, §2, derde lid, wordt overgeheveld naar de gedragscode via artikel 15.
- De verplichting tot bevestiging van de concrete blindvermogenscapaciteit, zoals bepaald in de artikelen over structurele gegevensuitwisseling in de Europese richtsnoeren SOGL, in het aansluitingscontract, ongeacht of deze technische bekwaamheid verplicht dan wel vrijwillig is geïnstalleerd. Deze kennisgeving van de blindvermogenscapaciteit, in het koninklijk besluit van 22 april 2019 eveneens vastgelegd in artikel 85, §2, derde lid, wordt overgeheveld naar de gedragscode via artikel 15.

De CREG vertrouwt erop dat de technische vereisten in het technisch reglement worden verduidelijkt en zal dit ook in haar advies over de wijzigingen van het technisch reglement vermelden, aangezien deze als basis dienen voor de beschikbaarheid voor blindvermogensdiensten. Transmissienetgebruikers zijn verplicht om het beschikbaar blindvermogen op installaties uitgerust met blindvermogenscapaciteit (zoals bevestigd op basis van de bovenstaande stappen) aan te bieden aan de transmissienetbeheerder volgens de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten. Volgens artikel 29.6 van de Europese richtsnoeren SOGL is de transmissienetbeheerder immers *“bevoegd om alle beschikbare blindvermogenscapaciteit binnen zijn regelzone in te zetten met het oog op een effectief blindvermogensbeheer en handhaving van de spanningsbereiken [...]”*.

Verder verwacht de CREG dat de transmissienetbeheerder tijdens de aansluitingsprocedure van een nieuwe installatie en in het kader van het aansluitingscontract nagaat of de installatie voldoet aan deze eisen voor algemene toepassing/technische eisen. Elia moet derhalve verzekeren dat de installaties die willen aansluiten op het transmissienet en die daarop aangesloten willen blijven ten allen tijde voldoen aan de technische eisen vervat in het technisch reglement.

De bevoegdheid van de transmissienetbeheerder om alle beschikbare blindvermogenscapaciteit in te zetten voor spanningsbeheer met toepassing van artikel 29.6 van de Europese richtsnoeren SOGL bestaat echter ongeacht of de blindvermogenscapaciteit is geïnstalleerd omwille van verplichtingen met betrekking tot technische capaciteiten dan wel op vrijwillige basis. Een netgebruiker, die over een installatie beschikt die niet onderworpen is aan een verplichting tot het installeren van een blindvermogenscapaciteit, kan aan de transmissienetbeheerder aanbieden om de blindvermogenscapaciteit te installeren en bijgevolg in eerste instantie een vrijwillige deelname aan blindvermogensdiensten voorstellen. Eenmaal uitgerust met blindvermogenscapaciteit, is de installatie nadien vanaf de volgende contractuele periode weliswaar onderhevig aan de verplichting om de capaciteit ter beschikking te stellen van de transmissienetbeheerder. Deze zaken worden vastgelegd in artikel 221, §2, van de gedragscode. Dit artikel wordt, ingevolge opmerkingen ontvangen tijdens de openbare raadpleging over de ontwerpbeslissing (B)2409 (zie verder), uitgebreid naar het vrijwillig aanbieden van bijkomende blindvermogenscapaciteit op installaties die reeds een capaciteit hebben. Het concrete ontwerp voor vrijwillige deelname aan blindvermogensdiensten dient nog verder te worden uitgewerkt en maakt onderdeel uit van een studie die de CREG vraagt in de beslissing (B)658E/79 over de doelstellingen die Elia Transmission Belgium nv in 2023 moet behalen in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie ¹³.

100. Overige principes uit artikel 234 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 zijn overgenomen in de gedragscode:

¹³ Bekend gemaakt op www.creg.be, <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b658e/79>

- Artikel 221, §3, behandelt net zoals artikel 234, vierde lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 de deelname van installaties van publieke-distributienetgebruikers of van CDS-gebruikers aan de blindvermogensdiensten. De ontworpen gedragscode stelde bijkomend dat de eventuele limieten die zijn opgelegd door een publieke-distributienetbeheerder of CDS-beheerder in bijlage van het contract dienen te worden gespecificeerd.
- Artikel 222, §1, bepaalt net zoals artikel 234, vijfde lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 welke partij blindvermogensdiensten aanbiedt. Artikel 222, §2, bepaalt bijkomend dat de netgebruiker de toegangshouder terdege moet informeren over de mogelijke impact van blindvermogensdiensten op de toegangstarieven.
- Artikel 223 lijst, net zoals artikel 234, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, op welke elementen ten minste in de type-overeenkomst dienen te worden opgenomen. Deze lijst is uitgebreid, maar bevat geen elementen die vandaag nog niet zijn opgenomen in de type-overeenkomst voor de aanbieder van blindvermogensdiensten (ook gekend als "T&C VSP").

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij artikel 221.

Artikel 221 van de gedragscode	
BSTOR	Reactie CREG
<p>Momenteel bepaalt artikel 234, lid 2 van het Federaal Technisch Reglement dat "[...] elke transmissienetgebruiker van wie de elektrische uitrusting, waarvan hij eigenaar of beheerder is, onderworpen is aan de technische vereisten wat betreft haar geschiktheid voor de regeling van het reactief vermogen en de handhaving van de spanning overeenkomstig de artikelen 62 tot 68 alsook de artikelen [...] 93, 99, [...] verplicht is om op verzoek [van ELIA] deel te nemen aan de dienst van regeling van het reactief vermogen en van handhaving van de spanning binnen de technische grenzen van deze installaties".</p> <p>We begrijpen dat in de toekomst dezelfde logica zou gelden, i.e. een verplichting die niet expliciet is, maar in handen van Elia ligt.</p> <p>In de praktijk komt dit vandaag tot uiting in een "uitnodiging" vanwege Elia om deel te nemen aan de jaarlijkse aanbestedingen, gevolgd door een evaluatie van de offertes door de CREG en, tot slot, de eventuele vaststelling bij koninklijk besluit van een prijs en een volume voor offertes die kennelijk onredelijk worden geacht.</p> <p>We zijn van mening dat dit proces in vele opzichten inefficiënt is en dat het veel voordeliger zou zijn om de verplichting (of vrijstelling) van deelname aan deze ondersteunende dienst nader te regelen als onderdeel van het aansluitings- en/of toegangscontract:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om deel te nemen aan de reservediensten zijn er investeringen nodig (wat betreft communicatie-instrumenten en - 	<p>De CREG gaat akkoord met de interpretatie dat de aanbieder van blindvermogensdiensten ook in de toekomst blijft berusten op een verplichting indien Elia er beroep op doet, maar wijst BSTOR wel op een verandering in welke installaties onderhevig zijn aan de eventuele verplichting. De gedragscode maakt de verplichting, net zoals artikel 29 van de Europese richtsnoeren SOGL, van toepassing op installaties die uitgerust zijn met blindvermogenscapaciteit daar waar de bepaling in het koninklijk besluit van 22 april 2019 de verplichting voorzag op basis van de technische vereisten volgens het technisch reglement of de Europese netcodes. Indien installaties conform aan de Europese netcodes of het technisch reglement worden uitgerust met blindvermogenscapaciteit, zal de impact voor de netgebruikers en/of aanbieders van blindvermogensdiensten beperkt blijven.</p> <p>De CREG noteert het standpunt van BSTOR over de huidige aankoopprocedure, maar wijst erop dat deze niet volgt uit het koninklijk besluit van 22 april 2019 noch uit de gedragscode, maar uit de elektriciteitswet.</p> <p>Zoals toegelicht in paragraaf 99 van deze beslissing, verwijst de CREG eveneens naar de formalisering van de uitrusting met blindvermogenscapaciteit in het aansluitingscontract, wat dan als duidelijke basis dient om de verplichting voor deelname aan de</p>

<p>procedures, en programmering van regelaar) die weliswaar niet gelijk zijn aan nul maar meestal te verwaarlozen zijn in vergelijking met de totale investering in een batterijpark. Het is voor een ontwikkelaar dus belangrijk zo vroeg mogelijk te weten of Elia al dan niet bereid is hem te vragen de dienst te verlenen, zodat hij enerzijds de technische eisen die aan deze verplichting verbonden zijn in het ontwerp van de installatie en anderzijds de kosten en vergoedingsvoorwaarden die aan deze verplichting verbonden zijn in zijn bedrijfsmodel kan integreren. Het is immers veel eenvoudiger om deze eisen tijdens de ontwikkelingsfase van het project en dus de fase van ontwerp van de installatie te integreren dan de installatie achteraf te moeten wijzigen (wat altijd duurder en moeilijker uitvoerbaar zal zijn).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van de kenmerken van de aansluiting en/of de installatie om de dienst te leveren, en de bijbehorende marginale kosten (zowel op lange als op korte termijn), kan het feit de levering van de dienst op te leggen technisch en economisch niet zinvol zijn. • Door de toepassing van deze verplichting en de onderliggende voorwaarden in het kader van de ondertekening van het aansluitings- en/of toegangscontract te verduidelijken, kan worden vermeden dat deze discussies elk jaar opnieuw moeten worden gevoerd, wat zowel voor de netgebruiker, Elia als de CREG belastend is in een context waarin aan de gebruiker ex post de verplichting wordt opgelegd om een dienst te leveren waarmee hij aanvankelijk geen rekening had gehouden. 	<p>dienst te doen gelden. De transmissienetgebruiker is zich bijgevolg vanaf de procedure voor aansluiting bewust van de verplichting tot deelname aan de dienst. Bovendien, wanneer de technische eisen bepaald in het technisch reglement de uitrusting met blindvermogenscapaciteit opleggen, dient de conformiteit met deze eisen te worden aangetoond als voorwaarde voor aansluiting.</p>
<p>Elia</p>	<p>Reactie CREG</p>
<p>Artikel 221 §1. Dit artikel bepaalt dat elke transmissienetgebruiker met één of meerdere installaties uitgerust met blindvermogenscapaciteit verplicht is om het beschikbaar opwaartse of neerwaartse blindvermogen op deze installatie(s) als blindvermogensdienst aan te bieden aan de transmissienetbeheerder.</p> <p>Reactie Elia: Zoals terecht aangehaald in haar ontwerpbeslissing zijn de technische eisen uit het Federaal Technisch Reglement van toepassing voor het bepalen van de blindvermogenscapaciteit. Echter heeft de CREG ook beslist om de gebruikte terminologie aan te passen naar blindvermogenscapaciteit, wat</p>	<p>Zoals aangehaald in paragraaf 99 van deze beslissing, observeert de CREG reeds vandaag problemen met de interpretatie van de betreffende artikelen in het koninklijk besluit van 22 april 2019. Een exacte verwijzing in de gedragscode naar deze artikelen van het technisch reglement biedt volgens de CREG bijgevolg niet de nodige verduidelijking, althans niet met de huidige formulering in het koninklijk besluit van 22 april 2019. Vandaar dat de CREG vragende partij is om de formuleringen in het technisch reglement aan te passen. Bovendien is het ook aan Elia om in de fase van aansluiting duidelijkheid te verschaffen aan de transmissienetgebruikers over de op hun</p>

<p>vooral nog niet het geval is in het FTR. Voor de duidelijkheid en de leesbaarheid lijkt het dan ook noodzakelijk om de lezer van de gedragscode naar de exacte artikels van het FTR te verwijzen zodat een continuïteit verzekerd kan worden tussen de verplichting op het vlak van deelname aan de dienst (vastgelegd in de gedragscode) en de verplichting op het vlak van capaciteit (vastgelegd in het FTR).</p> <p>Elia merkt daarnaast op dat het hoofdstuk 8.3.1 van de gedragscode geen bepalingen bevat omtrent de gevolgen voor het niet naleven van de verplichte aanbidding van blindvermogenscapaciteit. Hoe plant de CREG dit aan te pakken? Dit kan niet opgenomen worden in de T&C VSP gezien in dit specifiek geval geen contract werd ondertekend.</p>	<p>installatie(s) toepasselijke technische eisen voor de uitrusting van blindvermogenscapaciteit en de nodige conformiteit met deze eisen te bevestigen.</p> <p>Elia merkt terecht op dat, net zoals vandaag in het koninklijk besluit van 22 april 2019, er geen gevolgen zijn opgenomen voor de niet-naleving van de verplichting tot aanbidding indien Elia hier beroep op doet. De CREG acht echter het risico op niet-naleving van de verplichting klein indien de conformiteit van de installaties tijdens de aansluitingsprocedure wordt gecontroleerd en bevestigd. Deze opmerking van Elia is interessant maar vergt verdere analyse in samenwerking met Elia en de stakeholders. De CREG zal Elia vragen om dit te agenderen binnen de Users' Group van Elia met het oog op de behandeling van deze opmerking voor een volgende versie van de gedragscode.</p>
<p>Artikel 221 §2. In deze paragraaf wordt bepaald dat een vrijwillige deelname aan de blindvermogensdienst automatisch leidt tot een verplichte deelname aan de dienst in de daaropvolgende contractuele periode.</p> <p>Reactie Elia: Elia begrijpt dat deze verplichting voortvloeit uit het principe dat een eenheid eenmaal uitgerust met blindvermogenscapaciteit de dienst kan en moet leveren. Toch willen Elia de CREG erop wijzen dat de verplichte deelname, eenmaal een vrijwillige deelname heeft plaatsgevonden, een rem kan zijn voor de vrijwillige deelname.</p>	<p>De CREG begrijpt dat de verplichte terbeschikkingstelling in geval van installatie van blindvermogenscapaciteit na vrijwillige deelname aan de blindvermogensdiensten als een drempel kan worden geïnterpreteerd, maar aangezien dit het logische gevolg is van §1 in artikel 221 verkiest de CREG om dit expliciet te voorzien in de gedragscode om de marktpartijen hierop aandachtig te maken.</p> <p>De CREG is bovendien niet overtuigd dat het per definitie een drempel vormt: dit hangt immers af van de voorwaarden voor de vrijwillige levering van de blindvermogensdiensten en het impliceert op zich geen verplichting om in de toekomst de vrijwillig geïnstalleerde uitrusting met blindvermogenscapaciteit te behouden.</p> <p>De CREG wil vermijden dat de eenmalige investeringskosten voor de installatie van nieuwe blindvermogenscapaciteit zouden worden doorgerekend aan de consument en dat deze blindvermogenscapaciteit nadien niet langer zou worden benut.</p>
<p>Daarnaast stelt Elia vast dat de CREG voorstelt om op vrijwillige basis een bijkomende installatie met blindvermogenscapaciteit uit te rusten. Elia stelt zich de vraag of het niet eerder gaat om het uitrusten van een installatie met bijkomende blindvermogenscapaciteit.</p>	<p>Elia wijst er terecht op dat eveneens een installatie die reeds is uitgerust met blindvermogenscapaciteit (volgens technisch eisen) de capaciteit vrijwillig kan verhogen. De CREG erkent dat dit een tweede geval is dat onder artikel 221, §2, vrijwillig capaciteit kan aanbieden voor bijkomende</p>

	<p>blindvermogensdiensten aan Elia en past bijgevolg de tekst aan in de gedragscode: “§ 2. Elke transmissienetgebruiker kan op vrijwillige basis aan de transmissienetbeheerder aanbieden om een bijkomende installatie uit te rusten met blindvermogenscapaciteit voor de levering van blindvermogensdiensten of om de bestaande blindvermogenscapaciteit op een installatie uit te breiden. Eenmaal uitgerust met nieuwe of bijkomende blindvermogenscapaciteit, valt deze installatie vanaf de daaropvolgende contractuele periode weliswaar onder de toepassing van paragraaf 1.”</p>
<p>Artikel 221 §3. De CREG stelt vast dat indien de DSO of CDSO beperkingen oplegt voor de deelname van een achterliggende netgebruiker aan de MVAR dienst, deze limieten in de type-overeenkomst VSP worden beschreven .</p> <p>Reactie Elia: Dit is niet voorzien in de T&C VSP. Zoals hierboven ook aangeduid worden dergelijke bepalingen niet de T&C VSP opgenomen. Ten eerste kan het zijn dat de deelname van een achterliggende netgebruiker volledig wordt beperkt, dan worden er geen T&C VSP afgesloten. Ten tweede, de DSO/CDSO is zelf de VSP: de T&C VSP die tussen Elia en de VSP (dus de DSO/CDSO) worden ondertekend, zullen de facto rekening houden met deze beperkingen zonder dat hiervoor een bijkomende bijlage moet worden voorzien. Deze opmerking geldt tevens voor andere ondersteunde diensten en voor de dienst voor congestiebeheer. Voor de MVAR dienst wordt echter een actieve rol voor de CDSO/DSO voorzien, de bepalingen omtrent deze rol kunnen dan weer wel onderdeel uitmaken van de type-overeenkomst.</p>	<p>Artikel 234, vierde lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 bevatte een gelijkaardige bepaling voor blindvermogensdiensten, namelijk [eigen nadruk in cursief]: <i>“De modaliteiten die de deelname van publieke-distributienetgebruikers en CDS-gebruikers mogelijk maken, alsook de eventueel noodzakelijke coördinatie met de beheerder van het publieke distributienet of met de betrokken CDS-beheerder op wiens net ze aangesloten zijn, overeenkomstig artikel 29.9 van de Europese richtsnoeren SOGL, staan eveneens beschreven in de typeovereenkomst(en) bedoeld in artikel 4, § 1, 5° [*]. De deelname van deze netgebruikers aan deze dienst is in elk geval onderworpen aan de voorafgaande toestemming van hun publieke-distributienetbeheerder of CDS-beheerder en/of aan de naleving van eventuele technische of operationele beperkingen voor de levering van de dienst opgelegd door deze publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder. De betreffende publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder kan, mits gepaste motivering, limieten opleggen of deelname weigeren teneinde de veiligheid van zijn net te waarborgen.”</i> met [*] = “5° de overeenkomst(en) voor het aanbieden van ondersteunende diensten andere dan de balanceringsdiensten bedoeld in boek 1 van deel 6;”</p> <p>De CREG heeft in haar ontworpen gedragscode een dergelijke bepaling toegevoegd voor alle ondersteunende diensten, maar voor de formulering heeft ze zich gebaseerd op een gelijkaardige bepaling in het koninklijk besluit van 22 april 2019 voor de aanbidding van hersteldiensten. De CREG heeft de opsplitsing</p>

	<p>gemaakt tussen de bepalingen die relevant ogen voor opname in de type-overeenkomst voor de betreffende ondersteunende dienst (zoals individuele limieten) en de bepalingen over coördinatie tussen de transmissienetbeheerder en de betrokken publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder die de CREG onder artikel 209 van de gedragscode heeft geplaatst voor opname in de type-samenwerkingsovereenkomst of de type-aansluitingsovereenkomst.</p> <p>Indien de relevante netbeheerder niet zou toestaan dat een installatie aangesloten op zijn net zou betrokken zijn in blindvermogensdiensten aan Elia, dan kan het leveringspunt niet eens worden opgenomen in het contract. Indien de installatie wel kan worden aangeboden aan Elia, maar binnen een bepaalde limiet, dan dient dit te worden verduidelijkt in het contract om misverstanden te vermijden. Indien effectief de publieke distributienetbeheerder of de CDS-beheerder de rol van aanbieder van blindvermogensdiensten zou opnemen, dan zal de type-overeenkomst per definitie ook voldoen aan de vereiste dat de limieten gesteld door de relevante netbeheerder transparant in het contract worden weergegeven. De CREG wijst Elia niettemin op haar vraag in paragraaf 13 van beslissing (B)2080¹⁴ om na te gaan of de publieke-distributienetgebruiker of CDS-gebruiker niet zelf als VSP kan deelnemen aan de dienst (of een derde partij die geen netbeheerder is, als VSP aanduidt) waarbij dan de publieke-distributienetbeheerder resp. CDS-beheerder veeleer een coördinerende rol zou innemen.</p> <p>De bepaling in de ontworpen gedragscode vereiste enkel dat de eventuele limieten die zijn opgelegd transparant in bijlage bij het contract zouden worden opgenomen, zonder op te leggen hoe of door wie deze limieten worden bepaald.</p> <p>Uit gesprekken met Elia naar aanleiding van deze opmerking uit de openbare raadpleging is gebleken dat de betreffende limieten verschillende vormen kunnen aannemen en dat Elia verdere vragen heeft bij de mate van detaillering in de uitvoering van deze bepaling in</p>
--	---

¹⁴ Bekend gemaakt op www.creg.be, <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2080>;

de contracten alsook de opvolging ervan. In navolging hiervan wordt de formulering van deze bepaling in de gedragscode aangepast: de CREG acht het nog steeds nuttig om verduidelijking omtrent deze toestemming of oplegging van limieten door een andere netbeheerder op te nemen in de contracten, maar laat ruimte om per type-overeenkomst waarin dergelijke bepaling moet worden opgenomen nog te bespreken op welke manier Elia exact gevolg geeft aan dergelijke bepaling aangezien de uitvoering immers kan verschillen afhankelijk van de dienst en de relevante Europese richtsnoeren.

De formulering wordt geharmoniseerd met deze van artikel 130, 217, 226 en 230.

De CREG past dus artikel 221, §3, aan als volgt:
“Art. 221. §3. De deelname van één of meerdere installaties van lokale transmissienetgebruikers, publieke distributienetgebruikers of CDS-gebruikers aan de blindvermogensdienst, overeenkomstig de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten, is onderworpen aan de voorafgaande toestemming van hun lokale transmissienetbeheerder, publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder en aan de naleving van eventuele technische of operationele beperkingen voor de levering van de dienst opgelegd door deze lokale transmissienetbeheerder, publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder. De betrokken lokale transmissienetbeheerder, publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder kan, mits gepaste motivering, enkel limieten opleggen of deelname weigeren teneinde de veiligheid van zijn net te waarborgen. **De modaliteiten voor de kennisgeving aan de transmissienetbeheerder van de toestemming van de lokale transmissienetbeheerder, de publieke distributienetbeheerder of de CDS-beheerder op wiens net de betrokken installaties zijn aangesloten en/of de modaliteiten voor de kennisgeving van de door hem opgelegde limieten dienen te worden opgenomen in de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten.** ~~Desgevallend worden deze limieten of de modaliteiten ter bepaling van deze limieten in het contract voor blindvermogensdiensten opgenomen aan de~~

	hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten.”
--	---

Artikel 222 van de gedragscode	
Febeliec	Reactie CREG
<p>[Zie de reactie van Febeliec bij artikel 216 in paragraaf 92 van deze beslissing]:</p> <p>Febeliec begrijpt niet waarom de netgebruiker en niet de toepasselijke FSP (indien de netgebruiker niet zijn eigen FSP is) een contract voor balanceringsdiensten (of ondersteunende diensten in ruimere zin) voor specifieke installaties moet ondertekenen. Vooral wanneer netgebruikers een breed scala van verschillende FSP's zullen hebben die ondersteunende diensten, waaronder balanceringsdiensten, aanbieden, wordt dit een zeer complexe situatie die veel gemakkelijker kan worden opgelost door de FSP's, met goedkeuring door de netgebruiker, dergelijke contracten te laten ondertekenen. Aangezien verscheidene stimuleringsmaatregelen van de CREG en vele ontwikkelingen in ondersteunende diensten precies trachten te evolueren naar minder marktbelemmeringen voor deelname aan meerdere diensten met meerdere FSP's, zou een dergelijke voorwaarde hier tot op zekere hoogte deze inspanningen tenietdoen en een marktbelemmering dreigen te creëren.</p>	<p>De consultatiereactie van Febeliec in gedachte bij artikel 216 van de gedragscode over wie de rol van aanbieder van balanceringsdiensten of, breder, ondersteunende diensten opneemt, heeft de CREG ook de formulering van artikel 222, §1, van de gedragscode verbeterd:</p> <p>“Art. 222. § 1. Blindvermogensdiensten worden verstrekt door een aanbieder van blindvermogensdiensten die hetzij de netgebruiker zelf is, hetzij door een derde is die daartoe gemachtigd werd door de netgebruiker aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten.”</p>

101. Artikel 224 bevat een nieuwe verplichting voor de transmissienetbeheerder om transparante regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer te publiceren. Deze regels dienen duidelijk te stellen hoe de transmissienetbeheerder toeziet op de beschikbaarheid van de reactieve vermogensreserve en remediërende maatregelen gebruikt voor spanningsregeling. Een eerste aanzet voor dit document wordt reeds geleverd door Elia in uitvoering van de vraag van de CREG hieromtrent in haar beslissingen (B)2080, (B)2228 en (B)2376 bekend gemaakt op haar website¹⁵.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikel 224 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Art. 224 §3. De CREG stelt dat Elia de regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer binnen de 12 maanden ter goedkeuring aan de CREG dient voor te leggen. De CREG legt ook een verplichting tot rapportering op. De CREG vraagt ook een</p>	<p>De CREG erkent dat de timing van publicatie van een nieuwe en door de CREG goedgekeurde versie van de nadere regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer bedoeld in artikel 224, §2, ondergeschikt is aan de verwezenlijking van andere projecten (zoals</p>

¹⁵ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2080>;
<https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2376>;

<https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2228>,

<p>integrale publicatie van de regels op de website van Elia.</p> <p>Reactie Elia: Elia stelt zich de vraag waarom ook hier geen uitzondering op het vooropgestelde termijn wordt voorzien en hoe dit samen te lezen moet worden met artikel 240 [372]. Het valt niet uit te sluiten dat om praktische redenen die termijn niet redelijk is of herzien moet worden in parallel met de planning van andere gereguleerde documenten of wijzigingen van het wettelijk kader.</p> <p>Voor wat betreft de verplichting tot rapportering wil Elia erop aandringen dat de modaliteiten ervan in overleg met Elia moeten vastgelegd worden zodat de werklust, zowel bij de CREG als bij Elia, de toegevoegde waarde ervan niet overstijgt.</p> <p>Voor wat betreft de publicatie, wil Elia erop aandringen dat het enkel om de niet-vertrouwelijke versie gaat, voor zover vertrouwelijke elementen geïdentificeerd werden. Dit is trouwens ook waar voor alle andere publicaties. Elia vraagt aan de CREG om het woord 'integraal' te schrappen</p>	<p>PICASSO, MARI en ICAROS) en studies (zoals deze ter verbetering van de blindvermogensdiensten in het kader van de stimulansen voor 2023). Gezien de bezorgdheden uitgedrukt door Elia en de marktpartijen over de planning en de huidige uitdagingen waarmee de sector wordt geconfronteerd, aanvaardt de CREG dat deze regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer geen goedkeuring door de CREG vergen. Zij dienen echter wel beschikbaar te zijn op de website van Elia en onderling en te gepasten tijde kan worden gesproken over de verdere evolutie van dit document. Uiteraard dienen de concrete modaliteiten over de verslagen waarvan sprake in artikel 224, §2, van de gedragscode nog het voorwerp van overleg tussen Elia en de CREG uit te maken en betreft de publicatie door Elia enkel een versie met weglating van eventuele vertrouwelijke informatie.</p> <p>De CREG wijzigt dus artikel 224, §3 als volgt: “Art. 224 § 3. De transmissienetbeheerder publiceert legt, na publieke raadpleging georganiseerd op zijn website, een voorstel van de nadere regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer bedoeld in paragraaf 2 ter goedkeuring voor aan de CREG. Deze regels worden na de goedkeuring door de CREG integraal gepubliceerd op zijn zijnde website van de transmissienetbeheerder. De transmissienetbeheerder legt deze regels de eerste maal ter goedkeuring voor aan de CREG ten laatste twaalf maanden volgend op de inwerkingtreding van deze gedragscode.”</p>
<p>Febeliec</p>	<p>Reactie CREG</p>
<p>Art 222 §3: Febeliec vraagt zich af of de termijn van maximaal 12 maanden na de inwerkingtreding van deze gedragscode niet wat te ambitieus is, gelet op alle andere lopende ontwikkelingen. Febeliec dringt erop aan dat de termijnen redelijk worden gehouden zodat de marktpartijen voldoende tijd hebben om eventuele wijzigingen te valideren, zodat er geen significante negatieve gevolgen voor de marktwerking ontstaan die de veiligheid van het systeem in gevaar kunnen brengen of de kosten van het systeem aanzienlijk kunnen verhogen</p>	<p>De CREG veronderstelt dat Febeliec deze opmerking geeft bij artikel 224, §3, en verwijst Febeliec naar de bovenstaande reactie van de CREG bij een gelijkaardige opmerking van Elia.</p>
<p>Febeg</p>	<p>Reactie CREG</p>

<p>De derde paragraaf van artikel 224 is volgens Febeg achterhaald en juridisch verwarrend. Deze bepaalt dat wijzigingen in de T&C voor de diensten van "spanningsregeling en het blindvermogensbeheer" door Elia ten minste binnen 12 maanden na de invoering van de Gedragscode aan de CREG moeten worden voorgesteld. Febeg merkt hier 2 zaken bij op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ten eerste heeft hoofdstuk 8.3.2. als titel "Blindvermogensdiensten". "Spanningsregeling" toevoegen aan de tekst hieronder of in zijn geheel in het specifieke hoofdstuk 8.3.2. (en in zijn geheel in het hoofdstuk) is daarom verwarrend. - Ten tweede lijkt deze paragraaf achterhaald aangezien de noodzaak om de algemene voorwaarden in overeenstemming te brengen met de gedragscode reeds wordt vermeld in artikel 240 "Overgangsbepalingen". 	<p>De CREG begrijpt dat Febeg veronderstelt dat artikel 224, §3, handelt over de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten die reeds wordt bepaald in artikel 223 en waarvoor inderdaad de overgangsbepaling in artikel 240 van toepassing is.</p> <p>Artikel 224 handelt echter over een ander document, namelijk de nadere regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer (oftewel "Note on the Voltage and Reactive Power Management"), waarvan Elia de eerste versie op haar website heeft gepubliceerd in mei 2022 en die beschikbaar is via de volgende link: https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/electricity-market-and-system---document-library/voltage-services---vsp-and-reactive-power-management/2022/20220518_note-on-the-voltage-and-reactive-power-management---2022_en.pdf</p>
---	--

4.3.5. Voorwaarden voor het verstrekken van hersteldiensten

102. De bepalingen inzake het verstrekken van hersteldiensten waren opgenomen in artikel 236 van het koninklijk besluit van 22 april 2019.

103. De bepalingen in de artikelen 235 en 237 zullen in het technisch reglement behouden blijven aangezien deze de inhoud van het herstelplan betreffen (goedgekeurd door de minister) en niet de uitwerking van de betreffende ondersteunende dienst.

104. Artikel 225 van de gedragscode benadrukt dat de transmissienetbeheerder de nodige hersteldiensten verwerft in overeenstemming met dit herstelplan. De gedragscode voegt toe dat, indien de wijziging van het herstelplan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor hersteldiensten bedoeld in artikel 3 nodig is, de transmissienetbeheerder een voorstel daartoe ter goedkeuring aan de CREG voorlegt.

Logischerwijze moet het herstelplan bepalen wanneer een hersteldienst beschikbaar moet zijn om het systeem te kunnen herstellen. Het is niet aan de CREG, maar derhalve aan de minister, bij de goedkeuring van het herstelplan, om te oordelen wanneer deze diensten beschikbaar moeten zijn.

Het is belangrijk dat het contractuele kader dat nodig is om nieuwe hersteldiensten aan te bieden, tijdig tot stand komt.

Om die reden wordt voorzien dat indien de wijziging van het plan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor hersteldiensten nodig is, Elia een voorstel daartoe tijdig ter goedkeuring aan de CREG moet voorleggen. Op die manier is het transparant van bij het begin wat de verplichtingen zijn voor Elia inzake timing van het scheppen van het correcte contractuele kader.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij dit artikel.

Artikelen 225 en 229 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Artikels 225 en 229 stellen dat bij een wijziging van het herstelplan en/of het systeembeschermingsplan, desgevallend, de respectievelijke type-overeenkomsten binnen een termijn van 3 maanden na goedkeuring van het desbetreffende plan ter goedkeuring bij de CREG moet ingediend worden.</p> <p>Reactie Elia: Zoals de CREG tevens aangeeft is het aan de minister om te bepalen wanneer deze plannen in werking treden. Het lijkt dan ook voorbarig te stellen dat een maximumtermijn van drie maanden voor het indienen van de te wijzigen type-overeenkomsten de standaard moet zijn. Elia zal uiteraard ijveren voor het respecteren van de voorziene inwerkingtredingsdatum maar vraagt aan de CREG om deze bepalingen te verwijderen.</p>	<p>De CREG begrijpt het standpunt van Elia dat een concrete maximumtermijn niet voor alle gevallen nodig zal zijn en de kalender voor de opstelling of wijziging van een type-overeenkomst bijgevolg best kan worden bepaald indien het geval zich voortdoet. Elia is echter wel verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat goedkeuringsaanvragen voor te wijzigen type-overeenkomsten ingevolge een wijziging van het herstelplan of het systeembeschermingsplan tijdig worden ingediend bij de CREG. Elia dient ervoor te zorgen dat de CREG voldoende tijd heeft om een beslissing te nemen, rekening houdend met de termijnen bepaald in de Europese netcode E&R, en dat de kalender voorzien in het herstelplan of het systeembeschermingsplan niet in het gedrang komt.</p> <p>De CREG past daarom de artikelen aan als volgt: “Art. 225. De transmissienetbeheerder verwerft de benodigde hersteldiensten in overeenstemming met het herstelplan. Indien de wijziging van het herstelplan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor hersteldiensten bedoeld in artikel 3 nodig is, legt de transmissienetbeheerder tijdig een voorstel daartoe ter goedkeuring aan de CREG voor teneinde de kalender voor toepassing van de hersteldiensten voorzien in het herstelplan alsmede de beslissingstermijn voor de CREG bedoeld in artikel 4.3 van de Europese netcode E&R te respecteren binnen een termijn van drie maanden na goedkeuring van het betreffende herstelplan door de minister.”</p> <p>“Art. 229. De transmissienetbeheerder verwerft de benodigde beschermingsdiensten in overeenstemming met het systeembeschermingsplan. Indien de wijziging van het systeembeschermingsplan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor beschermingsdiensten bedoeld in artikel 3 nodig is, legt de transmissienetbeheerder tijdig een voorstel daartoe ter goedkeuring aan de CREG voor teneinde de kalender voor</p>

	<p>toepassing van de beschermingsdiensten voorzien in het systeembeschermingsplan alsmede de beslissingstermijn voor de CREG bedoeld in artikel 4.3 van de Europese netcode E&R te respecteren binnen een termijn van drie maanden na goedkeuring van het betreffende herstelplan door de minister.</p>
--	--

105. De volgende principes uit artikel 236 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 worden overgenomen in de gedragscode:

- Artikel 226, §1, bepaalt net zoals artikel 236, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 dat transmissienetgebruikers op vrijwillige basis hersteldiensten kunnen aanbieden. De transmissienetbeheerder kan echter wel zijn recht uitoefenen volgend uit artikel 15.5, a), ii) van de Europese netcode RfG om aan eigenaars van elektriciteitsproductie-eenheden te verzoeken een prijsofferte in te dienen voor de levering van black-start diensten.
- Artikel 226, §2, behandelt net zoals artikel 236, §1, tweede tot vierde lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 de deelname van installaties van lokale transmissienetgebruikers, publieke-distributienetgebruikers of van CDS-gebruikers aan de hersteldiensten, inclusief de opname van eventuele limieten die zijn opgelegd door een lokale transmissienetbeheerder, publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder in bijlage van het contract.
- Artikel 227, §1, bepaalt net zoals artikel 236, §2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 welke partij hersteldiensten aanbiedt.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerking ontvangen bij de artikelen 226 en 227, §1.

Artikel 226, §2, en artikel 230, §1, van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>De CREG stelt vast dat indien de DSO of CDSO beperkingen oplegt voor de deelname van een achterliggende netgebruiker aan een hersteldienst / beschermingsdienst, deze limieten in de desbetreffende type-overeenkomst worden beschreven.</p> <p>Reactie Elia: Dit is niet voorzien in de T & C RSP. Een gelijkaardige situatie zou zich voordoen voor beschermingsdiensten. Zoals voor andere ondersteunende diensten wordt dit bepaald in andere contractuele relaties, zoals de FSP-DSO overeenkomst. Voor deze dienst wordt echter een actieve rol voor de CDSO/DSO voorzien, de bepalingen omtrent deze rol kunnen dan weer wel onderdeel uitmaken van de type-overeenkomst.</p>	<p>De CREG heeft in haar ontwerp van gedragscode een dergelijke bepaling toegevoegd voor alle ondersteunende diensten, naar voorbeeld van een dergelijke bepaling in het koninklijk besluit van 22 april 2019 voor de aanbidding van hersteldiensten.</p> <p>Artikel 236 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 bepaalt immers het volgende: “De deelname van publieke-distributienetgebruikers en CDS gebruikers aan deze dienst(en) is ook onderworpen aan de voorafgaande toestemming van hun publieke-distributienetbeheerder of CDS-beheerder en/of aan de naleving van technische of operationele beperkingen voor de levering van de dienst(en) opgelegd door deze publieke-distributienetbeheerder of CDS-beheerder. De betreffende netbeheerder kan, mits gepaste motivering, enkel limieten opleggen of deelname weigeren teneinde de veiligheid van</p>

zijn net te waarborgen. Die beperkingen staan ook beschreven in de modaliteiten en voorwaarden van toepassing op de aanbieders van hersteldiensten.”

Bijgevolg had Elia de opname van deze limieten al moeten voorzien in de type-overeenkomst voor hersteldiensten voor zover deelname van netgebruikers op de publieke distributienetten en CDS-netten al mogelijk was.

De bepaling in de ontworpen gedragscode vereiste enkel dat de eventuele limieten die zijn opgelegd transparant in bijlage bij het contract worden opgenomen, zonder op te leggen hoe of door wie deze limieten worden bepaald. Vooral in het kader van hersteldiensten lijkt dit pertinent. De hersteldiensten dienen nog de betrokkenheid van installaties aangesloten op andere netten dan deze van Elia aan te trekken, maar de CREG veronderstelt dat daar eventuele limieten opgelegd door relevante netbeheerders een impact hebben op de naleving van nodige voorwaarden om diensten aan te bieden en dat net op momenten van herstel de kennis over eventuele limieten noodzakelijk is.

De rol van de relevante CDSO/DSO in het kader van hersteldiensten (respectievelijk beschermingsdiensten) dient verder besproken te worden alvorens te bepalen wat hieromtrent wordt opgenomen in de type-overeenkomsten of contracten voor de hersteldiensten (respectievelijk beschermingsdiensten).

Uit gesprekken met Elia naar aanleiding van deze opmerking uit de openbare raadpleging is gebleken dat de betreffende limieten verschillende vormen kunnen aannemen en dat Elia verdere vragen heeft bij de mate van detaillering in de uitvoering van deze bepaling in de contracten alsook de opvolging ervan. In navolging hiervan wordt de formulering van deze bepaling in de gedragscode aangepast: de CREG acht het nog steeds nuttig om verduidelijking omtrent deze toestemming of oplegging van limieten door een andere netbeheerder op te nemen in de contracten, maar laat ruimte om per type-overeenkomst waarin dergelijke bepaling moet worden opgenomen nog te bespreken op welke manier

	<p>Elia exact gevolg geeft aan dergelijke bepaling aangezien de uitvoering immers kan verschillen afhankelijk van de dienst en de relevante Europese richtsnoeren.</p> <p>De formulering wordt geharmoniseerd met deze van artikelen 130, 217 en 221.</p> <p>De CREG past bijgevolg artikelen 226 en 230 aan als volgt:</p> <p>“Art. 226, §2. [...] De modaliteiten voor de kennisgeving aan de transmissienetbeheerder van de toestemming van de lokale transmissienetbeheerder, de publieke distributienetbeheerder of de CDS- beheerder op wiens net de betrokken installaties zijn aangesloten en/of de modaliteiten voor de kennisgeving van de door hem opgelegde limieten dienen te worden opgenomen in de type-overeenkomst voor hersteldiensten. Desgevallend worden deze limieten of de modaliteiten ter bepaling van deze limieten in het contract voor hersteldiensten opgenomen aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor hersteldiensten.”</p> <p>“Art. 230, §2. [...] De modaliteiten voor de kennisgeving aan de transmissienetbeheerder van de toestemming van de lokale transmissienetbeheerder, de publieke distributienetbeheerder of de CDS-beheerder op wiens net de betrokken installaties zijn aangesloten en/of de modaliteiten voor de kennisgeving van de door hem opgelegde limieten dienen te worden opgenomen in de type-overeenkomst voor beschermingsdiensten. Desgevallend worden deze limieten of de modaliteiten ter bepaling van deze limieten in het contract voor beschermingsdiensten opgenomen aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor beschermingsdiensten.”</p>
--	---

Artikel 227 van de gedragscode	
Febeliec	Reactie CREG
<p>[Zie de reactie van Febeliec bij artikel 216 in paragraaf 92 van deze beslissing]:</p> <p>Febeliec begrijpt niet waarom de netgebruiker en niet de toepasselijke FSP (indien de netgebruiker niet zijn eigen FSP is) een contract</p>	<p>Ingevolge de opmerking van Febeliec bij artikel 216 van de gedragscode over wie de rol van aanbieder van balanceringsdiensten of, breder, ondersteunende diensten opneemt, heeft de CREG ook de formulering van artikel 227, §1, van de gedragscode verbeterd:</p>

<p>voor balanceringsdiensten (of ondersteunende diensten in ruimere zin) voor specifieke installaties moet ondertekenen. Vooral wanneer netgebruikers een breed scala van verschillende FSP's zullen hebben die ondersteunende diensten, waaronder balanceringsdiensten, aanbieden, wordt dit een zeer complexe situatie die veel gemakkelijker kan worden opgelost door de FSP's, met goedkeuring door de netgebruiker, dergelijke contracten te laten ondertekenen. Aangezien verscheidene stimuleringsmaatregelen van de CREG en vele ontwikkelingen in ondersteunende diensten precies trachten te evolueren naar minder marktbelemmeringen voor deelname aan meerdere diensten met meerdere FSP's, zou een dergelijke voorwaarde hier tot op zekere hoogte deze inspanningen tenietdoen en een marktbelemmering dreigen te creëren.</p>	<p>“Art. 227. § 1. Hersteldiensten worden verstrekt, door een aanbieder van hersteldiensten die hetzij de de netgebruiker zelf is, hetzij de een derde is die daartoe gemachtigd werd door de netgebruiker aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor hersteldiensten.”</p>
--	---

106. Artikel 227, §2, bepaalt bijkomend dat de netgebruiker de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning terdege moet informeren over het gebruik van een installatie voor hersteldiensten. Gegevens over beschikbaarheid worden immers gebruikt voor de berekening van de vergoedingen voor de hersteldienst onder het contract voor hersteldiensten en de beschikbaarheid voor hersteldiensten geeft de transmissienetbeheerder het recht om een geplande onbeschikbaarheid te weigeren in overeenkomst met de regels voor coördinatie en congestiebeheer.

107. Artikel 228 lijst op welke elementen ten minste in de type-overeenkomst voor hersteldiensten dienen te worden opgenomen. Deze lijst bevat geen elementen die vandaag nog niet zijn opgenomen in de type-overeenkomst voor hersteldiensten (ook gekend als “T&C RSP”).

4.3.6. Voorwaarden voor het verstrekken van beschermingsdiensten

108. De bepalingen inzake het verstrekken van beschermingsdiensten waren opgenomen in artikel 239 van het koninklijk besluit van 22 april 2019.

109. De bepalingen in artikelen 238 en 240 zullen in het technisch reglement behouden blijven aangezien deze de inhoud van het systeembeschermingsplan betreffen (goedgekeurd door de minister) en niet de uitwerking van de betreffende ondersteunende dienst.

110. Artikel 229 van de gedragscode bepaalt dat de transmissienetbeheerder de nodige beschermingsdiensten verwerft in overeenstemming met dit systeembeschermingsplan. Momenteel identificeert het systeembeschermingsplan geen nood aan beschermingsdiensten, reden dat nog geen type-overeenkomst voor beschermingsdiensten bestaat. De gedragscode voegt toe dat, indien de wijziging van het systeembeschermingsplan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor beschermingsdiensten bedoeld in artikel 3 nodig is, de transmissienetbeheerder een voorstel daartoe ter goedkeuring aan de CREG voorlegt.

De CREG verwijst naar haar opmerkingen bij de gelijkaardige bepaling in het deel “Voorwaarden voor het verstrekken van hersteldiensten”.

111. De volgende principes uit artikel 239 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 worden overgenomen in de gedragscode:

- Artikel 230, §1, bepaalt, net zoals artikel 239, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, dat transmissienetgebruikers op vrijwillige basis beschermingsdiensten kunnen aanbieden.
- Artikel 230, §2, behandelt, net zoals artikel 239, §1, tweede tot vierder lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, de deelname van installaties van lokale transmissienetgebruikers, publieke-distributienetgebruikers of van CDS-gebruikers aan de beschermingsdiensten, inclusief de opname van eventuele limieten die worden opgelegd door een lokale transmissienetbeheerder, publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder in bijlage van het contract.
- Artikel 231 bepaalt, net zoals artikel 239, §2, van het koninklijk besluit van 22 april 2019, welke partij beschermingsdiensten aanbiedt.

Artikel 231 van de gedragscode	
Febeliec	Reactie CREG
<p>[Zie de reactie van Febeliec bij artikel 216 in paragraaf 92 van deze beslissing]:</p> <p>Febeliec begrijpt niet waarom de netgebruiker en niet de toepasselijke FSP (indien de netgebruiker niet zijn eigen FSP is) een contract voor balanceringsdiensten (of ondersteunende diensten in ruimere zin) voor specifieke installaties moet ondertekenen. Vooral wanneer netgebruikers een breed scala van verschillende FSP's zullen hebben die ondersteunende diensten, waaronder balanceringsdiensten, aanbieden, wordt dit een zeer complexe situatie die veel gemakkelijker kan worden opgelost door de FSP's, met goedkeuring door de netgebruiker, dergelijke contracten te laten ondertekenen. Aangezien verscheidene stimuleringsmaatregelen van de CREG en vele ontwikkelingen in ondersteunende diensten precies trachten te evolueren naar minder marktbelemmeringen voor deelname aan meerdere diensten met meerdere FSP's, zou een dergelijke voorwaarde hier tot op zekere hoogte deze inspanningen tenietdoen en een marktbelemmering dreigen te creëren.</p>	<p>De consultatiereactie van Febeliec in gedachte bij artikel 216 van de gedragscode over wie de rol van aanbieder van balanceringsdiensten of, breder, ondersteunende diensten opneemt, heeft de CREG ook de formulering van artikel 231 van de gedragscode verbeterd:</p> <p>“Art. 231. Beschermingsdiensten worden verstrekt, door een aanbieder van beschermingsdiensten die hetzij door de netgebruiker zelf is, hetzij door een derde is die daartoe gemachtigd werd door de netgebruiker aan de hand van de modelbijlage bij de type-overeenkomst voor beschermingsdiensten.</p>

112. Artikel 232 lijst op welke elementen ten minste in de type-overeenkomst voor beschermingsdiensten dienen te worden opgenomen. Vandaag bestaat er nog geen type-overeenkomst voor beschermingsdiensten, maar deze lijst bevat enkel elementen die gebruikelijk worden opgenomen in de andere type-overeenkomsten voor ondersteunende diensten.

113. De CREG voert in hoofdstuk 8.3.3 “Beschermingsdiensten” van de gedragscode enkele wijzigingen uit naar analogie met de wijzigingen in hoofdstuk 8.3.2 “Hersteldiensten” die toegelicht worden in deel 4.3.5. van deze beslissing.

4.4. BOEK 9 – VOORWAARDEN VOOR TOEGANG TOT GRENDOVRSCHRIJDENDE INFRASTRUCTUUR MET INBEGRIJ VAN CAPACITEITSTOEWIJZING EN CONGESTIEBEHEER

114. Artikel 11, §2, tweede lid, van de elektriciteitswet, dat in werking trad op 1 september 2022, bepaalt dat de CREG in de gedragscode, na raadpleging van de netgebruikers en van de netbeheerder, de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden bepaalt inzake:

1° de verstrekking van ondersteunende diensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers, om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en

2° toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

115. In dit deel 4.4 licht de CREG de voorwaarden toe die zij in boek 9 van de gedragscode vaststelt inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (de artikelen 233 tot 236 van de gedragscode).

116. De CREG begrijpt onder het begrip “grensoverschrijdende infrastructuur” de interconnectoren bedoeld in artikel 2, 7°bis, van de wet die worden gebruikt om het transmissienet (rechtstreeks of onrechtstreeks) te verbinden met het transmissienet van een ander land, met inbegrip van de offshore interconnectoren bedoeld in artikel 2, 55°, van de wet en voorziet een definitie in die zin in artikel 2, §1, 2), 8°, van de gedragscode.

117. De CREG maakt een onderscheid tussen de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een andere lidstaat van de Europese Unie, de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een ander land van de Europese Economische Ruimte dat evenwel geen lidstaat van de Europese Unie is en de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land. Het begrip “derde land” wordt in artikel 2, §1, 8), 66°, van de gedragscode gedefinieerd als “een land dat niet tot de Europese Economische Ruimte behoort”.

- Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een andere lidstaat van de Europese Unie voorziet de gedragscode in artikel 233 dat de toegang tot die infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, plaatsvindt overeenkomstig de voorwaarden bepaald in de Verordening 2019/943 en de Europese netcodes en richtsnoeren (waaronder in elk geval de Europese richtsnoeren EBGL, de Europese richtsnoeren CACM en de Europese richtsnoeren FCA) en in de krachtens deze verordeningen (mede) door de CREG goedgekeurde documenten.
- Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een land dat tot de Europese Economische Ruimte behoort doch geen lid is van de Europese Unie (zoals Noorwegen) voorziet de gedragscode in artikel 234 dat de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, plaatsvindt overeenkomstig de voorwaarden bepaald in de Verordening 2019/943 en de Europese netcodes en richtsnoeren zoals desgevallend geïncorporeerd in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en in de krachtens deze wetgeving (mede) door de CREG goedgekeurde documenten. Indien de voornoemde Europese wetgeving niet van toepassing wordt verklaard op dit andere land in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, vinden de regels voor de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land toepassing.

- Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land voorziet de gedragscode in artikel 235 dat de voorwaarden voor toegang tot het deel van de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land dat tot het transmissienet behoort, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, alsmede de hieraan aangebrachte wijzigingen, door de CREG worden goedgekeurd met toepassing van artikel 23, §2, tweede lid, 36°, van de elektriciteitswet, en dit echter onverminderd internationale overeenkomsten, waaronder de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds, bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie van 30 april 2021. Internationale overeenkomsten kunnen ook bestaan met andere derde landen dan het Verenigd Koninkrijk, zoals bv. Zwitserland. Zie in dat verband ook artikel 1.4 van de Europese richtsnoeren CACM en artikel 1.6 van de Europese richtsnoeren EBGL.

118. Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land preciseerd artikel 235 welke voorstellen de transmissienetbeheerder precies in dat kader ter goedkeuring aan de CREG moet voorleggen na coördinatie met de transmissienetbeheerder(s) van het betrokken derde land en eventuele andere relevante transmissienetbeheerder(s). Deze opsomming is gebaseerd op de bestaande praktijk en houdt in feite geen nieuwigheden in. De opsomming voorziet wel in de mogelijkheid om, indien nodig in de toekomst, dezelfde procedure toe te passen op methodologieën voor de berekening of toewijzing van grensoverschrijdende capaciteit in een tijdsbestek waarvoor dergelijke methodologieën momenteel niet nodig zijn (vb. binnen het balanceringsbestek).

Verder wordt voorzien dat de transmissienetbeheerder deze voorstellen indient na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder georganiseerd op zijn website. Tevens wordt voorzien dat de CREG haar beslissing tot goedkeuring of tot weigering van de goedkeuring neemt binnen een redelijke termijn en in samenwerking met de bevoegde nationale reguleringsinstantie van het betrokken derde land en van de relevante landen van de Europese Unie. De transmissienetbeheerder publiceert de goedgekeurde voorwaarden op zijn website, en dit onverwijld aldus de ontworpen gedragscode.

119. In artikel 236 worden de criteria bepaald waaraan de genoemde voorstellen van de transmissienetbeheerder inhoudelijk moeten voldoen.

120. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikelen 233 tot 236 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
voorstel tot toevoeging: “... vindt plaats overeenkomstig de voorwaarden bepaald in de Verordening 2019/943 en de Europese netcodes en richtsnoeren en in de krachtens deze verordeningen desgevallend (mede) door de CREG goedgekeurde documenten.”	De CREG gaat akkoord om de term "desgevallend" toe te voegen omdat de CREG niet steeds een beslissing neemt over alle dossiers inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, te weten deze waarin een andere instantie dan de CREG bevoegd is of kan zijn met toepassing van de Europese regelgeving (bv. aanwijzing NEMO door de minister bevoegd voor energie) of waar de voorwaarden rechtstreeks toepassing vinden op grond van de Verordening 2019/943 en geen implementatie behoeven.
Er kunnen ook grensoverschrijdende infrastructuren bestaan tussen een andere lidstaat van de EU en een land dat tot de	Er ontbreekt een specifieke motivering waarom een dergelijke wijziging van de tekst nodig zou zijn. Bovendien zou het verder onderzoek vergen

<p>Europese Economische Ruimte behoort, doch geen lid is van de EU, welke een invloed kunnen hebben op de grensoverschrijdende infrastructuur van België. Indien de regulator, krachtens de aangehaalde Europese wetgeving documenten moet goedkeuren voor grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een land dat tot de Europese Economische Ruimte behoort, doch geen lid is van de Europese Unie, zou dit ook het geval moeten kunnen zijn voor grensoverschrijdende infrastructuur tussen een andere lidstaat van de Europese Unie en een land dat tot de Europese Economische Ruimte behoort, doch geen lid is van de Europese Unie met een impact op de grensoverschrijdende infrastructuur van België Aldus maken wen volgende voorstellen tot toevoeging:</p> <p>- zowel in de titel als in de tekst: “[...] en grensoverschrijdende infrastructuren bestaan tussen een andere lidstaat van de EU en een land dat tot de Europese Economische Ruimte behoort, doch geen lid is van de EU, welke een invloed kan hebben op de grensoverschrijdende infrastructuur van België”</p> <p>- “... zoals desgevallend geïncorporeerd in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en in de krachtens deze wetgeving desgevallend (mede) door de CREG goedgekeurde documenten.”</p>	<p>of de CREG überhaupt een rechtsgrond heeft om een beslissing te nemen over grensoverschrijdende infrastructuur die niet verbonden is met België. De bepalingen in boek 9 van de gedragscode kaderen binnen de goedkeuringsbevoegdheden van de CREG bedoeld in Europese regelgeving en artikel 23, §2, tweede lid, 36°, van de elektriciteitswet. De CREG kan derhalve niet akkoord gaan met het voorstel tot toevoeging van Elia in dat verband.</p> <p>Wel kan de CREG akkoord gaan om ook hier de term “desgevallend” toe te voegen in de tekst. De CREG verwijst in dat kader naar de motivering bij de vorige opmerking.</p>
<p>De redenering voor 9.2 gaat mutatis mutandis ook op voor 9.3. Er kunnen ook grensoverschrijdende infrastructuren bestaan tussen een andere lidstaat van de EU en een derde land, welke een invloed kunnen hebben op de grensoverschrijdende infrastructuur van België. Indien de regulator, krachtens de aangehaalde Europese wetgeving documenten moet goedkeuren voor grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land, zou dit ook het geval moeten kunnen zijn voor grensoverschrijdende infrastructuur tussen een andere lidstaat van de Europese Unie en een derde land met een impact op de grensoverschrijdende infrastructuur van België. Aldus maken we volgende voorstellen tot toevoeging:</p> <p>o zowel in de titel als in de tekst: “[...] en grensoverschrijdende infrastructuren bestaan tussen een andere lidstaat van de EU en een derde land, welke een invloed kan hebben op de grensoverschrijdende infrastructuur van België”</p>	<p>Wat betreft de voorstellen tot toevoeging verwijst de CREG naar wat zij hiervoor heeft uiteengezet.</p>

<p>o “...worden desgevallend door de CREG goedgekeurd met toepassing...”</p> <p>Verder Elia merkt op dat de CREG in art. 235§2 geen maximumtermijn definieert voor het nemen van beslissingen tot goedkeuring of tot weigering van de goedkeuring. Elia vraagt de CREG echter om zeker vermelding te maken van een maximumtermijn van 6 maanden, zoals ook voorgeschreven in het Europees kader. De CREG neemt haar beslissing tot goedkeuring of tot weigering van de goedkeuring binnen een redelijke termijn een termijn van 6 maanden en in samenwerking met de bevoegde nationale reguleringsinstantie van het betrokken derde land en van de relevante landen van de Europese Unie.”</p>	<p>De CREG is van mening dat wanneer de Europese regelgeving reeds een beslissingstermijn voorziet, het niet aangewezen is om deze te herhalen in de gedragscode. Bij gebrek aan een beslissingstermijn in de Europese regelgeving (of de elektriciteitswet), neemt de CREG haar beslissingen binnen een redelijke termijn.</p> <p>Verder vervangt de CREG de term “onverwijld” door “zo snel mogelijk” en verwijst in dat verband naar wat uiteengezet wordt onder artikel 3.</p> <p>De gewijzigde tekst luidt derhalve als volgt:</p> <p>“Art. 233. De toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer tussen België en een andere lidstaat van de Europese Unie, vindt plaats overeenkomstig de voorwaarden bepaald in de Verordening 2019/943 en de Europese netcodes en richtsnoeren en in de krachtens deze verordeningen desgevallend (mede) door de CREG goedgekeurde documenten.</p> <p>Art. 234. De toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer tussen België en een land dat tot de Europese Economische Ruimte behoort doch geen lid is van de Europese Unie, vindt plaats overeenkomstig de voorwaarden bepaald in de Verordening 2019/943 en de Europese netcodes en richtsnoeren zoals desgevallend geïncorporeerd in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en in de krachtens deze wetgeving desgevallend (mede) door de CREG goedgekeurde documenten. Indien de voornoemde Europese wetgeving niet van toepassing wordt verklaard op dit andere land in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, vindt titel 9.3 toepassing.</p> <p>Art. 235. § 1. De voorwaarden voor toegang tot het deel van de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land dat tot het transmissienet behoort, met inbegrip</p>
--	---

	<p>van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, alsmede de hieraan aangebrachte wijzigingen, worden desgevallend door de CREG goedgekeurd met toepassing van artikel 23, §2, tweede lid, 36°, van de wet, en dit onverminderd internationale overeenkomsten, waaronder de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds, bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie van 30 april 2021.</p> <p>(...)</p> <p>§ 2. De transmissienetbeheerder geeft zo vlug mogelijk kennis aan de CREG van de voorstellen bedoeld in paragraaf 1. De voorstellen worden ingediend na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder georganiseerd op zijn website. De CREG neemt haar beslissing tot goedkeuring of tot weigering van de goedkeuring binnen een redelijke termijn en in samenwerking met de bevoegde nationale reguleringsinstantie van het betrokken derde land en van de relevante landen van de Europese Unie. De transmissienetbeheerder publiceert de goedgekeurde voorwaarden enverwijld zo snel mogelijk op zijn website.</p> <p>Art. 236. (...)”</p>
--	---

4.5. BOEK 10 – PERMANENTE DIALOOG MET DE MARKTOPERATOREN IN HET KADER VAN DE IN DEZE GEDRAGSCODE BEHANDELDE ONDERWERPEN

121. Naar analogie met artikel 369 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 stelt de CREG in boek 10 van de gedragscode een aantal bepalingen vast inzake de dialoog die de transmissienetbeheerder moet houden met de marktoperatoren in het kader van de in de gedragscode behandelde onderwerpen. Deze bepalingen zijn met andere woorden accessoir aan de onderwerpen behandeld in de gedragscode.

De term “marktoperatoren” in de titel van Boek 10 van de ontworpen gedragscode, overgenomen uit het koninklijk besluit van 22 april 2019, moet worden begrepen in de zin van “marktpartijen”, teneinde een connotatie naar Remit of NEMO’s te vermijden. Uit de tekst zelf van Boek 10 van de gedragscode blijkt immers duidelijk op wie deze bepalingen daarin toepassing moeten vinden.

De ontworpen gedragscode voorzagt volgende zaken:

- Zo bepaalt de CREG dat de transmissienetbeheerder een permanente dialoog organiseert met de lokale transmissienetbeheerders, publieke distributienetbeheerders, de verschillende categorieën transmissienetgebruikers, en marktspelers die op de Belgische elektriciteitsmarkt actief zijn, of hun vertegenwoordigers, aangaande specifieke problemen verbonden met de uitvoering van deze gedragscode of met de werking van de elektriciteitsmarkt inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, het verstrekken van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van congestiebeheer en capaciteitstoewijzing.
- Geheel analoog aan artikel 369 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 wordt voorzien dat de transmissienetbeheerder te dien einde er onder meer op toeziet dat specifieke werkgroepen worden opgericht en dat de lokale transmissienetbeheerders, de publieke distributienetbeheerders, de betrokken transmissienetgebruikers, marktspelers of hun vertegenwoordigers worden uitgenodigd. Het dialoogplatform legt zijn werkagenda en de werkingsregels van de werkgroepen en de algemene vergadering vast en publiceert deze op de website van de transmissienetbeheerder.
- Aangezien het onderwerpen betreft waarvoor de CREG bevoegd is, wordt bepaald dat de opmerkingen en formele aanbevelingen die uit deze werkgroepen voortkomen aan de CREG worden overgemaakt. Echter, de transmissienetbeheerder blijft gehouden om deze aanbevelingen alsook het geheel van de werkzaamheden van het dialoogplatform publiek te maken op de website van de transmissienetbeheerder.
- Om diezelfde reden, nl. aangezien het onderwerpen betreft waarvoor de CREG bevoegd is, wordt bepaald dat de CREG, in overleg met de transmissienetbeheerder, deze laatste kan verzoeken om één of meerdere punten op het dialoogplatform te agenderen.
- Tot slot wordt bepaald dat de CREG en een vertegenwoordiger van de Algemene Directie Energie, aangeduid door de minister, door de transmissienetbeheerder worden uitgenodigd als waarnemer naar de vergaderingen van deze werkgroepen.

122. De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikelen 237 en 238 van de gedragscode – artikel 237 van de ontworpen gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Art. 237. [art. 369]. Elia merkt op dat de CREG dit artikel heeft gewijzigd ten opzichte van artikel 369 in het FTR. Elia heeft drie opmerkingen die in bovenstaande tekst in het blauw worden weergegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enkel de formele aanbevelingen worden formeel aan de CREG overgemaakt. De ‘opmerkingen’ worden in het verslag opgenomen en gepubliceerd op onze website. Elia stelt voor om het woord ‘opmerkingen’ te schrappen. - Daarnaast zou de verwoording ‘betrokken transmissienetgebruikers’ gealigneerd moeten worden met de rest van het artikel ‘de verschillende categorieën transmissienetgebruikers’ - Tenslotte is de verwijzing naar lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders niet adequaat. Dergelijk permanente dialoog vindt inderdaad plaats maar wordt via Synergrid georganiseerd met een structuur overeengekomen tussen alle betrokken netbeheerders, en waarvan de aanbevelingen en werkzaamheden terug te vinden zijn op de website van Synergrid. 	<p>De CREG gaat akkoord om de term "opmerkingen" te schrappen, gezien deze beschikbaar zijn in de verslagen gepubliceerd op de website van Elia.</p> <p>De CREG gaat tevens akkoord om de verplichting tot het organiseren van een permanente dialoog met andere netbeheerders te schrappen in dit artikel, aangezien de organisatie in handen is van Synergrid en niet van Elia.</p> <p>De CREG neemt evenwel de idee van dialoog met de andere netbeheerders op in een afzonderlijk artikel. Ze doet dit op beknoptere wijze en vervangt de term “organiseert” door “voert” in die zin dat Elia de verplichting heeft om daaraan deel te nemen/bij te dragen (zij doet dit in artikel 238; artikel 238 in de ontworpen gedragscode wordt artikel 237, §2):</p> <p>“Art. 237. § 1. De transmissienetbeheerder organiseert een permanente dialoog met de lokale transmissienetbeheerders, de publieke distributienetbeheerders, de verschillende categorieën transmissienetgebruikers, en markspelers die op de Belgische elektriciteitsmarkt actief zijn, of hun vertegenwoordigers, aangaande specifieke problemen verbonden met de uitvoering van deze gedragscode of met de werking van de elektriciteitsmarkt inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, het verstrekken van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van congestiebeheer en capaciteitstoewijzing.</p> <p>Te dien einde ziet hij er onder meer op toe dat specifieke werkgroepen worden opgericht, dat de lokale transmissienetbeheerders, de publieke distributienetbeheerders, de betrokken transmissienetgebruikers, markspelers of hun vertegenwoordigers worden uitgenodigd en dat de opmerkingen en formele aanbevelingen die uit deze werkgroepen voortkomen aan de CREG worden overgemaakt.</p> <p>Deze aanbevelingen alsook het geheel van de werkzaamheden van het dialoogplatform worden publiek gemaakt op de website van de transmissienetbeheerder.</p>

	<p>Deze aanbevelingen kunnen onder geen beding één of meerdere bepalingen van deze gedragscode wijzigen of vervangen.</p> <p>Het dialoogplatform legt zijn werkagenda en de werkingsregels van de werkgroepen en de algemene vergadering vast en publiceert deze op de website van de transmissienetbeheerder.</p> <p>§ 2Art. 238. De CREG kan, in overleg met de transmissienetbeheerder, deze laatste verzoeken om één of meerdere punten op het dialoogplatform te agenderen.</p> <p>De CREG en een vertegenwoordiger van de Algemene Directie Energie, aangeduid door de minister, worden door de transmissienetbeheerder uitgenodigd als waarnemer naar de vergaderingen van deze werkgroepen.</p> <p>Art. 238. De transmissienetbeheerder voert een permanente dialoog met de lokale transmissienetbeheerders en de publieke distributienetbeheerders of hun vertegenwoordigers aangaande specifieke problemen verbonden met de uitvoering van deze gedragscode of met de werking van de elektriciteitsmarkt inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, het verstrekken van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van congestiebeheer en capaciteitstoewijzing.”</p>
<p>Art. 238. [art. 370] De gedragscode bepaalt dat de CREG en de AD Energie moeten worden uitgenodigd als waarnemer van de werkgroepen.</p> <p>Elia stelt zich de vraag of het aan de CREG toebehoort om in haar gedragscode de rol van de AD Energie te bepalen.</p>	<p>De CREG heeft dit punt afgetoetst met de Algemene Directie Energie die akkoord gaat met deze rol van 'waarnemer' wanneer de permanente dialoog aangelegenheden betreft waarvoor de CREG bevoegd is.</p>

4.6. BOEK 11 - SLOTBEPALINGEN

123. Deel 11 “Slotbepalingen” van het koninklijk besluit van 22 april 2019 bevat 5 Boeken, Boek 1 Strafbepalingen, Boek 2 Permanente dialoog met de marktoperatoren, Boek 3 Opheffingsbepaling, Boek 4 Overgangsbepalingen en Boek 5 Slotbepalingen.

124. Het komt niet toe aan de CREG om strafbepalingen vast te stellen. Dat recht komt aan de Koning toe met toepassing van artikel 30, §2, van de elektriciteitswet. De gedragscode bevat dan ook geen strafbepalingen. Op de naleving van de gedragscode ziet de CREG toe met toepassing van haar algemene controlebevoegdheid en sanctioneringsbevoegdheid bedoeld in artikel 31 van de elektriciteitswet.

125. De bepalingen in verband met de permanente dialoog met de marktoperatoren brengt de CREG niet onder in boek 11 “Slotbepalingen”, maar in een afzonderlijk boek 10 “Permanente dialoog met de marktoperatoren” (zie hoger).

126. In de gedragscode valt het boek 11 “Slotbepalingen” uiteen in 3 titels, nl. titel 11.1 “Informatie”, titel 11.2 “Overgangsbepalingen” en titel 11.3 “Inwerkingtreding”.

127. Titel 11.1 bevat een informatieverplichting voor de transmissienetbeheerder gekoppeld aan de herziene bepalingen omtrent gedeelde aansluitingen. De CREG verwijst vooreerst naar wat zij daarover heeft uiteengezet in paragrafen 68 tot 77 van deze beslissing.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging bovendien volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 239 van de gedragscode	
Elia	Reactie CREG
<p>Elia stelt zich vragen bij de noodzaak van deze bepaling. De bepalingen van gedeelde aansluiting zijn duidelijk opgenomen in de gedragscode en kunnen onzes inziens toegepast worden zonder hier voorafgaand de CREG van op de hoogte te stellen. Indien deze niet duidelijk zouden zijn dan verkiezen we de artikelen betreffende gedeelde aansluiting aan te passen in plaats van het voorzien van een bijkomende rapportering.</p> <p>Verder stellen we ons ook vragen bij de noodzaak om de regionale regulatoren te betrekken gezien ze geen betrokken partij zijn.</p>	<p>De CREG opteert om deze bepaling te behouden. Op dit moment acht de CREG de regels voor gedeelde aansluitingen in de gedragscode voldoende duidelijk, hoewel er wat ruimte blijft voor de concrete invulling ervan in de praktijk. De CREG wenst een zicht te hebben op de configuraties die de marktpartijen voor ogen hebben en die Elia onder de vastgestelde regels uitwerkt en daaruit ook te leren met het oog op het bewaken van gepaste regels hiervoor in de toekomst. De samenwerking met de regionale regulatoren in dat kader is volgens de CREG ook nuttig; het laat bijvoorbeeld de verificatie toe door de regionale regulatoren dat ook de regionale wetgeving correct wordt nageleefd, zoals bv. de huidige vereiste dat technische eenheden met een vermogen lager dan 25 MW een aanvraag tot aansluiting bij de distributienetbeheerder indienen.</p>

128. De CREG heeft de overgangsbepalingen vervat in de artikelen 372 tot 375 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 geanalyseerd en is tot de vaststelling gekomen dat slechts enkele daarvan nog te behouden zijn, in gewijzigde vorm, in de gedragscode. Deze worden opgenomen in titel 11.2.

129. Artikel 240 bevat een algemene bepaling inzake de aanpassing van de type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3 van deze gedragscode, de balanceringsregels en de regels voor congestiebeheer goedgekeurd door de CREG met toepassing van de wet en/of het technisch reglement vóór de inwerkingtreding van deze gedragscode teneinde deze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze gedragscode. Er werd voorzien in de ontworpen gedragscode dat de aldus aangebrachte wijzigingen door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring aan de CREG worden voorgelegd binnen een tijdsbestek van twaalf maanden volgend op de inwerkingtreding van deze gedragscode, tenzij anders overeengekomen tussen de transmissienetbeheerder en de CREG. Volgens de werkplanning voor het jaar volgend op de verwachte inwerkingtreding van de gedragscode zijn immers voor verschillende type-overeenkomsten en regels reeds om andere redenen gewijzigde voorstellen te verwachten die dan meteen ook kunnen worden aangepast op basis van de gedragscode. De CREG wil toelaten om, indien gerechtvaardigd, een pragmatische planning uit te werken voor de wijziging van type-overeenkomsten waarvoor nog geen wijziging gepland is.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 240 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>Dit artikel bepaalt dat de type-overeenkomsten worden aangepast om in lijn te zijn met de gedragscode. Dit is op zich normaal en geen probleem, maar de door de CREG voorgestelde deadline (12 maanden) is wel erg optimistisch en ambitieus. Febeg vraagt om een redelijke, praktisch haalbare en pragmatische aanpak om de doelstelling van aanpassing aan de gedragscode te bereiken.</p> <p>Wat artikel 240 van het laatste hoofdstuk met de overgangsmaatregelen betreft, heeft Febeg begrip voor de wens van de CREG om de T&C zo snel mogelijk op één lijn te brengen, maar Febeg vraagt dat de CREG dit op een pragmatische manier aanpakt, rekening houdend met alle vereiste procedures en stappen (overleg en interacties met stakeholders) om te zorgen voor een correct en breed gedragen en aanvaard proces naar een betere afstemming. Een soortgelijke opmerking geldt voor artikel 241, waar Febeg begrip heeft voor de noodzaak van conformiteit voor aansluitingscontracten voor alle netgebruikers; ook hier vragen wij om een pragmatische en praktisch uitvoerbare aanpak. Voor artikel 243 beveelt Febeg eveneens een pragmatische aanpak aan: 12 maanden lijkt erg kort en dit moet ook worden beoordeeld in het licht van het algemene tijdschema en de stappenplan van Elia (en van de stakeholders) dat al gevuld is met vele uitdagende projecten.</p>	<p>De impact van de gedragscode op de type-overeenkomsten, balanceringsregels en congestieregels is op zich vrij beperkt (zie ook paragraaf 19 van deze beslissing) en vele van deze documenten staan op de planning om in het komende jaar te worden gewijzigd. De deadline van 12 maanden zou volgens de CREG bijgevolg voldoende tijd moeten bieden om de nodige aanpassingen aan te brengen. De type-overeenkomsten zijn gebaat bij een actualisering in lijn met de gedragscode om voor alle betrokkenen zo veel mogelijk verwarring te vermijden. De redelijkheid, haalbaarheid en pragmatische aanpak waren reeds voorzien in het artikel 240 van de ontworpen gedragscode door voor Elia de mogelijkheid te voorzien om, mits akkoord van de CREG, af te wijken van de termijn van twaalf maanden.</p> <p>Als dit de markt kan geruststellen, is de CREG bereid de termijn te verlengen met zes maanden, rekening houdende met de moeilijke omstandigheden voor komende winter. De CREG acht het dan wel nodig te expliciteren dat de actualisering in lijn met de gedragscode wel dient te gebeuren bij de eerstvolgende wijziging van het betreffende document.</p> <p>De CREG verwijst naar paragrafen 130 en 132 in deze beslissing over artikelen 241 en 243.</p> <p>De CREG past bijgevolg artikel 240 aan als volgt: “Art. 240. De type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3, de balanceringsregels en de regels voor congestiebeheer, goedgekeurd door de CREG</p>

	<p>met toepassing van de wet en/of het technisch reglement vóór de inwerkingtreding van deze gedragscode, worden door de transmissienetbeheerder gewijzigd teneinde deze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze gedragscode. De aldus aangebrachte wijzigingen worden door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring aan de CREG voorgelegd bij de eerstvolgende wijziging van het betreffende document om een andere reden, doch uiterlijk binnen een tijdsbestek van twaaalfachtien maanden volgend op de inwerkingtreding van deze gedragscode, behoudens uitdrukkelijk schriftelijk anders overeengekomen met de CREG.”</p>
<p>Febeliec</p> <p>Art. 240: Febeliec wil in dit verband ook verwijzen naar de opmerking over artikel 222, omdat het te ambitieus lijkt om een grondige analyse van alle genoemde documenten uit te voeren gedurende een periode van maximaal 12 maanden, rekening houdend met alle andere essentiële werkzaamheden die al gepland zijn. Bovendien richten veel netgebruikers zich momenteel vanwege de externe marktcontext op de ontwikkelingen op de markten, waardoor in sommige gevallen de voortzetting van hun bedrijf in gevaar kan komen. Febeliec zou het niet realistisch vinden om binnen een zeer korte termijn een belangrijke extra last toe te voegen, omdat dit zou kunnen leiden tot onvoldoende gevalideerde documenten en wijzigingen die de nu al moeilijke situatie voor veel netgebruikers nog penibeler zou kunnen maken.</p>	<p>Reactie CREG</p> <p>De CREG verwijst naar wat zij hoger uiteengezet heeft bij de gelijkaardige opmerking van Febeg.</p>
<p>Elia</p> <p>Termijn van 12 maanden is onredelijk en niet in lijn met reeds afgesproken trajecten. Ook al geeft de CREG aan dat een ander termijn overeengekomen kan worden, vraagt Elia aan de CREG om dit artikel te herzien en een termijn van 24 maanden, behoudens uitdrukkelijk schriftelijk anders overeengekomen met de CREG, te voorzien.</p>	<p>Reactie CREG</p> <p>De CREG verwijst naar wat zij hoger uiteengezet heeft bij de gelijkaardige opmerking van Febeg.</p> <p>De CREG wijst Elia er ook op dat de huidige trajecten voorgesteld door Elia niet zijn “afgesproken” met de CREG.</p> <p>De verlenging van de standaardtermijn naar 24 maanden is onredelijk. Vele type-overeenkomsten (voor balanceringsdiensten, hersteldiensten, programma-agent, verantwoordelijke voor niet-beschikbaarheidsplanning, type-aansluitingscontract) alsook de balanceringsregels en de congestieregels staan momenteel op de door Elia voorgestelde planning voor wijziging in de komende 12</p>

	maanden, zelfs in de komende 6 maanden. Een uitstel van wijziging van deze documenten tot zelfs 24 maanden en bijgevolg een uitstel van de inwerkingtreding van reeds lang aangekondigde veranderingen is bijgevolg niet aanvaardbaar.
--	--

Tevens wordt bepaald dat de versies van de type-overeenkomsten, balanceringsregels en regels voor congestiebeheer, goedgekeurd door de CREG vóór de inwerkingtreding van deze gedragscode, van toepassing blijven tot op de datum van inwerkingtreding van de goedgekeurde wijzigingen. Dit om rechtszekerheid te creëren in de intervalperiode.

130. In artikel 241 worden een aantal overgangsbepalingen, reeds voorzien in het koninklijk besluit van 22 april 2019 in artikelen 373 en 374 in gewijzigde vorm, overgenomen in de gedragscode. Op grond van informatie bekomen van Elia bestaan er op heden nog steeds aansluitingscontracten die niet in overeenstemming zouden zijn met de door de CREG goedgekeurde type-aansluitingsovereenkomst. Partijen hebben echter reeds meerdere jaren de tijd gehad om deze situaties te regulariseren. Bovendien heeft de CREG geen weet van bezwaren tegen de ondertekening vanwege transmissienetgebruikers. De CREG is slechts bereid om nog een korte overgangperiode toe te staan.

Teneinde een controle door de CREG te vergemakkelijken wordt thans voorzien dat de transmissienetbeheerder de CREG informeert van alle gevallen waar een transmissienetgebruiker nog geen aansluitingscontract heeft gesloten dat conform is met de overeenstemmende type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG.

Verder ging de ontworpen gedragscode uit van volgende elementen:

- De transmissienetgebruiker krijgt nog één maand na ontvangst ervan om dit te ondertekenen, onverminderd een verhaal bij de bevoegde instanties.
- Bovendien moet iedere transmissienetgebruiker die nog geen aansluitingscontract gesloten heeft dat conform is met de type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG onverwijld een aantal acties ondernemen.
- Indien de transmissienetbeheerder vaststelt dat geen gevolg is gegeven aan de verplichtingen bedoeld in punten 1° tot 3° van artikel 241, §2, binnen een redelijke termijn, dient de transmissienetbeheerder de betrokken transmissienetgebruiker in gebreke te stellen om deze verplichtingen zo spoedig mogelijk na te komen.
- Tot slot voorziet artikel 241, § 3, dat indien de niet-conformiteit van de installatie bedoeld in paragraaf 2 schade toebrengt of zou kunnen toebrengen aan het transmissienet, aan de transmissienetbeheerder, aan een andere transmissienetgebruiker of aan ieder ander persoon, de transmissienetbeheerder, na een ingebrekestelling van de betrokken transmissienetgebruiker, overgaat tot afschakeling van deze transmissienetgebruiker, desgevallend overeenkomstig het inmiddels afgesloten aansluitingscontract conform met de type-aansluitingsovereenkomst goedgekeurd door de CREG.

Er kan immers niet worden aanvaard dat niet-conforme installaties geëxploiteerd blijven worden die gevaarlijk zijn, in die zin dat ze schade kunnen toebrengen.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 241 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>Artikel 241 wordt toegevoegd om ervoor te zorgen dat alle netgebruikers een aansluitingscontract hebben dat in overeenstemming is met de door de CREG goedgekeurde type-overeenkomst. De Febeg begrijpt deze behoefte en verzet zich hier niet tegen.</p> <p>Uit het voorstel blijkt echter niet duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is (wie moet actie ondernemen? Elia of de netgebruiker? In die zin lijken §1 en §2 tegenstrijdig) en welke mogelijke sancties of straffen in geval van niet-naleving worden overwogen ten aanzien van alle betrokken partijen (Elia of de netgebruiker). De Febeg betreurt dit gebrek aan duidelijkheid en wenst in het algemeen te benadrukken dat het proces naar conformiteit op correcte, maar ook pragmatische en praktisch uitvoerbare wijze moet worden benaderd. Meer bepaald is een aanpak per geval nodig om rekening te houden met specifieke situaties (gedeeld eigendom, einde van de levensduur van het goed, kosten die nodig zijn om de conformiteit te waarborgen ...).</p>	<p>Febeg werpt op dat de §§1 en 2 onderling strijdig zijn omdat niet duidelijk is wie actie moet ondernemen, Elia of de transmissienetgebruiker. Bovendien vraagt Febeg zich af wat de mogelijke sancties of penaliteiten zijn voor betrokkenen in geval van niet-conformiteit.</p> <p>Febeg vraagt naar een pragmatische en praktisch haalbare procedure voor het proces om conformiteit te bereiken, die een case-tot-case aanpak mogelijk maakt.</p> <p>De CREG gaat akkoord dat §§1 en 2 verwarring kunnen scheppen inzake de initiatiefplicht voor het ondertekenen van een conform aansluitingscontract. De CREG heeft de bepaling gewijzigd zodat de verantwoordelijkheid om een conform ontwerpcontract ter ondertekening voor te leggen, en om het bijhorende overleg met de transmissienetgebruiker op te starten, duidelijk bij de transmissienetbeheerder ligt. Meer bepaald heeft zij §2, 1°, geschrapt. De transmissienetgebruiker blijft van zijn kant verantwoordelijk om zijn installaties in conformiteit te brengen en de controle uit te voeren bedoeld in §2, 2° en 3°.</p> <p>Rekening houdend met de vraag naar een pragmatisch en praktisch haalbaar proces, heeft de CREG de termijn voor ondertekening van één maand vervangen door drie maanden. Dit veronderstelt dat Elia een ontwerpcontract ter ondertekening heeft voorgelegd dat terdege rekening houdt met bestaande individuele akkoorden. De CREG herhaalt haar eerdere opmerking dat partijen reeds meerdere jaren de tijd hadden om deze situaties, geval per geval, te regulariseren en de CREG al die tijd geen weet kreeg van bezwaren tegen de ondertekening vanwege transmissienetgebruikers. De CREG is daarom niet bereid om nog een langere termijn toe te staan.</p> <p>In §3 wordt bepaald dat de ultieme sanctie in geval van (potentieel) schadetoebrenge installaties ingevolge de niet-conformiteit de afschakeling van de transmissienetgebruiker kan betekenen. Deze bepaling geldt uiteraard onverminderd de wettelijke bevoegdheden van</p>

de CREG inzake de controle op de naleving van de gedragscode en de beroepsmogelijkheden naar gemeen recht.

De CREG past dus artikel 241 aan als volgt:

“Art. 241. § 1. Wanneer een transmissienetgebruiker nog geen aansluitingscontract heeft gesloten dat conform is met de overeenstemmende type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG legt de transmissienetbeheerder, na overleg met de transmissienetgebruiker, een ontwerp van aansluitingscontract ter ondertekening aan de transmissienetgebruiker voor, terdege rekening houdend met ieder bestaand individueel akkoord. De transmissienetbeheerder informeert de CREG hierover. De transmissienetgebruiker ondertekent het binnen **drieén** maanden na ontvangst ervan, onverminderd een verhaal bij de bevoegde instanties.

§ 2. Bovendien moet iedere transmissienetgebruiker die nog geen aansluitingscontract gesloten heeft dat conform is met de type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG zo snel mogelijk:

~~1° de transmissienetbeheerder te contacteren teneinde iedere nuttige informatie te bekomen en een aansluitingscontract te ondertekenen dat conform is met de type-aansluitingsovereenkomst goedgekeurd door de CREG;~~

1° zijn installaties, mocht dit nog niet het geval zijn, in conformiteit brengen met de technische vereisten bedoeld in de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC en/of het technisch reglement en een plan daartoe bezorgen aan de transmissienetbeheerder;

2° controleren of, in afwachting van de conformiteit bedoeld in 2°, zijn installaties geen schade toebrengen of zouden kunnen toebrengen aan het transmissienet, aan de transmissienetbeheerder of aan een andere transmissienetgebruiker of ieder ander persoon en een verslag van die controle overmaken aan de transmissienetbeheerder.

Indien de transmissienetbeheerder vaststelt dat geen gevolg is gegeven aan de verplichtingen bedoeld in punten 1° ~~en 2° tot 3°~~ binnen een redelijke termijn, stelt de transmissienetbeheerder de betrokken

	transmissienetgebruiker in gebreke om deze verplichtingen zo spoedig mogelijk na te komen. § 3. Indien de niet-conformiteit van de installatie bedoeld in paragraaf 2 schade toebrengt of zou kunnen toebrengen aan het transmissienet, aan de transmissienetbeheerder, aan een andere transmissienetgebruiker of aan ieder ander persoon, gaat de transmissienetbeheerder, na een ingebrekestelling van de betrokken transmissienetgebruiker, over tot afschakeling van deze transmissienetgebruiker, desgevallend overeenkomstig het inmiddels afgesloten aansluitingscontract.”
Febeliec	Reactie CREG
Art. 241: Hoewel Febeliec begrip heeft voor het streven van de CREG, is het belangrijk te begrijpen dat een termijn van slechts één maand voor de ondertekening van een aansluitingscontract voor soms zeer complexe situaties voor veel netgebruikers te ambitieus is. Het is voor Febeliec ook onduidelijk wat de gevolgen zouden zijn indien een dergelijk tijdschema niet kan worden nageleefd.	De CREG verwijst naar wat zij hiervoor heeft gesteld bij de opmerking van Febeg. Rekening houdend met de vraag naar een pragmatisch en praktisch haalbaar proces, heeft de CREG de termijn voor ondertekening van één maand vervangen door drie maanden. Dit veronderstelt dat Elia een ontwerpcontract ter ondertekening heeft voorgelegd dat terdege rekening houdt met bestaande individuele akkoorden. De CREG herhaalt haar eerdere opmerking dat partijen reeds meerdere jaren de tijd hadden om deze situaties, geval per geval, te regulariseren en de CREG al die tijd geen weet kreeg van bezwaren tegen de ondertekening vanwege transmissienetgebruikers. De CREG is daarom niet bereid om nog een langere termijn toe te staan.

131. Zoals uitgelegd in paragraaf 92 van deze beslissing bevat artikel 242 een overgangsbepaling om de huidige verplichting uit artikel 226, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 te behouden in afwachting van de inwerkingtreding van het eerstvolgende voorstel tot wijziging van de betreffende type-overeenkomst(en) voor balanceringsdiensten.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 242 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
Febeg is voorstander van de introductie van een “best effort” verbintenis om te bieden in de T&C’s beschreven hierboven.	De CREG noteert dit standpunt van Febeg. De concrete invulling van de verplichting tot inbieden van beschikbare energie is opgenomen in de type-overeenkomsten voor balanceringsdiensten. De eventuele wijziging hiervan (indien zo voorgesteld door Elia ter uitvoering van artikel 219, 2°, van de gedragscode) alsook de concrete interpretatie van de “best effort” voorgesteld door Febeg dienen te worden besproken in het kader van de

	volgende wijziging van de betreffende type-overeenkomst voor balanceringsdiensten.
--	--

132. Artikel 243 behoudt, gelijkaardig aan artikel 377 van het koninklijk besluit van 22 april 2019, de bepaling die de programmaverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning toekent aan de balanceringsverantwoordelijke, in afwachting van de inwerkingtreding van een voorstel tot wijziging van de betreffende type-overeenkomsten van de programma-agent en de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning dat Elia ter goedkeuring moet voorleggen aan de CREG en dit, volgens de ontworpen gedragscode, binnen de twaalf maanden volgend op de inwerkingtreding van de gedragscode.

De CREG heeft tijdens de openbare raadpleging volgende opmerkingen ontvangen hierbij.

Artikel 243 van de gedragscode	
Febeg	Reactie CREG
<p>De Febeg vraagt zich af of de doelstelling om binnen 12 maanden de vereiste wijzigingen door te voeren in overeenstemming is met het huidige stappenplan van Elia zoals dat aan de marktpartijen is voorgelegd. De uitvoering van wijzigingen aan SA en OPA moet in overeenstemming zijn met of afgestemd worden op andere projecten die bij Elia lopen en in overleg met de marktpartijen gebeuren. Febeg is bezorgd over het voorstel van de CREG om voor een dergelijk belangrijk project een termijn van 12 maanden vast te stellen, aangezien onverwachte gebeurtenissen of gebeurtenissen waarop de Belgische markt geen vat heeft het onmogelijk kunnen maken deze ambitieuze deadline te halen. Ook zijn er operationele risico's wanneer marktpartijen worden "gepusht" om te implementeren indien er onvoldoende tijd was om te coördineren en te overleggen met stakeholders of om te zorgen voor een robuuste praktische implementatie (bijvoorbeeld IT-vereisten).</p>	<p>Artikel 243 handelt over de splitsing van de rollen van balanceringsverantwoordelijke, programma-agent en verantwoordelijke voor niet-beschikbaarheidsplanning. De vraag van de CREG is om de reeds lang aangekondigde splitsing mogelijk te maken in de type-overeenkomsten. De CREG wijst Febeg erop dat de splitsing geen verplichting is voor de marktpartijen. Volgens het door Elia voorgestelde ontwerp voor de rollen van programma-agent en verantwoordelijke voor niet-beschikbaarheidsplanning, kan de netgebruiker nog steeds beslissen om deze rollen te laten opnemen door de partij die ook balanceringsverantwoordelijke is. De splitsing van de rollen toelaten via de type-overeenkomsten heeft niet per definitie een impact voor de marktpartijen, maar geeft een keuzevrijheid aan de betrokkenen.</p> <p>De CREG wijst Febeg er ook op dat de planning voorgesteld door Elia op zich niet is goedgekeurd door de CREG. Bijgevolg is de CREG ook niet gebonden aan deze planning bij de vastlegging van de gedragscode. Niettemin kan de CREG begrip opbrengen voor de bezorgdheden van de marktpartijen over de kwalitatieve implementatie van projecten binnen een haalbare termijn.</p> <p>De CREG past artikel 243 aan door dezelfde termijn op te leggen als in artikel 240, alsook de mogelijkheid te voorzien voor een langere termijn indien deze uitdrukkelijk schriftelijk wordt overeengekomen met de CREG. Verder wordt ook de terminologie van de type-</p>

	<p>overeenkomsten gealigneerd met deze uit artikel 3.</p> <p>“Art. 243. Voor elke installatie bedoeld in artikel 123, § 2, 1°, met een maximaal vermogen groter dan of gelijk aan 25 MW, worden de verplichtingen van de programma-agent alsook van de verantwoordelijke van de niet-beschikbaarheidsplanning verzekerd door de balanceringsverantwoordelijke die belast is met de opvolging van het toegangspunt van deze eenheid gedurende een overgangsperiode. De transmissienetbeheerder dient, binnen de achttien maanden volgend op de inwerkingtreding van deze gedragscode, behoudens uitdrukkelijk schriftelijk anders overeengekomen met de CREG, een voorstel tot wijziging van de type-overeenkomsten van de programma-agent en van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning bedoeld in artikel 3 voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet en de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet ter goedkeuring bij de CREG in teneinde de balanceringsverantwoordelijke niet langer meer te belasten met deze verplichting.”</p>
<p>Febeliec</p>	<p>Reactie CREG</p>
<p>Art 243: Febeliec wenst haar commentaar onder art. 240 hier te herhalen.</p>	<p>De CREG verwijst naar wat zij hoger uiteengezet heeft bij de gelijkaardige opmerking van Febeliec bij artikel 240 en bij de vorige opmerking van Febeg bij artikel 243.</p>
<p>Elia</p>	<p>Reactie CREG</p>
<p>Deze overgangsbepaling voorziet in de tijdelijke verantwoordelijkheid van de BRP om de verplichtingen van de programma-agent en van de verantwoordelijke van de niet-beschikbaarheidsplanning op te nemen. Reactie Elia: De periode van 12 maanden voor de aanpassing van de betroffen type-overeenkomsten is niet haalbaar omwille van de reeds opgestelde planning en wijzigingstrajecten (iCAROS, T&C BRP, T&C OPA, T&C SA, incentives) die zowel met de CREG als met de betrokken marktpartijen en service providers werden besproken, en die rekening houden met onder andere het feit dat input en feedback van verschillende partijen noodzakelijk is om tot een gedragen voorstel te komen, en het feit dat deze partijen ook de nodige maatregelen dienen te ondernemen voor de inwerkingtreding van deze</p>	<p>De CREG gaat akkoord dat de termijnen in artikelen 240 en 243 dienen gelijk te lopen. De CREG wijst Elia er ook op dat de CREG niet gebonden is aan plannen voorgesteld door Elia. De besprekingen van deze plannen met de marktpartijen en de CREG, impliceren op zich geen goedkeuring door de CREG. Indien wijzigingen gevraagd door de CREG niet haalbaar zijn, dient Elia te verduidelijken wat de belemmeringen zijn en dient Elia te rechtvaardigen waarom een vertraging voor Elia en voor de marktpartijen nodig en aanvaardbaar zou zijn. Het bestaan van een akkoord tussen Elia en de marktpartijen is een onvoldoende rechtvaardiging. Verder verwijst de CREG naar wat zij hoger uiteengezet heeft bij de opmerking van Febeg bij artikel 243.</p>

<p>verandering. Artikel 240 [art. 372] bevat daarnaast de mogelijkheid om een andere termijn met de CREG overeen te komen. Elia begrijpt dat dit op zijn minst ook van toepassing is op artikel 243 [art. 377].</p>	
<p>Tenslotte, in de Franstalige versie van het artikel, dienen de woorden “le responsable d’équilibre chargé de sur-veiller” te worden vervangen door “le responsable d’équilibre chargé du suivi”.</p>	<p>De CREG kan akkoord gaan met de opmerking van Elia en past de Franstalige tekst van het eerste lid als volgt aan:</p> <p>“Art. 243. Pour chaque installation visée à l'article 123, § 2, 1°, d'une puissance maximale supérieure ou égale à 25 MW, les obligations du responsable de la programmation et du responsable de la planification des indisponibilités sont assurées par le responsable d'équilibre chargé de surveiller le du suivi du point d'accès de cette unité pendant une période transitoire. [...]”</p>

133. Artikel 244 behoudt *mutatis mutandis* de overgangsbepaling uit artikel 375 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 voor de daarin bedoelde aanvragen ingediend met toepassing van het koninklijk besluit van 22 april 2019 vóór de inwerkingtreding van de gedragscode.

134. In titel 11.3 wordt de inwerkingtreding geregeld van de gedragscode. Er wordt voorzien dat deze in werking treedt op de datum van bekendmaking ervan op de website van de CREG (www.creg.be).

5. CONCLUSIE

Gelet op de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, in het bijzonder de artikelen 11, §2, 15, §1, eerste lid, en 23, §2, tweede lid, 46° tot 48°,

Gelet op de Nederlandstalige versie van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet, ingediend op 16 mei 2022 (bijlage 2),

Gelet op de Franstalige versie van het voorstel van Elia ingediend per brief van 3 juni 2022, samen met een correctie van de Nederlandstalige versie ingediend op 16 mei 2022 (bijlage 2),

Gelet op de openbare raadpleging georganiseerd door de CREG van 16 juni tot 28 juli 2022 en de ontvangen reacties (bijlage 3),

Gelet op het aangepast voorstel van Elia ingediend per brief van 11 oktober 2022 (bijlage 2),

Gelet op de analyse en toelichting opgenomen in deel 4 van deze beslissing, met inbegrip van de behandeling van de resultaten van de openbare raadpleging en de toelichting bij de wijzigingen die de CREG aanbrengt ten opzichte van het voorstel van Elia;

beslist de CREG om het deel “aansluitingsprocedures” vervat in het voorstel van Elia goed te keuren,

beslist de CREG om de gedragscode, die in bijlage 1 is opgenomen, vast te stellen.

Deze gedragscode treedt in werking op de datum van bekendmaking ervan op de website van de CREG, www.creg.be.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Gedragcode elektriciteit

BIJLAGE 2

Voorstel van Elia:

- 1. De Nederlandstalige versie ingediend door Elia op 16 mei 2022, met inbegrip van de correctie ingediend door Elia per brief van 3 juni 2022**
- 2. De Franstalige versie ingediend door Elia per brief van 3 juni 2022**
- 3. De Nederlandstalige versie van het aangepaste voorstel ingediend door Elia per brief van 11 oktober 2022**
- 4. De Franstalige versie van het aangepaste voorstel ingediend door Elia per brief van 11 oktober 2022**
- 5. De geconsolideerde Nederlandstalige versie van de voorstellen bedoeld onder 1. en 3. met wijzigingen door de CREG aangebracht in track changes**
- 6. De geconsolideerde Franstalige versie van de voorstellen bedoeld onder 2. en 4. met wijzigingen door de CREG aangebracht in track changes**
- 7. Begeleidende nota van Elia van 16 mei 2022**
- 8. Brieven van Elia van respectievelijk 16 mei 2022, 3 juni 2022 en 11 oktober 2022**

BIJLAGE 3

Niet-vertrouwelijke reacties bij de ontworpen gedragscode, ontvangen tijdens de openbare raadpleging van 16 juni tot 28 juli 2022